

ZAHRANIČNÍ POLITIKA ČESKÉ REPUBLIKY

data

3/2008

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY

4.3. Klaus v CNN: Změně klimatu by se měly věnovat i společenské vědy

Debata o globální změně podnebí by podle českého prezidenta Václava Klause neměla vycházet jen z odborných vědních oborů, jako je klimatologie. "Je to více záležitost společenských věd, protože je to problém společnosti," řekl v americké televizi CNN Headline News. "Je mi velmi líto, že společenští vědci jsou v této diskusi zticha, že se neúčastní konferencí ani na jedné straně," dodal.

Klaus poskytl rozhovor na okraj mezinárodní konference pořádané konzervativním ústavem Heartland Institute, která se nyní koná v New Yorku. Prezident vystoupil na konferenci, které se účastnilo přes 400 vědců, ekonomů a politiků, kteří podle deníku The New York Times zastávají různé názory na změny podnebí - od těch, kteří připouštějí vliv člověka na změnu klimatu, ale nepovažují ho za nebezpečný, po ty, kteří globální oteplování označují za podvod. Vesměs jde ale o zastánce skeptického přístupu ke globálnímu oteplování.

Jedním z hlavních cílů konference je vysvětlit "často přehlíženou druhou stranu debaty o klimatických změnách", uvádí se v jejích materiálech. Heartland Institute je organizací, která zpochybňuje rozsah klimatických změn a staví se proti snahám přijímat kvůli nim celosvětová omezující opatření.

Regulaci, po níž volají zastánci teorie globálního oteplování, považuje Klaus za překážku svobody člověka, demokracie a prosperity. Takové kroky by podle něho mohly vážně ohrozit zejména rozvojové země.

Klaus je přesvědčen, že k diskusi na téma globálního oteplování, kterou podle něho ekologičtí aktivisté odmítají kvůli nedostatku vlastních argumentů, je třeba odvahy. "Vím, že je politicky nepatřičné zastávat stanoviska jako já... Každý v České republice zná mé pohledy na globální oteplování a změnu podnebí, a přesto jsem byl znovu zvolen prezidentem," řekl v CNN.

4.3. Klaus opět varoval před panikařením kolem globálního oteplování

Panikaření kolem globálního oteplování je na postupu, upozornil český prezident Václav Klaus na mezinárodní klimatické konferenci v New Yorku. Ti, kteří jako on dávají přednost klimatickému realismu, by se neměli soustřeďovat jen na hledání nových argumentů, ale i na získávání dalších příznivců.

Newyorskou konferenci pořádá konzervativní ústav Heartland Institute, který zpochybňuje rozsah a význam klimatických změn a staví se proti snahám přijímat kvůli nim celosvětová omezující opatření. Jedním z hlavních cílů konference je vysvětlit "často přehlíženou druhou stranu debaty o klimatických změnách", uvádí se v jejích materiálech.

Nepřekonatelný problém vidí Klaus v politickém populismu zastánců teorie globálního oteplování a v jejich údajné neochotě k diskusi. "Jediným východiskem (z této situace) je panství jejich moci nad našimi životy daleko více omezit," prohlásil.

Lidé podle něho mají sklon "slepě věřit" závěrům Mezinárodního panelu pro změny klimatu (IPCC) navzdory tomu, že od počátku jde spíše o politický než vědecký závazek. Politici, média, intelektuálové i úředníci ve stále vlivnějších mezinárodních organizacích je nejen přijímají, ale používají je bez výhrad obsažených i v samotných dokumentech IPCC, řekl prezident.

Namítl, že snížení emisí oxidu uhličitého, po němž volají ekologičtí aktivisté, by si vyžádalo zastavení hospodářského růstu, a tím i zamezení dalšího zvýšení životní úrovně, zastavení populačního růstu nebo omezení schopnosti člověka užívat rozšiřující se bohatství, vědu a techniku k řešení naléhavých problémů lidstva, zejména v rozvojových zemích.

"Taková ambice jde proti lidské zkušenosti, která byla vždy spojena se silnou motivací postupovat vpřed a k lepším podmínkám. Není důvodu přistupovat ke shora řízené změně právě teď - zejména s argumenty vycházejícími z tak neúplných a chybných znalostí, jak je předkládá IPCC," řekl.

6.3. Srovnávat Rusko se Sovětským svazem je dle Klause nesprávné

Přirovnávat dnešní situaci v Rusku k sovětskému režimu je podle českého prezidenta Václava Klause nesprávné. "Domnívat se, že nejde o kvalitativní rozdíl, ale o kvantitativní, nepodstatnou změnu, jak se to někdy dělá ve Spojených státech, je nesmírná chyba," řekl Klaus v americké televizi CNN Headline News.

Připomněl, že politický systém v Rusku a ve Spojených státech nebo České republice je naprosto odlišný. "Ale ve srovnání s minulostí je to (v Rusku) určitě daleko lepší," poznamenal.

V bývalých komunistických státech je podle něho minulost daleko více překonána než v zemích, které neprošly komunistickou zkušeností. "Tato ideologie je v naší části světa daleko více zdiskreditovaná než v západní Evropě nebo ve Spojených státech. Z toho důvodu se ideologie posunula na jiné pole," řekl.

V předtočeném rozhovoru se vrátil k newyorské konferenci o změnách klimatu, jíž se počátkem týdne zúčastnil. Na adresu ekologických aktivistů volajících po rychlých opatřeních proti globálnímu oteplování řekl, že se hrozí jejich snah o regulaci. "Obávám se, že společnost bude znovu organizovaná, řízená, regulovaná, kontrolovaná shora lidmi, kteří vědí lépe než ostatní, co dělat. Obávám se, že je to něco, čím jsme prošli v minulosti, a to mě trápí," řekl.

Odmítl přirovnání aktivistů k náboženským tmářům, kteří v minulosti nepřipouštěli jakékoli jiné názory. "Lépe je říci, že je to ideologie, alternativní ideologie, protože lidé na levici chápou, že někdejší socialismus a komunismus skončily, a tak hledají nový ismus. V tomto smyslu je globalistický alarmismus velmi dobrá myšlenka," uvedl.

K názorům, že komunismus nebo socialismus může fungovat, ale že tyto společenské systémy nebyly nikdy správně realizované, namítl, že jde o podobnou argumentaci, jakou používali komunističtí předáci. "Nemůže to nikdy fungovat, to je jasné. Političtí vůdci říkali... že systém je správný, jen lidé jsou špatní. To jsou (nyní) ty samé argumenty, z nichž jsme se mohli zbláznit, když jsme je (za komunismu) slyšeli. Ne, lidé nejsou problém, systém je totálně špatný," prohlásil Václav Klaus.

6.3. Prezident obdržel blahopřání od britské královny

Prezident republiky Václav Klaus obdržel blahopřání ke svému znovuzvolení od Jejího Veličenstva Alžběty II., Královny Spojeného království Velké Británie a Severního Irsku.

7.3. Prezident Václav Klaus ve Vladislavském sále Pražského hradu složil slib prezidenta republiky

Dle ústavy jej skládá do rukou předsedy Poslanecké sněmovny na společné schůzi obou komor.

Před samotným zahájením inaugurace prezident Václav Klaus společně s premiérem Mirkem Topolánkem slavnostně položili věnce u pomníku T.G. Masaryka.

"Předstupuji před vás v den 158. výročí narození zakladatele československého státu, Tomáše Garrigua Masaryka," zahájil svoji řeč prezident republiky Václav Klaus po slavnostním složení slibu a uvítání členů obou komor parlamentu a hostů ve Vladislavském sále Pražského hradu. "Úřad budu i nadále brát jako službu mé zemi

a jejím lidem, chci poděkovat občanům, kteří mi tak silně vyjadřovali podporu," uvedl prezident. Své zvolení vnímá prezident Václav Klaus podle svých slov jako odpovědnost a závazek vůči politické reprezentaci jako celku i deseti milionům občanů ČR. Ve svém projevu dále poděkoval Občanské demokratické straně a dalším zákonodárcům, kteří ho volili. Zdůraznil zájem ČR na posilování silných transatlantických vazeb s USA, partnerství se světovými velmocemi a dobré vztahy se sousedskými státy ČR. V souvislosti s nadcházejícím předsednictvím ČR v Radě EU uvedl, že české předsednictví bude nejen tvrdou zkouškou, ale i velkou příležitostí. Po slavnostním ukončení inaugurace se prezident odebral do chrámu sv. Víta, kde položil květiny u hrobky sv. Václava, patrona české země.

Václav Klaus je po Václavu Havlovi druhým prezidentem samostatné České republiky a desátou hlavou státu od vzniku Československa v roce 1918. Ve Vladislavském sále byli kromě poslanců, senátorů a ministrů i hejtmani a primátoři, zahraniční diplomaté, zástupci církví a armády, představitelé akademické obce a justice. Inaugurace se účastnil předseda vlády ČR Mirek Topolánek a přítomen byl bývalý prezident republiky Václav Havel. Václav Klaus byl poprvé zvolen v roce 2003, úřadu se tehdy ujal rovněž 7. března. Funkci obhájil obhájil letos 15. února.

Prezidentský slib

Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992 (ústavní zákon č. 1/1993 Sb. ve znění ústavního zákona č. 347/1997 Sb., 300/2000 Sb., 448/2001 Sb., 395/2001 Sb. a 515/2002 Sb.), kdy Česká národní rada se usnesla na ústavním zákoně, kde v Hlavě třetí o moci výkonné prezidentovi a jeho slibu je uvedeno:

Článek 59

(1) Prezident republiky složí slib do rukou předsedy Poslanecké sněmovny na společné schůzi obou komor.

(2) Slib prezidenta republiky zní: "Slibuji věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat její Ústavu a zákony. Slibuji na svou čest, že svůj úřad budu zastávat v zájmu všeho lidu a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí."

Článek 60

Odmítne-li prezident republiky složit slib nebo složí-li slib s výhradou, hledí se na něho, jako by nebyl zvolen.

10.3. Klaus v Bratislavě znovu varoval před uznáním nezávislosti Kosova

Český prezident Václav Klaus při návštěvě Bratislavy znovu varoval před mezinárodním uznáním nezávislosti Kosova. Zopakoval své dřívější obavy, že souhlas s únorovým jednostranným osamostatněním bývalé srbské provincie by mohl působit jako precedens pro zahraničí. Kosovskou nezávislost odmítá mimo jiné slovenská vláda.

"Já myslím, že jsme otevřeli Pandořinu skříňku v Evropě, která může mít neblahé důsledky, a z tohoto hlediska se toho obávám," řekl Klaus na tiskové konferenci po jednání se svým slovenským protějškem Ivanem Gašparovičem. Před novináři Klaus

hovořil například o "napětí" ve vztazích mezi Maďarskem a Slovenskem, kde žije asi půlmilionová maďarská menšina.

Před tím, že příklad Kosova by se mohl odrazit i na úsilí dalších menšin v Evropě o odtržení, Klaus varoval v únoru v den vyhlášení nezávislosti balkánského regionu s převahou albánského obyvatelstva. Dnes připomněl, že slovenská diplomacie zaujala vůči Kosovu ještě o něco "ostřejší" stanovisko než Praha, která také zatím Kosovo neuznala.

Gašparovič potvrdil, že Slovensko bude případnou změnu svého odmítavého postoje k nezávislosti Kosova pečlivě zkoumat. "Naše rozhodnutí nebude tak rychlé," poznamenal. ČR dosud Kosovo neuznala, ale učinila tak řada západních zemí včetně Spojených států, Británie nebo Německa.

Rozhovor s Gašparovičem byl jediným bodem programu Klausovy návštěvy, který sám svoji cestu označil za "symbolickou" po nástupu do druhého funkčního období. V této souvislosti zdůraznil tradiční blízkost obou republik. Připomněl, že na Slovensko zavítal na delší návštěvu naposledy v lednu.

10.3. Prezident Klaus na Slovensku odmítl obavy, že radar ohrozí bezpečnost

Plánovaná výstavba amerických protiraketových systémů v Česku a v Polsku neohrozí bezpečnost v regionu, řekl český prezident Václav Klaus během návštěvy Slovenska, odkud zazněly v poslední době varovné hlasy před výstavbou radaru v ČR. Podle Klause by se radar odrazil spíše na zvýšení bezpečnosti.

"Pro mě je to nepochybně spíše v kategorii zvýšení bezpečnosti nás i celého tohoto regionu," řekl Klaus o dopadu výstavby radaru na tiskové konferenci po jednání se svým protějškem Ivanem Gašparovičem.

Slovenský prezident na jedné straně ocenil, že jeho země dostává z Prahy o jednání o radaru pravidelné informace, současně se však vyslovil pro to, aby se rozhovory o radaru vedly za účasti NATO a Ruska.

"Evropa i svět by byly nejbezpečnější, kdyby se na takových (...) základnách a podobných věcech dohodly Spojené státy, aliance a Rusko," řekl Gašparovič.

Ze slovenské vlády padly ve vztahu k radaru různá stanoviska. Zatímco ministerstvo zahraničních věcí oficiálně tvrdí, že doufá ve zvýšení bezpečnosti v regionu, premiér Robert Fico i další členové vlády myšlenku radaru v Česku veřejně kritizovali a s odkazem na odpor Ruska vůči plánům USA varovali před ohrožením bezpečnosti Slovenska.

11.3. Klaus přiletěl do Polska na pracovní večeři s Kaczyńským

Českého prezidenta Václava Klause vpoledvečer ve Varšavě na několikahodinové návštěvě přivítal před prezidentským palácem jeho polský protějšek Lech Kaczyński. Státníci v doprovodu manželek měli na programu pracovní večeři. Očekávalo se, že jedním z témat rozhovorů měla být protiraketová základna, jejíž části chtějí Spojené státy umístit v Česku a v Polsku.

Polsko je druhou zemí, kam se Klaus po svém opětovném nástupu do nejvyšší státní funkce vydal. Jeho první zahraniční cesta vedla v pondělí 10. 3. 2008 na Slovensko, odkud poslední dobou zazněly opakovaně varovné hlasy před výstavbou amerického protiraketového radaru v ČR.

Klaus s Kaczyńským, kteří nešetřili vzájemnými úsměvy, se naposledy sešli začátkem prosince v Lánech krátce před podpisem Lisabonské smlouvy, která má místo neschválené euroústavy reformovat chod Evropské unie. Oba státníci byli vůči původní ústavní smlouvě velmi kritičtí.

11.3. Klaus ani Kaczyński se proti očekávání o základně USA nezmínili

Český prezident Václav Klaus se po setkání se svým polským protějškem Lechem Kaczyńským ve Varšavě nezmínil před novináři o protiraketovém štítu, který chtějí Spojené státy umístit v ČR a Polsku. Neučinil tak ani Kaczyński, ačkoli to média i politologové očekávali.

Prezidenti bez podrobností oznámili, že diskutovali o aktuálních mezinárodních otázkách, jako je blížící se summit Evropské unie a summit NATO.

Česká vláda předpokládá, že právě kolem dubnové vrcholné schůzky aliance by mohla být uzavřena dohoda s USA o umístění amerického protiraketového radaru v Česku. Varšava jedná s Američany o umístění druhé části základny - skupiny protiraketových střel - na polském území skončí zřejmě později.

Po stručných prohlášeních prezidentů neměli novináři možnost klást dotazy. Kaczyński svého hosta po vystoupení před tiskem ještě pozval do svého kabinetu, kde pokračovali v rozhovorech. Klaus s manželkou Livií, která ho na několikahodinové zahraniční cestě doprovází, se vrátili do Česka ještě téhož dne večer.

Klaus upozornil, že po svém pátečním (7. 3. 2008) opětovném uvedení do funkce byl v pondělí 10. 3. 2008 na první zahraniční cestě na Slovensku a zavítal poté do Polska. "Je to symbolické gesto," řekl. "Velmi si vážím toho, že se v posledních letech podařilo posunout česko-polské vztahy, a to také díky našim osobním vztahům (s Kaczyńským), na jinou úroveň, než tomu bylo dříve."

Kaczyński připomněl, že se s Klausem setkal už mnohokrát. Zdůraznil, že jejich vzájemné vztahy jsou pro něj velmi důležité. "Doufám, že takový kapitál nebude promarněn. Polsko může být spokojeno s tím, že pan Klaus se stal na dalších pět let českým prezidentem," dodal.

25.3. Pracovní návštěva Rakouska

Prezident republiky Václav Klaus s manželkou Livií Klausovou uskutečnil na pozvání rakouského prezidenta Heinze Fischera pracovní návštěvu Rakouské republiky.

Prezident republiky byl přijat s vojenskými poctami v prezidentském paláci ve Vídni, kde jednal se svým rakouským protějškem. Po pracovním obědě prezidentské páry společně navštívili výstavu Tutanchamon a svět faraónů.

Ve večerních hodinách prezident Václav Klaus vystoupil v rámci Alpbacher Gespräche s projevem k tématu globálního oteplování.

28.3. Schůzka k summitu NATO na Hradě

Prezident republiky Václav Klaus přijal na Pražském hradě předsedu vlády ČR Mirka Topolánka, místopředsedu vlády ČR pro evropské záležitosti Alexandra Vondru, ministryni obrany Vlastu Parkanovou a náměstka ministra zahraničních věcí Tomáše Pojara. Během diskuse detailně prohovořili pozici České republiky a dohodli se na společné prezentaci našich postojů během zasedání summitu NATO v Bukurešti.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
POSLANECKÁ SNĚMOVNA**

10.3. Zelení vyvěsili z okna jedné ze svých poslaneckých kanceláří tibetskou vlajku

Zelení z okna jedné ze svých poslaneckých kanceláří směrem k Malostranskému náměstí vyvěsili tibetskou vlajku k výročí protičínského povstání Tibeťanů v roce 1959. Tím vyvolali rozpaky a nesouhlas ve Sněmovně.

Předseda Sněmovny Miroslav Vlček (ČSSD): "Můj pokyn byl - na místa, která nejsou určena pro vyvěšování vlajek a praporů, pokud možno nic nevyvěšovat. A zelení o tom byli informováni," řekl Právu.

"Rozhodně nebudu iniciovat sundání praporu a ani žádný takový pokyn jsem nevydal," popřel předseda Sněmovny tvrzení, že nařídil sejmutí vlajky.

Místopředseda zelených Ondřej Liška ale tvrdil, že vlajka bude sejmuta za pomoci plošiny: Kancléř Petr Kynštetr "nám oznámil, že nechá přivézt plošinu a vlajku nechá sundat. Náklady prý budou kolem 30 tisíc, které půjdou na vrub Strany zelených".

Výročí protičínského povstání Tibeťanů v roce 1959 si včera vyvěšením tibetské vlajky připomnělo podle sdružení Lungta 348 radnic v ČR. Tibet podpořily i Jihočeský, Plzeňský, Jihomoravský kraj a hlavní město Praha.

**PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY
SENÁT**

17.3. Přijetí mimořádného a zplnomocněného velvyslance Moldavské republiky v ČR Valeriana Cristea předsedou VZOB R. Sequensem

Předseda Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost přijal mimořádného a zplnomocněného velvyslance Moldavské republiky v ČR J.E. pana Valeriana Cristea na jeho vlastní žádost.

19.3. Přemysl Sobotka jednal s premiérem Litvy Kirkilasem

Předseda Senátu Parlamentu ČR Přemysl Sobotka přijal předsedu vlády Litevské republiky Gediminiase Kirkilase. „Soustředili jsme se na tři témata. Na energetickou politiku EU, na spolupráci v rámci NATO a na proces ratifikace Lisabonské smlouvy. Konstatoval jsem, že společná energetická politika EU je velké téma, nicméně po rozsáhlých diskusích se jednotlivé země stejně rozhodují pro bilaterální kroky, tak jako to udělalo například Německo s Ruskem. Nebojíme se Ruska, na druhou stranu naše i litevské obavy ze závislosti na jednom zdroji, vlastně jedné firmě, jsou oprávněné,“ uvedl Přemysl Sobotka.

„Litva se i v souvislosti s nařízením EU zavřít do konce roku 2009 svou jedinou jadernou elektrárnu rozhodla budovat energetické mosty s Polskem a Švédskem a výrazně podporují rozvoj jaderné energetiky, jako dnes ekologické alternativy k závislosti na ruském plynu,“ dodal k tématu předseda českého Senátu.

„Co se týká spolupráce v NATO, i tady jsme našli shodu a já jsem vyjádřil přesvědčení, že Litva podpoří záměr, který by protiraketovou obranu USA budovanou ve střední Evropě na bázi bilaterálních smluv s Polskem a ČR zapojil do aliančního projektu kolektivní obrany,“ řekl Přemysl Sobotka.

Předseda Senátu PČR Přemysl Sobotka litevského premiéra informoval, že na podzim se chystá v Praze uspořádat summit parlamentů středoevropských zemí, včetně členských zemí EU v Pobaltí a na Balkáně. „Chceme se bavit o roli parlamentů v EU po přijetí Lisabonské smlouvy a chceme také koordinovat naše kroky tam, kde je to možné. Jsem rád, že pan premiér Kirkilas moji iniciativu přijal,“ uvedl na závěr Přemysl Sobotka.

28.3. Setkání zástupců zemědělských výborů členských států

V Jednacím sále Senátu se ve dnech 27. a 28. 3. 2008 konalo setkání zástupců zemědělských parlamentních výborů členských států Visegradské spolupráce rozšířené o zástupce nových členských zemí Evropské unie Bulharska a Rumunska. Jako hosté na zasedání vystoupili 1. místopředseda Senátu Petr Pithart a ministr zemědělství Petr Gandalovič. Zúčastnění se zabývali otázkami souvisejícími se stavem zemědělství v jednotlivých zemích po vstupu do Evropské unie. Hlavní důraz ze strany zástupců České republiky byl kladen zejména na přípravu změn Společné zemědělské politiky. Diskutovalo se i o prioritách českého předsednictví v první polovině roku 2009 v oblasti zemědělství.

Ze závěru jednání vyplývá, že účastníci setkání vysoce hodnotí pozitivní přístup Evropské komise k připomínkám jednotlivých členských států Evropské unie včetně nových členských zemí v oblasti reformy společné organizace trhu s vínem a kvalitu dosaženého kompromisu v této oblasti. Shodli se mimo jiné na tom, že je nezbytné zabezpečit strategickou míru soběstačnosti produkce základních potravin v jednotlivých zemích i Evropské unii jako celku.

Účastníci setkání se mimo jiné shodli na tom, že místo degresivity plateb by měla být velikost farem stanovena na národní úrovni a malé farmy by měly dostávat

dodatečné dotace. Akceptovatelné jsou dle jejich názoru pouze takové změny principů rozdělování podpor v rámci SZP, jejichž dopady budou rovnoměrně a spravedlivě rozloženy mezi všechny členské státy tak, aby v konečném důsledku bylo dosaženo odstranění všech historicky daných rozdílů a bariér. Podporují také změnu pohledu na mléčné kvóty - prioritou změn by mělo být zajištění dlouhodobé perspektivy producentům mléka. Za jedno z možných řešení pak považují variantu postupného navyšování mléčné kvóty. Představitelé výborů také považují za potřebné, zejména s ohledem na prokazatelné změny klimatu, zřízení evropského fondu rizik financovaného z evropských fondů. V zájmu zachování trvalé udržitelnosti konkurenceschopného evropského zemědělství by chtěli zvýšit ochranu zemědělského půdního fondu. Základní rámec ochrany by měl být definován na úrovni unijních předpisů.

Ze závěrů jednání také vyplynulo, že by při výrobě potravin dovážených na trh Evropské unie ze třetích zemí měly být dodržovány stejné technologické a zdravotní standardy jako u produktů pocházejících z Evropské unie. Pro kontrolu dovážených potravin by se také měl zavést systém certifikace. V neposlední řadě pak účastníci zasedání požadují rozšíření vyrovnávacího příspěvku na hospodaření v méně příznivých oblastech a oblastech s ekologickými omezeními o oblasti, kterých se dotýkají současné klimatické změny, například sucho. Platbu SAPs považují za velmi efektivní a jednoduchou cestu podpory příjmu zemědělců v EU a podporují sjednocení systému podpor pro všechny členské státy EU 27 po roce 2013. Modulace by podle jejich názoru měla zůstat dobrovolnou volbou každého členského státu, založenou na jeho svobodné vůli; modulaci vítají jako možnost snížení objemu přímých plateb ve prospěch rozvoje venkova. Ale zároveň se domnívají, že je třeba tento nástroj upravit tak, aby přesouvané částky byly v jednotlivých státech srovnatelné a nedošlo tak k narušení rovných konkurenčních podmínek pro zemědělce v některých členských státech. Navrhují zavést modulaci pro všechny podniky bez ohledu na jejich velikost a modulovat veškeré částky přímých plateb.

31.3. Přijetí velvyslankyně Čínské lidové republiky Huo Yuzhen předsedou VZOB R. Sequensem

Předseda Výboru pro zahraniční věci, obranu a bezpečnost Senátu PČR R. Sequens přijal velvyslankyni ČLR J.E. paní Huo Yuzhen na její vlastní žádost. Rozhovor se týkal nedávných událostí v Tibetu a konání OH v Pekingu.

VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY

1.3. Topolánek podporuje kandidaturu McCaina na prezidenta USA

Český premiér Mirek Topolánek podporuje republikánského senátora Johna McCaina v jeho úsilí o obsazení funkce prezidenta Spojených států. V rozhovoru pro vydání listu Mladá fronta Dnes Topolánek prohlásil, že McCain je pro něho zárukou kontinuity politiky současného prezidenta George Bushe.

Premiér ale zároveň řekl, že složení poradenského týmu možného McCainova protikandidáta z demokratické strany Baracka Obamy ukazuje, že ani od Obamy neočekává výraznější změny v politice. O Obamovi se nicméně zmínil jako o typickém marketingovém produktu, o kterém se pořádně ani neví, co si myslí. Naděje Obamovy demokratické soupeřky Hillary Clintonové na to, že by se ještě nakonec ona mohla stát oficiální demokratickou kandidátkou na prezidenta, označil za mizivé.

Topolánek vyjádřil přesvědčení, že pokud by byl Obama zvolen prezidentem, už by neustoupil od umístění obranného radarového systému v Česku a Polsku. Zároveň by prý byla fatální chyba, kdy by se rozhodnutí o radaru odložilo až na období po amerických prezidentských volbách, kdy v USA nastoupí nová administrativa.

"Vše by se jen o dva tři roky zpozdilo," prohlásil a dodal, že riziko, že se země NATO ocitnou v ohrožení útočných raket potenciálně nepřátelských států se stále zvyšuje. Podle něj to vyplývá i z poslední studie o identifikaci rizik, kterou si NATO nechalo zpracovat.

Topolánek také řekl, že s americkým prezidentem Georgem Bushem sdílí názor, že USA se rychle dohodnou i s Polskem o umístění protiraketových střel, jež jsou součástí obranného štítu, na jeho území. Premiér upozornil, že polský ministerský předseda Donald Tusk, který se chystá na cestu do USA, signalizoval, že jeho návštěva musí být průlomová.

Topolánek sdělil, že se Tuskova vláda dostala do pasti, když si po předchozím kabinetu chtěla vymoci na USA pro sebe lepší podmínky v podobě pomoci v modernizaci polské armády. Podle českého premiéra to nemůže být protihodnotou za umístění obranných střel. Topolánek se vyjádřil i k situaci na Kubě, kde v čele země nahradil dlouholetého vůdce Fidela Castra jeho bratr Raúl. Podle premiéra se situace na Kubě může ještě zhoršit.

1.3. Topolánek řekl krajanům: Vliv komunistů v zemi klesá

Premiér Mirek Topolánek dnes českým krajanům v Torontu řekl, že vliv komunistů v Česku klesá. Topolánek uvedl, že chápe, že krajané jsou nespokojeni se stavem restitucí, s tím, jak se země vypořádává s komunismem a s otázkou dvojího občanství. Krajané během Topolánkovy projevu ocenili potleskem jeho rozhodnutí ocenit v USA premiérskou plaketou Josefa a Ctirada Mašínovy. Tento krok vyvolal v Česku velké debaty.

Topolánek se se zástupci krajanů, mezi nimiž nechyběl spisovatel Josef Škvorecký a podnikatel Tomáš Baťa, setkal na závěr svého pětidenního turné po USA a Kanadě. Na setkání s krajanami přišel rovněž kanadský premiér Stephen Harper, který ocenil Škvoreckého za jeho přínos literatuře a za boj za svobodu. Dal mu čestné uznání předsedy vlády.

Topolánek hovořil s krajanami o problémech, které je trápí. Při jeho slovech někteří provolávali "bravo" a "to je pravda". "Rodina má držet pohromadě, tak to zkusme," prohlásil premiér. Česko-kanadská obec má v Kanadě 80.000 členů.

Také Harper promluvil ke shromážděným, kteří se sešli v československém kostele svatého Václava. Harper připomenul roky 1938, 1948 a 1968 a zmínil, že Kanada za

komunismu otevřela dveře tisícům českých uprchlíků. Po setkání s krajany Topolánkova delegace odlétla zpět do vlasti.

1.3. Topolánek chce diskusi o udělení státních vyznamenání Mašínům

Premiér Mirek Topolánek chce "nastartovat" diskusi, která by měla vyústit v udělení státních vyznamenání bratrům Mašínovým, kteří se se zbraní v ruce postavili komunistickému režimu v bývalém Československu. Topolánek to řekl Mladé frontě Dnes (MfD) na závěr své návštěvy USA. Odmítl ale odpovědět na otázku, zda by dal Mašínům státní vyznamenání, kdyby byl jednou prezidentem České republiky.

Topolánek odvětil, že kdyby na tento dotaz MfD odpověděl "ano", redaktor listu se ho hned zeptá, jestli si myslí, že by to prezident republiky Václav Klaus měl udělat. "Řeknu to takhle: chci nastartovat diskusi, jež by měla vyústit v udělení státních vyznamenání Mašínům," dodal Topolánek.

Předseda vlády v souvislosti s protikomunistickým odbojem i bratry Mašíny očekává ostrou diskusi, která by měla vyústit v to, že třetí odboj proti komunismu bude označen za legitimní, s tím, že by to mělo i nějakou zákonnou podobu. "Tak jako je už uznán první a druhý odboj. Zkrátka aby ti lidé měli i nějakou výhodu. Není to prioritou, ale přál bych si také to," uvedl.

Ministerský předseda ve čtvrtek 28. 2. 2008 ve Washingtonu ocenil bratry Josefa a Ctirada Mašínovy medailí, která představovala jeho osobní ocenění, nikoli státní vyznamenání. Proto její udělení s nikým nekonzultoval. Jeho krok vzbudil v Česku mezi politiky i u veřejnosti vlnu souhlasných i odmítavých reakcí. Kvůli medaili pro bratry Mašínovy čelí předseda vlády trestnímu oznámení.

Čestná plaketa předsedy vlády byla vůbec prvním uznáním od jednoho z nejvyšších představitelů státu, kterého se dostalo kontroverzní činnosti bratří Mašínů, při níž začátkem 50. let přišlo o život šest lidí. Už několikrát byli sourozenci navrženi na různá státní ocenění, nikdy je ale nedostali.

Topolánek v rozhovoru pro MfD (1. 3. 2008) rovněž uvedl, že nepokládá za nemožné zakázat v Česku komunistickou stranu. "Ale když to neudělal ten první polistopadový establishment, tak to pak bylo stále složitější. Tehdy by to bylo logické a asi by se jinak u nás také vytvářela ta nová levicová strana, sociální demokracie," řekl. Prohlásil rovněž, "že u nás jsme udělali chybu, když jsme přistoupili na zachování právní kontinuity s dobou komunistického režimu". Dodal ale, že tehdy u toho nebyl a lehce se mu to kritizuje.

1.3. Topolánek: Problém neoprávněných žadatelů o azyl má řešit dohoda

Problém neoprávněných českých žadatelů o azyl v Kanadě by měla vyřešit dohoda o bezpečné zemi původu, řekl v Torontu před odletem do Prahy premiér Mirek Topolánek. Čeští žadatelé se v této zaoceánské zemi opět objevili po nedávném zrušení kanadských víz pro české občany. Zneužívají tím tamní sociální systém a žádají o politický azyl.

Kvůli hromadným žádostem o azyl Kanada v roce 1997 zavedla víza pro české občany. Zařazení Česka v Kanadě mezi "bezpečné země původu" by české občany prakticky vyřadilo z řad oprávněných uchazečů o azyl a zbavilo je tak nároku na sociální dávky pro uprchlíky.

Pokud by se počet českých žadatelů o azyl výrazně zvýšil a přesáhl určenou hranici, hrozilo by možná opětovné zavedení kanadských víz. Topolánek se toho ale neobává. Také česká diplomacie současnou situaci nepovažuje za alarmující.

Kanada zrušila víza pro české občany loni v listopadu. Podle informací ČTK byl už druhý den po zrušení víz na letišti v Kanadě první český žadatel. Kanada zavedla

víza v roce 1997 právě kvůli přílivu především romských žadatelů o azyl. Trvalé zrušení krátkodobých víz pak Ottawa podmínila především tím, že se situace z roku 1997 nebude opakovat. Země sice dospěla k názoru, že Česko v současnosti splňuje požadovaná kritéria, může ale kdykoli své rozhodnutí přehodnotit, upozornil loni český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg.

Česká diplomacie tehdy sdělila, že počet žadatelů o azyl z Česka nesmí být za rok vyšší než dvě procenta z celkového počtu žádostí podaných v Kanadě v tomto období. Podle dostupných informací Kanada nyní připravuje pravidelnou statistiku žadatelů o azyl.

České ministerstvo zahraničí sice má zprávy z Kanady o tom, že se počet Čechů žádajících o azyl zvýšil, nicméně podle jeho informací Kanada tento trend považuje za přechodný.

Od roku 1996 do roku 2000 požádalo v Kanadě o azyl celkem 1677 osob s českým občanstvím, z nichž 962 azyl získalo. Nejvíce žádostí zaznamenaly kanadské úřady v roce 1997, kdy o azyl požádalo 1221 českých občanů. V roce 2000 to bylo podle oficiálních kanadských statistik už jen 53 Čechů.

Zkoumání žádosti o azyl trvá v Kanadě kolem 14 měsíců; mezitím žadatel dostane ubytování a měsíční příspěvek v řádu několika set kanadských dolarů. Může se také rozhodnout, zda bude, či nebude pracovat.

2.3. Premiér M. Topolánek: Leitmotivem mé cesty za oceán byla svoboda

Jako výjimečný zážitek své zaoceánské cesty označil premiér v nedělních (2. 3. 2008) Otázkách Václava Moravce své setkání s krajaný v kanadském Torontu. Jednání o bezvízovém styku mezi ČR a USA, aktivní zapojení ČR do systému obrany, setkání s disidenty z celého světa a zahájení výstavy, věnované obětem holocaustu, podle premiéra charakterizuje posilování nadčasových hodnot, jakými jsou svoboda a lidská práva.

O svém setkání s představiteli česko-kanadské komunity, které se uskutečnilo v rámci posledního dne návštěvy Kanady 29. února, premiér hovořil jako o výjimečné události. "Bylo to neuvěřitelné setkání," prohlásil premiér a uvedl, že se vystupování České republiky na mezinárodní scéně těší kladnějšímu hodnocení ze strany kanadských krajanů, než tomu bylo doposud. Českou republiku pak premiér označil jako průkopníka. "Během mé cesty domů Kanada umožnila bezvízový styk dalším osmi zemím," informoval.

Memorandum, které bylo ve Washingtonu podepsáno, premiér označil jako nezávazný dokument a k obavám české veřejnosti o ochranu osobních dat uvedl, že údajů, které budou muset zájemci o vycestování do USA poskytnout, bude méně, než v současné době. "Garantuji, že to pro české občany bude po říjnovém termínu přijatelnější, než je současný stav," zdůraznil předseda vlády. Právě na září nebo říjen je plánováno zařazení do amerického Visa Waiver Programu. "Již na podzim budou moci čeští občané cestovat do USA bez víz," prohlásil premiér a upozornil, že poskytování osobních údajů není tím, čeho by se měla česká veřejnost obávat.

K budoucímu podpisu tzv. Velké smlouvy, o které ve Washingtonu premiér jednal s prezidentem USA Georgem W. Bushem Mirek Topolánek uvedl, že neshoda mezi českou a americkou stranou panuje ve třech až pěti slovech, která se týkají otázek životního prostředí. "Těch pět slov by americké straně dalo větší důraz," upřesnil premiér. O konečném vyjednání textu ve prospěch českého státu ale český předseda vlády nepochybuje. Poznamenal, že práce týmu vyjednávačů, kteří zastupují zájmy České republiky, je v USA hodnocena jako "very tough negotiation" (tvrdé vyjednávání). O smlouvě NATO SOFA (Status of Forces Agreement), která upravuje

právní rámec pobytu amerických vojáků na půdě České republiky, premiér uvedl, že obsahuje celou řadu technických problémů. "Ty ale budeme schopni dojednat do začátku summitu v Bukurešti, nebo těsně po něm," uvedl Mirek Topolánek. V případě přistoupení na vojenskou inspekce Ruské federace bude Česká republika trvat na reciprocitě. "Prezident Bush toto mé rozhodnutí respektuje," informoval premiér. Předání čestné plakety předsedy vlády ČR bratrům Mašínovým premiér opakovaně označil jako pozitivní akt, který přispěje k zahájení dialogu o třetím odboji. Premiér vyjádřil politování nad úmrtími, která provázela útěk bratří Mašíků a Milana Paumera z komunistického Československa. Zároveň ale zdůraznil, že použití zbraně bylo přirozenou součástí reakce na válku, kterou komunistický režim vyhlásil svým pojetím třídního boje, ve kterém neváhal věznit a zabít tisíce nevinných lidí. V úterý 4. března premiér předal čestnou plaketu také Milanu Paumerovi.

3.3. Svoboda v Německu varoval před obavami Evropanů z pohybu osob

Před přehnanými obavami ze ztráty bezpečnosti na úkor svobody hovořil na půdě Technické univerzity v Drážďanech ministr české vlády a předseda vládní legislativní rady Cyril Svoboda. Podle něj i poslední rozšíření schengenského prostoru ukázalo, že obavy o ztrátu bezpečnosti byly liché. Při rozhovoru se saským premiérem Georgem Milbradtem zdůraznil, že Německo nikterak neohrožují ani české pracovní síly.

Návštěva v saské metropoli zdůrazňovala, že "není možné argumentovat bezpečností na úkor svobody a zároveň nelze absolutizovat svobodu na úkor bezpečnosti", řekl český ministr ČTK. Některé svobody, zejména svobodný pohyb osob, se podle něj demonizují. "Je to pocitové. Staré členské země mají pocit, že je čeští občané mohou ohrozit. Nemohou a neohroží," zdůraznil Svoboda po přednášce, která následovala po setkání s Milbradtem.

"Četli jsme si nějaké údaje a skutečně jsme zjistili, že vstupem České republiky do Schengenu tu kriminalita nenarostla," řekl Svoboda ČTK o rozhovoru se saským premiérem. Oba politici se podle Svobody dotkli i otázky přechodných regulací, které Německo uplatňuje vůči Česku v oblasti pohybu pracovních sil. Milbradt prý uznal, že Češi Němcům práci nevezmou, ale jde prý o otázku, kterou se musí zabývat vláda v Berlíně.

Český ministr zdůraznil, že mezi Českem a Německem byla už v roce 1993 podepsána smlouva o zaměstnávání. Ta obsahuje kvóty, které jsou v posledních letech naplňovány sotva z desetiny.

Svoboda ve své přednášce ve slavnostním sále Technické univerzity řekl, že i v minulosti při rozšíření EU existovaly obavy o bezpečnost a vždy se tyto obavy ukázaly jako zbytečné.

Svoboda rovněž vyslovil nesouhlas s přáním evropských politiků, včetně jeho KDU-ČSL, aby se o příštích rozšiřováních EU rozhodovalo v referendech. Podle něj jde jen o další výraz obav z volného pohybu osob. Není třeba se prý obávat ani jednání mezi EU a Tureckem za předpokladu, že v nich bude unie "dominantní".

Němečtí studenti se ptali například i na vyjednávání ČR o bezvízovém styku s USA. V rozhovoru s ČTK Svoboda postup Česka při vyjednávání o zrušení víz obhajoval. "Je solitérský, ale také je v pořádku," řekl ministr, který zrušení víz pro Čechy cestující do USA prosazoval už v minulosti jako šéf české diplomacie. "To politické rozhodnutí je správné," zdůraznil. Připomněl přitom, že dříve to bylo Polsko, které chtělo vyjednat bezvízový styk se Spojenými státy bez ohledu na ostatní země visegrádské čtyřky.

4.3. Polsko podle expremiéra Kaczyńského ztrácí spojení jako ČR

Polsko přichází na mezinárodní scéně o spojení, jako jsou Češi, řekl expremiér a šéf největší opoziční strany Právo a spravedlnost (PiS) Jarosław Kaczyński. Reagoval tak na slova českého premiéra Mirka Topolánka, který se v neděli (2. 3. 2008) pozastavil nad přístupem Polska k vyjednávání se Spojenými státy o umístění raketové části americké základny na svém území. Radarová část základny má být v Česku. Polská vláda kritiku Kaczyńského odmítá, chce prý získat co největší výhody od USA výměnou za souhlas se štítem.

"Se znepokojením sleduji proces, v němž Polsko přichází o spojení. Ztrácí spojení reálné, kteří se v různých momentech osvědčili," řekl v pondělí večer Kaczyński. Připomněl, že Češi byli proti vyloučení Polska z jednání o nové evropské smlouvě.

Předseda parlamentu Bronisław Komorowski řekl, že se diví, že Kaczyński podporuje českého premiéra, který vydal souhlas s americkým štítem zadarmo. "My chceme získat co nejvíce pro Polsko výměnou za případnou shodu na budově," řekl Komorowski.

Polsko požaduje od Američanů výměnou za souhlas s umístěním části protiraketové základny na svém území pomoc s modernizací armády. Návrhy USA si chce vyslechnout polský premiér Donald Tusk 10. března během návštěvy Washingtonu. Vláda již zdůraznila, že s uzavřením případných dohod nespěchá.

Podle Topolánka Poláci nemohou spojit modernizaci své armády s umístěním raketové části základny na polském území. "Dobře to ví, jejich vyjednávací pozice je v tomto smyslu poměrně diskutabilní. Ale já doufám, že se nakonec s Američany dohodnou a že pojedeme celý tento projekt společně, protože to je v zájmu evropských zemí NATO," uvedl Topolánek.

Polsko svůj postoj brání. "Není umění podepsat a ničeho nedosáhnout," řekl nedávno Tusk. Varšava hodlá od Washingtonu získat zejména pomoc v oblasti vzdušné obrany. Požaduje protiraketový obranný systém Patriot 3 nebo THAAD a kromě toho i dlouhodobý program vojenské pomoci a navíc zvláštní bilaterální obrannou dohodu. Američané spolupráci přislíbili, první písemné návrhy však polské vyjednávače neuspokojily.

Podle Kaczyńského by se Polsko mělo snažit udržet si takové spojení, jako je Česká republika, protože pokud je ztratí, zbudou silnější partneři, s nimiž jsou vztahy "asymetrické", tedy nevýhodné pro Polsko.

V otázkách zahraniční politiky se názory konzervativní strany Právo a spravedlnost a prezidenta Lecha Kaczyńského, dvojčete expremiéra, s vládou koalici liberální Občanské platformy a menší Polské lidové strany (PSL) zásadně liší. Na rozdíl od předchozího, Kaczyńského kabinetu je vláda tvrdší ve vztazích se Spojenými státy a více otevřená směrem k Rusku.

4.3. Česko, Švédsko a Francie budou spolupracovat při předsednictví EU

Česká republika, Švédsko a Francie vypracují v rámci spolupráce během svých půlročních předsednictví Evropské unii společný osmnáctiměsíční program, který by měl být dokončen ve druhé polovině května v Praze. Šéfové vlád všech tří zemí jej pak oficiálně společně představí v Evropském parlamentu v první polovině července. Uvedl to místopředseda české vlády Alexandr Vondra po jednání se zástupci švédské vlády a parlamentu během své pracovní návštěvy Stockholmu.

"Důležité je, že všechny tři vlády momentálně tvoří reformně orientované strany," dodal k tomu Vondra, který se ve Stockholmu setkal se švédskou ministryní pro evropské záležitosti Cecilíí Malmströmovou a ministrem zahraničí Carlem Bildtem.

Česká republika i Švédsko se podle vicepremiéra ve svých prioritách shodují na budování vnitřního evropského trhu i celé EU jako "Evropy bez bariér", přičemž mnoho práce v tomto ohledu zbývá například při práci na liberalizaci pracovního trhu a trhu služeb. Dalšími společnými prioritami jsou reforma rozpočtu EU a reforma migrační a azylové politiky.

V otázce rozšiřování EU se Praha i Stockholm shodují na rychlých jednáních především s Chorvatskem, přičemž ani jednání s Tureckem by podle obou stran nemělo být příliš prodlužováno. V pohledu na Turecko se však české i švédské stanovisko liší od postoje Francie, která je pro výrazně pomalejší tempo tureckého přičleňování.

Švédsko vyhlásilo za vůbec největší prioritu svého předsednictví pozornost k životnímu prostředí a k negativním klimatickým změnám. Ačkoliv je postoj české vlády v tomto ohledu vlažnější, mezi vládami ve Stockholmu a v Praze nepanují podle Vondry ani tady žádné vážnější rozpory.

"V zásadě se shodujeme na nutnosti propojení klimatické a energetické politiky s tím, že nechceme, aby byla ohrožena konkurenceschopnost jak uvnitř unie, tak i celé EU navenek," řekl k tomu český vicepremiér. Švédové podle něj vědí, že nynější vláda v Praze je pragmatická a i přes přirozenou rozdílnost názorů ukazuje při společných projektech vůli k dohodám.

Česká republika bude Evropské unii předsedat v první polovině příštího roku poté, co předsednictví převezme od Francie. Švédsko bude coby předsednická země následovat hned po Česku, tedy ve druhé polovině roku 2009.

4.3. Premiér ocenil Milana Paumera, dalšího člena odbojové skupiny bratří Mašínů

Bývalý příslušník protikomunistického odboje Milan Paumer získal čestnou plaketu předsedy vlády. Ocenění si převzal v Kramářově vile z rukou premiéra Mirka Topolánka. Paumer se stal třetím oceněným členem odbojové skupiny bratří Mašínů. Předseda vlády chce tímto krokem rozpoutat diskuzi o komunistické minulosti.

„Milan Paumer patří ke skupině, která se po nástupu komunismu, kdy komunismus vyhlásil válku vlastním občanům, postavila proti režimu a chtěla bojovat za osvobození Československa od totalitního režimu. Často se diskutuje o obětech. Myslím si, že bychom měli uvést celou řadu srovnání, kolik lidí například zemřelo na drátech vysokého napětí při pokusu opustit totalitní zemi, kolik lidí zemřelo v komunistických lágrech a podobně,“ řekl předseda vlády Topolánek při slavnostním předání plakety.

Jedním z důvodů udělení plakety Milanu Paumerovi i bratrům Mašínům je rozpoutání celospolečenské diskuze o třetím odboji a boji proti komunismu. Podle premiéra je nyní velká příležitost mluvit o minulosti, vyrovnat se s ní a zabránit návratu toho, co bylo v dějinách Československa špatné. „Já bych chtěl poprosit, abyste nám dali možnost vysvětlit všechny okolnosti našeho odboje. Já tady vidím spoustu neinformovanosti,“ řekl na tiskové konferenci Milan Paumer.

Milan Paumer je jedním z pětičlenné skupiny, která začátkem října 1953 rozhodla utéct za železnou oponu. Po dramatickém útěku přes Východní Německo se Paumerovi a bratrům Mašínovým podařilo dostat do amerického sektoru Berlína. Dva členové skupiny, Zbyněk Janata a Václav Švéda, byli dopadeni a po vydání do Československa popraveni.

5.3. EU našla společný postoj k vízům do USA

Velvyslanci členských států Evropské unie se v Bruselu shodli na společném postoji k otázce bezvízového styku se Spojenými státy. ČTK o tom informoval mluvčí stálého zastoupení ČR při EU Jan Vytopil.

Některé členské státy Evropské unie nedávno rozladil postup Česka, které s USA podepsalo bilaterální memorandum, které má časem vést ke zrušení víz. Češi na jednání souhlasili s tím, že data, která si vymění s Američany, budou v souladu s dohodou o výměně dat cestujících v letecké dopravě mezi Evropskou unií a Spojenými státy (PNR). Komise se přitom původně obávala, že kvůli dohodě mezi USA a ČR by mohli Američané odstoupit od dohody s Evropskou unií.

V dokumentu o výměně dat je totiž obsažena i klauzule, podle níž může Washington od dohody jednostranně odstoupit, pokud by ji EU porušila. EK se pak obává, že tímto porušením by mohl být rozsah dat, které Češi či další země budou na základě bilaterálně uzavřených memorand USA předávat.

Podle diplomatických zdrojů je dohoda, s níž souhlasilo všech 27 členských států, rámcovým vodítkem pro to, co je v národních kompetencích a co v kompetencích EU. Jde o obecnou dohodu, kterou se členské země mají řídit při svých kontaktech s USA. Česko je prý s tímto "vyjednávacím tunelem" spokojeno. Sedmadvacítce šlo o nalezení společného postoje před jednáním ministrů vnitra a spravedlnosti EU a USA, které se uskutečnilo 13. března ve Slovinsku.

Jednou ze sporných věcí, která mezi členskými státy nadále přetrvává, je elektronické povolení cest (ETA). Podle amerického velvyslance v ČR Richarda Grabera je systém elektronického povolování cest zcela novým prvkem bezvízového styku s USA a celosvětově se rozšíří do června 2009. Český ministr vnitra Ivan Langer nedávno řekl, že ETA nejsou víza.

Otázka bezvízového styku se Spojenými státy by se měla objevit ve čtvrtek 6. 3. 2008 i na ministerském jednání mezi EU a USA, které se uskuteční v Bruselu za účasti americké ministryně zahraničí Condoleezy Riceové.

Výběr bodů ze společné pozice, kterou odsouhlasili velvyslanci EU:

1) Výměna dat o cestujících v letecké dopravě: současná dohoda mezi EU a USA o výměně dat o cestujících v letecké dopravě (PNR) by měla dostačovat a neměly by být připojovány žádné dodatky.

2) Žádné závazky o přístupu Spojených států k databázím a informačním systémům Evropské unie.

3) Výměna dat o ztracených a ukradených pasech: společná pozice k výměně jistých dat s Interpolem by měla být dostatečná. Jakékoliv rozšíření dat, která budou poskytována Interpolu, by mělo být odsouhlaseno Evropskou unií.

4) Zajištění bezpečnosti letišť v souladu se standardy Mezinárodní organizace pro civilní letectví je dostatečně zajištěno pravidly evropského společenství.

5) Účast v programu bezvízového styku USA (Visa Waiver Programme) by měla eventuálně vytvářet stejná práva pro všechny občany členských států Evropské unie s přihlédnutím ke "statusu" jejich cestovního pasu.

6) Otázka povolení pro americké ozbrojené strážce na palubách letadel startujících či přistávajících v členském státě EU spadá do kompetence jednotlivé země.

5.3. Vláda vzala na vědomí zprávu o zhodnocení zdravotních rizik z provozu radaru EBR, projednala také transportéry

Vláda ČR vzala na vědomí zprávu o zhodnocení možných zdravotních rizik vyvolaných elektromagnetickým zářením radiolokátoru EBR (European Based Radar) v případě, že bude umístěn ve vojenském újezdu Brdy na kótě 718 u obce Míšov.

V souvislosti s jednáním o umístění amerického radaru ve vojenském újezdu Brdy uložila vláda ČR Ministerstvu zdravotnictví ve spolupráci s Ministerstvem obrany vypracovat hodnocení možných zdravotních rizik z provozu radaru EBR (European Based Radar) na zdraví obyvatel v jeho okolí. Důvodem pro uložení tohoto usnesení byly publikované zprávy, že elektromagnetické záření, vysílané radarem, bude lidem bydlícím v okolí poškozovat zdraví. Vláda ČR vzala na vědomí: Bude-li radiolokátor, umístěný nyní na ostrově Kwajalein v Tichém oceánu, instalován se stejnými technickými parametry v ČR ve vojenském újezdu Brdy na kótě 718, nebudou obyvatelé žijící v okolí vystaveni expozici, která by překročila přípustnou hodnotu pro obyvatelstvo. Velikost expozice osob v úrovni terénu se v místech mimo (nepřístupný) prostor v bezprostřední blízkosti antény ani řádově nepřiblíží nejvyšší přípustné hodnotě hustoty zářivého toku, stanovené pro trvalou expozici obyvatelstva.

Vláda vzala na vědomí informaci ministryně Vlasty Parkanové o dalším průběhu realizace projektu Přezbrojení Armády České republiky obrněnými transportéry. Předložený materiál obsahoval informace o genezi a současném stavu Projektu a návrh dalšího postupu. Vláda tak vzala na vědomí možnost pokračování jednání mezi ministerstvem obrany a dodavatelem. Předpokladem je dodávka 107 transportérů v šesti modifikacích.

5.3. Plaketu předsedy vlády získal Ivan Medek za celoživotní boj za svobodu

Rozhlasový publicista, hudebník a bývalý kancléř prezidenta republiky Ivan Medek získal čestnou plaketu předsedy vlády. Premiér Mirek Topolánek udělil Medkovi ocenění za jeho celoživotní boj za svobodu. Po bratrech Mašínech a Milanu Paumerovi jde už o čtvrtého držitele plakety, který se postavil proti komunistickému režimu.

„Vážím si Ivana Medka za to, že se kvůli svobodě názoru dokázal vzdát toho, co měl rád, co uměl, k čemu měl vzdělání. Vzdal se profese hudebníka a hudebního kritika a pracoval jako sanitář, umývač nádobí, šatnář. Po vynucené emigraci v roce 1978 jsme jeho hlas mohli slyšet na vlnách svobodných rádií. Hlas plný vnitřního klidu ale i síly.“ řekl předseda vlády Mirek Topolánek.

Ivan Medek je podle slov premiéra člověk, který se nikdy nebál říkat své názory. Za totality, ani po roce 1989. Je to člověk, se kterým lidé nemusí vždy souhlasit, ale měli by si ho vážit. Medkovo ocenění stejně jako udělení plakety Milanu Paumerovi i bratrům Mašínům má vést k celonárodní diskuzi o třetím odboji, k usmíření a vyrovnání se s minulostí. Podle premiéra je potřeba se poučit z nedávné minulosti, aby se již neopakovaly špatné chvíle našeho státu.

Ivan Medek se narodil 13. července 1925 v Praze, původní profesí je hudební publicista, teoretik a kritik. Do povědomí veřejnosti se dostal po podpisu Charty 77, kdy jako emigrant začal v Rakousku spolupracovat s rozhlasovými stanicemi Svobodná Evropa, Hlas Ameriky nebo BBC. Po revoluci v listopadu 1989 se Medek

stal poradcem ministra kultury, předsedou Federální rady pro rozhlasové a televizní vysílání a v letech 1993 – 1998 pracoval v Kanceláři prezidenta republiky.

5.3. Bezpečnostní rada státu schválila a odtajnila transformaci zpravodajských služeb

Bezpečnostní rada státu na své schůzi projednala a schválila návrh věcného záměru zákona o zpravodajských službách České republiky a o kontrole zpravodajských služeb. Tento dokument byl odtajněn a bude postoupen jak do mezirezortního připomínkového řízení, tak projednání v příslušných orgánech Poslanecké sněmovny. Rada se dále zabývala aktuální problematikou NATO, EU a radarové základny.

Dosavadní zpravodajský systém se má podle věcného záměru transformovat do dvou zpravodajských služeb rozlišených podle teritoriální působnosti. Bezpečnostní zpravodajská služba bude plnit úkoly zpravodajsky ochranné povahy na území České republiky, a to včetně úkolů v oblasti obrany. Národní zpravodajská služba bude zabezpečovat informace v zahraničí důležité pro bezpečnost a obranu státu a ochranu zahraničněpolitických a ekonomických zájmů státu.

Odpovědnost za činnost zpravodajských služeb ponese i nadále vláda a koordinovat jejich činnost bude nově předseda vlády. Vláda bude rovněž po projednání ve věcně příslušných orgánech Poslanecké sněmovny jmenovat a odvolávat ředitele nově zřízených zpravodajských služeb. Jejich ředitelé budou z výkonu své funkce vládě odpovědni.

Oprávnění zpravodajských služeb pro získávání informací budou založena v rozsahu nezbytném pro plnění úkolů s ohledem na současná rizika bezpečnostního prostředí a změněný ráz bezpečnostních hrozeb navozený zejména projevy mezinárodně propojeného terorismu a vysokou úrovní informačních a komunikačních technologií využívaných aktéry terorismu, organizovaného zločinu, extremistických hnutí a ekonomicky zaměřené špionáže.

Návrh právní úpravy zpravodajského systému České republiky obsahuje nově způsob úplné kontroly činnosti zpravodajských služeb nezávislý na výkonné moci. Kontrolní mechanismus je konstruován ve dvou stupních, přičemž první stupeň kontroly budou vykonávat pro každou zpravodajskou službu samostatně nově zřízené parlamentní kontrolní orgány Poslanecké sněmovny složené z poslanců. Druhý stupeň kontroly bude svěřen nezávislému kontrolnímu orgánu.

Schůze Bezpečnostní rady státu se také zabývala aktuální problematikou Severoatlantické aliance a Evropské unie v bezpečnostní oblasti se zaměřením na západní Balkán. Členové Bezpečnostní rady státu byli zároveň informováni o průběhu vyjednávání případného umístění radarové stanice na území České republiky s důrazem na závěry jednání premiéra Mirka Topolánka s prezidentem USA Georgem W. Bushem.

Na závěr schůze Bezpečnostní rady státu byla projednána informace o závěrech výročních zasedání mezinárodních kontrolních režimů nešíření zbraní hromadného ničení, konvenčních zbraní a položek dvojího použití, která se pravidelně předkládá každý rok.

6.3. Günter Verheugen vyjádřil plnou podporu českému předsednictví v Radě EU

"Předsednictví ČR bude vyžadovat silné diplomatické úsilí," uvedl místopředseda Evropské komise a komisař pro podniky a průmysl v rámci své pracovní návštěvy České republiky. Günter Verheugen, místopředseda Evropské komise a komisař pro

podniky a průmysl, je na pracovní návštěvě České republiky. Po jednání na Úřadu vlády ČR během tiskové konference přislíbil podporu ČR při nadcházejícím předsednictví Radě EU. Místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra nabídku spolupráce uvítal a potvrdil, že ČR bude na předsednictví připravena.

Svůj projev před novináři zahájil evropský komisař pozitivním zhodnocením procesu rozšiřování EU. Zdůraznil blahodárný vliv rozšiřování EU na stav zaměstnanosti, zvyšování příjmů a životní úroveň v daných zemích a v neposlední řadě také silný ekonomický růst. Dynamika rozvoje nových členských států má podle G. Verheugena na "staré státy EU" pozitivní vliv a působí jako stabilizující prvek.

Blížícímu se předsednictví ČR v Radě Evropské unie vyjádřil G. Verheugen svoji plnou podporu. "Zasadím se, aby byla co nejproduktivnější," uvedl Verheugen na adresu budoucí spolupráce ČR s jeho týmem. Zároveň upozornil, že Česká republika se předsednictví ujme za velmi složitých podmínek. Rok 2009 označil jako rok přerodu a transformace EU. "Předsednictví představuje silnou úlohu v rámci udržení integrity Evropské unie," upozornil místopředseda Evropské komise.

Místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra uvedl, že české předsednictví bude v rámci legislativní činnosti představovat dvě etapy. V té první se ČR zaměří na doladění prioritních klimaticko-energetických témat a opatření pro malé a střední podniky. Ty Vondra označil jako páteř českého hospodářství a stability. V druhé části předsednictví ČR vyvine maximální úsilí využít příležitosti pro formulování vizí vývoje spolupráce v rámci EU, posílení odstraňování administrativní zátěže a zužitkování možnosti využití prostoru pro zlepšení. Energetiku a národní průmysl A. Vondra označil jako důležité oblasti, ve kterých má česká vláda enormní zájem vstoupit do diskuse o legislativních opatřeních na půdě EU.

Boj proti globálnímu oteplování G. Verheugen označil jako obrovskou příležitost pro vývoj a využívání nových technologií a zvýšení konkurenceschopnosti evropských podniků. V této souvislosti komisař zdůraznil, že je nezbytné využít globálních změn a transformovat je do velkých obchodních příležitostí takovým způsobem, aby nedošlo ke zvýšení znečištění životního prostředí a snížení zaměstnanosti. To by se podle Verheugena mohlo stát, pokud by EU dopustila stěhování firem z Unie. Takovou ekonomickou politiku označil jako sebevražednou. V této otázce vyjádřili oba političtí představitelé jasnou shodu a vůli spolupracovat.

V závěru konference G. Verheugen zopakoval, že české předsednictví bude velice náročné a bude klást na ČR extrémní požadavky.

6.3. Nový zdroj informací pro veřejnost k českému předsednictví v Radě EU

Útvar místopředsedy vlády pro evropské záležitosti Alexandra Vondry vydal informační brožuru pro občany k přípravám českého předsednictví v první polovině 2009. Brožura si klade za cíl přijatelnou formou informovat širokou veřejnost o přípravách předsednictví ČR v Radě EU v první polovině roku 2009, kdy převezme Česko předsednické křeslo od Francie, a také seznámit občany obecně s tím, co institut předsednictví obnáší v praxi.

Informace o obsahové stránce brožury, bližší informace o možnostech jejího získání a elektronická verze materiálu je dostupná na stránkách útvaru místopředsedy vlády pro evropské záležitosti Alexandra Vondry.

6.3. Do provincie Lógar odletěla první část civilních expertů PRT

Čeští civilní experti odletěli do Afghánistánu, kde v rámci Provinčního rekonstrukčního týmu budou poprvé v historii české armády vojáci a civilní experti

spolupracovat ve společné jednotce. Jejich úkolem bude především konkrétní pomoc vládě a obyvatelům provincie při posilování celkové bezpečnosti a stability.

V časných ranních hodinách odlétli z letiště Přerov do Afghánistánu společně s další skupinou vojáků také velitel 1. kontingentu AČR v PRT Lógar plukovník gšt. Ivo Střecha a vedoucí jeho civilní části Ing. Václav Pecha. Společně s příslušníky provinčního rekonstrukčního týmu odcestoval i velvyslanec České republiky v Afghánistánu Jiří Nekvasil. S padesátkou vojáků a prvními třemi pracovníky civilní části týmu se před odletem do místa působení rozloučili zástupce velitele společných sil generálmajor Ladislav Minařík a hlavní koordinátorka Ministerstva zahraničních věcí ČR pro Afghánistán Ester Lauferová.

Šéf civilní mise Václav Pecha, jeho zástupce Igor Klimeš a stavební inženýr Jiří Šesták v první fázi v Lógaru především využijí poznatky z předchozích průzkumů terénu a zahájí přípravu vlastních projektů. Navážou přitom na některé projekty zahájené jejich americkými předchůdci. Český civilní tým bude tvořit necelá desítká odborníků, další členové PRT do Afghánistánu odcestují v následujících týdnech.

9.3. Jordánsko má podle Topolánka zájem o české zprostředkování

Jordánský král Abdalláh II. i premiér Nádír Dahabí vyjádřili zájem na tom, aby se Česká republika pokusila sehrát na Blízkém východě, zejména ve vztahu k Izraeli, jistou zprostředkovatelskou roli. Uvedl to český premiér Mirek Topolánek, který s oběma nejvyššími jordánskými činiteli jednal v Ammánu.

"Samozřejmě jsem namítl, že nejsme tak velká a silná země, ale oni to vnímají jinak a naši roli berou jako velmi důležitou," řekl.

Podle Topolánka jordánská pobídka souvisí nejen s nadcházejícím českým předsednictvím Evropské unie, ale je i oceněním "role ČR na Blízkém východě jako země, která má dobré vztahy s Izraelem i se zeměmi arabského světa". Samo Jordánsko je považováno za příklad mírového soužití s izraelským sousedem.

Jednání s jordánským králem a premiérem byla podle českého premiéra zaměřena především na možnosti spolupráce ve vodním a odpadovém hospodářství, energetice, a to zejména jaderné, jakož i ve vojenské oblasti.

Možnosti pro české turisty, podnikatele i investory vidí v letovisku Akaba na břehu Rudého moře, kde se rychle rozvíjí zvláštní hospodářská zóna; zde také premiérova návštěva v sobotu začala. Během jednání v Ammánu byla také podepsána dohoda o spolupráci v cestovním ruchu. Krále prezidentovým jménem a jordánské premiéra jménem svým pozval Topolánek na návštěvu ČR.

Králi Abdalláhovi, podobně jako nedávno americkému prezidentovi Georgi Bushovi, daroval český premiér loveckou kulovnici z České zbrojovky s unikátními rytinami a pažbou z kanadského ořechu.

Uherskobrodský podnik doufá, že po dodávce pistolí pro irácké ozbrojené složky uzavře podobný kontrakt i s Jordánskem, kde se ještě tento měsíc zúčastní zbrojního veletrhu.

Odpoledne odcestoval Topolánek z Jordánska na dvoudenní návštěvu Izraele, kde se setkal s prezidentem Šimonem Peresem.

10.3. Říman: Boj s klimatem by neměl být v Evropské unii prioritou

Boj s klimatickými změnami by neměl být v Evropské unii prioritou. Během jednání ministrů EU v Bruselu to novinářům řekl český ministr průmyslu a obchodu Martin Říman s tím, že jde o jeho osobní názor, nikoliv o názor české vlády. Podle něj jde o příliš drahý a kontroverzní projekt, který by měl být v žebříčku nejdůležitějších priorit postaven daleko níže, než je tomu v současnosti.

"Je to nesmírně kontroverzní a drahý projekt s cíli, jejichž splnění je ve hvězdách a jejichž efekt je ještě ve vzdálenějších galaxiích", dodal. Sám má prý v posledním roce pocit, že boj s klimatickými změnami je v unii prioritou číslo jedna a pak je "dlouho nic".

Současná priorita podle Římana navíc oslabuje konkurenceschopnost celé unie, protože je nákladná. "Naším cílem by mělo být dát to ostatní na stejnou úroveň jako ty klimatické změny," řekl.

Ministři zahraničí a energetiky připravují summit šéfů vlád EU, který začíná ve čtvrtek 13. 3. 2008 a jehož hlavním tématem bude právě boj s klimatickými změnami. Českou republiku trápí především aukce emisních povolenek, které si musí podniky kupovat, aby mohly vypouštět do ovzduší oxid uhličitý.

Vláda bude při jednání o novém energetickém balíčku EK prosazovat, aby prodej energetických emisních povolenek v aukcích nabíhal postupně mezi roky 2013 až 2020. Podle návrhu Evropské komise by si producenti elektřiny měli kupovat 100 procent povolenek už od roku 2013. Ekologové ovšem postup vlády považují za špatný.

Podniky nyní dostávají povolenky zdarma; pokud jim zbudou, mohou je prodat. A naopak, pokud vypustí více CO₂, než na kolik mají povolenky, může si chybějící povolenky dokoupit.

10.3. Topolánek v Izraeli podpořil boj proti teroru i mírový proces

Český premiér Mirek Topolánek při jednání se svým izraelským protějškem Ehudem Olmertem podpořil izraelský boj proti terorismu, současně se však vyslovil i pro aktivnější zapojení Česka do mírového procesu na Blízkém východě. Olmertovi také vyjádřil soustrast s osmi oběťmi střelby v jeruzalémské náboženské škole z minulého čtvrtka.

"Je třeba bojovat proti terorismu, ale také zajistit lidem mír, který si přejí," řekl Topolánek. Zdůraznil připravenost České republiky jako země s dobrými vztahy s Izraelem i s jeho arabskými sousedy a zakrátko předsednické země Evropské unie napomoci mírovému uspořádání na Blízkém východě.

Podle sdělení tiskového odboru české vlády, které obdržela ČTK, Topolánek uvedl, že by uvítal podstatně bližší spolupráci Evropské unie na blízkovýchodním mírovém procesu. Unie zatím není podle českého premiéra příliš aktivní. "To musíme napravit," zdůraznil Topolánek.

Nepřítelem podle českého ministerského předsedy nejsou Palestinci, ale teroristé terorizující Izraelce i Palestince. Ani v čele EU nehodlá měnit postoj k palestinskému radikálnímu hnutí Hamas. "Nepovažujeme ho za organizaci, se kterou budeme vyjednávat," řekl. "Izrael se ráno neprobouzí s myšlenkou, že bude střílet... Bojujeme, protože bojují s námi. Až pomine teror, Izrael nebude mít důvod bojovat," zdůraznil Olmert. Dokud však nepomine nebezpečí ohrožující izraelské občany, je odhodlán pokračovat v boji s palestinským terorismem. "Izrael fakticky reaguje na útoky. To, že tyto reakce vyvolávají ve světě mnohdy větší ohlas než útoky teroristů, to je spíše dotaz na světové společenství, protože já samozřejmě s obrannou rolí Izraele souhlasím," řekl Topolánek.

Soudí, že síly jako Hamas, Hizballáh či Islámský džihád nebudou mírovému procesu přát nikdy, ale většina obyčejných lidí si přeje mír, bezpečí a prosperitu. Odpovědností ČR a EU je proto mírovému procesu napomáhat jako akcelerator změn k lepšímu.

Druhým stěžejním tématem bilaterálních jednání byla vědeckotechnická spolupráce ČR s Izraelem. Oba premiéři v závěru jednání společně podepsali dohodu o spolupráci v oblasti řízení česko-izraelského fondu v oblasti vědy a výzkumu.

"Prostě jsme to časově nestihli," poznamenal Topolánek k připomínce, že evropští činitelé obvykle jezdí nejen do Izraele, ale i do Palestiny. Navštívil však nyní Jordánsko, sehrávající roli stabilizačního prvku v regionu. "Nepochybně navštívím další země regionu, včetně palestinské samosprávy a palestinských představitelů," přislíbil.

Závěrečnými body Topolánkova programu byla návštěva památníku obětí holokaustu Jad Vašem a farmaceutického podniku Teva, který se chystá investovat 100 milionů dolarů (1,6 miliardy Kč) do zdvojnásobení výroby ve své české pobočce, bývalé české firmě Galena v Opavě.

10.3. České výdaje na vědu patří v EU k nejrychleji stoupajícím

Česko je jednou ze tří zemí Evropské unie, v nichž mezi lety 2000 až 2006 nejrychleji stoupaly výdaje na výzkum a vývoj v poměru k hrubému domácímu produktu (HDP). Nejvíc peněz v unii dávají ve Švédsku, a sice 3,8 procenta HDP, v Česku je to 1,54 procenta. Na opačném pólu figuruje Kypr s 0,42 procenta, přičemž ve skupině čtyř nejhorších zemí je i Slovensko s 0,49 procenta. Vyplývá to z dat Evropského statistického úřadu (Eurostat).

Celkově EU stále zaostává za svým cílem. Do roku 2010 by totiž podle někdejších závazků chtěla dosáhnout toho, že výdaje na vědu a výzkum dosáhnou tří procent HDP. V roce 2006 to však v průměru bylo 1,84 procenta HDP, stejně jako o rok dřív. Od roku 2000, kdy podíl činil 1,86 procenta HDP, to znamená dokonce pokles.

Pokud jde o celkové sumy, tak třeba v roce 2000 do této oblasti mířilo 170 miliard eur, zatímco předloni to bylo 210 miliard eur. Asi 60 procent výdajů, které se v EU na vědu a výzkum vydávají, pochází ze tří zemí - Německa, Francie a Británie.

10.3. Vicepremiér Vondra: ČR je realista a Kosovo dříve nebo později uzná

Česká republika nezávislost Kosova dříve či později podle vicepremiéra pro evropské záležitosti Alexandra Vondry uzná. Nestane se to však dříve než po Velikonocích.

Vondra se vyhnul konkrétnímu termínu při odpovědi na otázku, zda české uznání nezávislého Kosova lze čekat do předčasných voleb v Srbsku, které pravděpodobně budou 11. května. "Datum vám neřeknu, my teď máme takový velikonoční půst na zásadní politická rozhodnutí, a já si myslím, po Velikonocích určitě se dozvíte více," řekl Vondra. Podle jeho slov je Česko realista pokud jde o uznání Kosova.

Kosovo vyhlásilo nezávislost na Srbsku proti jeho vůli 17. února. Od té doby ho uznalo 16 členů Evropské unie i například Spojené státy. Rozhodně proti jednostrannému kroku Prištiny jsou naopak Španělsko, Kypr, Slovensko, Řecko a Rumunsko, které samy musejí řešit nároky národnostních menšin na svém území. Stejný postoj zastávají z neunijních zemí vedle Srbska také například Rusko nebo Čína.

Nejednotný postoj v otázkách Kosova i Evropské unie vedl k rozpadu srbské vládní koalice. Voliči o novém složení parlamentu zřejmě rozhodnou 11. května.

Vondra rovněž novinářům řekl, že změny v kubánském vedení, z něhož před časem odstoupil mnohaletý vůdce Fidel Castro, vyžadují určitý pohyb na straně EU. "Rozhodně bych si nevystřílel všechnu municí hned na začátku," prohlásil vicepremiér v reakci na přesvědčení eurokomisaře pro rozvoj a humanitární pomoc Louise Michela, že sankce EU vůči Kubě by po odchodu Fidela Castra z vedení státu měly být zastaveny. EU by měla podle Vondry politiku vůči Havaně postupně

odměřovat a pokud unie učiní nějaký vstřícný krok, měla by čekat, jak na něj Kuba zareaguje.

10.3. Europoslanci kritizovali Česko za dohodu s USA o vízech

Česká vláda v Evropském parlamentu od řady poslanců sklídila kritiku za dohodu se Spojenými státy o bezvízovém styku. Češi s Američany podepsali takzvané memorandum o porozumění a tím rozladili některé evropské partnery. Někteří zákonodárci označili takový postup za nelegální, vyzývali Evropskou komisi, aby jakákoli bilaterální memoranda zmrazila, a volali po jednotném postupu Evropské unie s tím, že Američané se prý snaží unii rozdělit.

Europoslanci za ODS, kteří jako jediní za českou stranu v debatě vystoupili, naopak postup kabinetu premiéra Mirka Topolánka bránili. Podle nich mají ČR a další nové členské státy plné právo na dvoustranná jednání s USA, protože dosavadní postup Evropské komise, která se o zrušení víz zasazovala, nepřinesl žádné výsledky. Podle Jana Zahradila (ODS) o vízech není možné vyjednávat jinak než bilaterálně. Do amerického programu bezvízového styku (Visa Waiver Programme) prý mohou vstupovat jen jednotlivé země, nikoli celá společenství, jakým je právě EU.

Eurokomisař Franco Frattini, který má vízové otázky na starosti, se však ohradil a popřel, že by práce komise nepřinášela výsledky. "Dosáhli jsme dobrého výsledku s Kanadou," dodal s tím, že Kanada nakonec víza zrušila pro všechny členské země Evropské unie. Jednání o bezvízovém styku s USA navíc podle Frattiniho musela začít od nuly poté, co Američané loni v srpnu přijali nový vízový zákon. Brusel tak údajně nejedná s Washingtonem čtyři roky, jak tvrdil český europoslanec Oldřich Vlasák (ODS), ale ve skutečnosti méně než rok.

Na druhou stranou Frattini mírnil výroky některých europoslanců, kteří tvrdě kritizovali postup států, které s USA vyjednávají bilaterálně. "Není to jen společný postup, který musíme mít (při jednání se Spojenými státy), ale je to především páteř, páteř a znova páteř. Neustálé poklonkování USA povede k dalším požadavkům," uvedla Eva Lichtenbergerová, rakouská poslankyně z frakce Zelených. Vyjadřovala tak obavy, že by Česko a další státy mohly Američanům pod tlakem umožnit vstup do některých databází s citlivými údaji, nebo by jim poskytly více dat o pasažérech v letecké dopravě, než umožňuje dohoda mezi USA a EU (PNR). Eurokomisař se však zaručil, že Češi nad rámec této dohody nepůjdou.

Jeho slova ovšem zdaleka všechny zákonodárce neuklidnila. "Český postup bude velmi destruktivní. Neměli bychom padat do léčky, kterou nám Spojené státy nastražily," řekla nizozemská europoslankyně Sophia in't Veldová z frakce liberálů. Podle řeckého socialistického poslance Stavrose Lambrinidise, jehož země má s USA rovněž vízový styk, se Evropská unie stává pokusným králikem Spojených států.

Kritici českého postupu se ale našli i mezi europoslanci za ČR, byť v debatě přímo nevystoupili. "Největším problémem české reprezentace není, že si občas dupne. Naší největší slabinou je, že jsme pro naše partnery nečitelní. Kopeme-li naše partnery v EU zbytečně do kotníků, není se co divit, že nám to občas budou chtít vrátit a naši argumentaci napříště ani nebudou chtít slyšet", sdělil ČTK po jednání Josef Zieleniec (SNK-ED). Sám s kroky české vlády prý souhlasí, ale Češi podle něj zaspali v komunikaci se svými partnery.

10.3. Premiér Mirek Topolánek s izraelským protějškem Ehudem Olmertem dohodli vědecko-technickou spolupráci

Český předseda vlády na setkání s izraelským premiérem Ehudem Olmertem vyjádřil soustrast s osmi oběťmi střelby v náboženské škole Merkaz Harav 6. března letošního roku. Jednání mezi českým a izraelským premiérem byla zaměřena především na mírový proces na Blízkém východě. Premiér Mirek Topolánek podpořil izraelský boj proti terorismu a s Ehudem Olmertem diskutoval o situaci v pásmu Gazy a na Západním břehu Jordánu. Premiér Topolánek uvedl, že by uvítal podstatně bližší spolupráci Evropské unie na mírovém procesu. Unie zatím není podle slov českého předsedy vlády příliš aktivní. "To musíme napravit," zdůraznil M. Topolánek. Druhým stěžejním tématem bilaterálních jednání byla vědecko-technická spolupráce ČR s Izraelem. Roční investice do vědecko-technické oblasti v Izraeli činí 4,8 % HDP, čímž tento stát předstihl i největšího evropského investora do vědy, kterým je Finsko (4,2 % HDP). Český a izraelský premiér v závěru jednání společně podepsali dohodu o spolupráci v oblasti řízení česko-izraelského fondu v oblasti vědy a výzkumu.

Premiér Mirek Topolánek také navštívil historické centrum Jeruzaléma. V rámci prohlídky Starého města se seznámil s architektonickými klenoty tohoto posvátného místa - Jaffskou bránou, Chrámem Božího hrobu, Křesťanskou a Židovskou čtvrtí a Západní zdí (Zdí nářků), která představuje pozůstatek Chrámu, vypáleného Římany. Premiér rovněž navštívil památník obětí holocaustu Jad Vašem, který byl založen v roce 1953. Jad Vašem je umístěn na Hoře Pamatování, jeho součástí je nejobsáhlejší archiv dokumentů o holocaustu na světě. Premiér u památníku, který přispívá k uchování památky šesti milionů obětí šoa, položil květiny.

10.3. V Bruselu se jednalo o přípravách českého předsednictví v Radě EU

V Bruselu probíhala série jednání v souvislosti s přípravou českého předsednictví v Radě EU v první polovině roku 2009. Pracovní tým Sekce pro předsednictví vedený náměstkyní místopředsedy vlády pro evropské záležitosti Janou Hendrichovou se setkal s partnery v Generálním sekretariátu Rady EU v Bruselu. Tématem pracovních schůzek byla například dekorace budov Rady EU v Bruselu a v Lucemburku v době českého předsednictví a instalace výstavy k 20. výročí pádu železné opony v Evropě, která je také plánována v budově Rady.

V gesci ředitele Odboru rozpočtu a veřejných zakázek Davida Mlíčka se také jednalo o finančních a dalších vztazích České republiky s Radou EU ohledně českého předsednictví (například o úhradách částí nákladů na cestovné pro delegáty na zasedáních z rozpočtu Rady EU nebo o úhradě nákladů na pořádání dvou Evropských rad v průběhu českého předsednictví).

V odpoledních hodinách proběhla diskuse u tzv. Kulatého stolu komunikace na Stálém zastoupení ČR při EU se zástupci českých regionů a dalších českých subjektů v Bruselu o koordinaci doprovodných kulturních akcí v Bruselu během českého předsednictví.

11.3. Topolánek se podíval na místa v Izraeli, kam dopadají rakety

Až 70 zásahů palestinskými raketami za jediný den zažilo v minulosti město Sderot, kam na závěr své návštěvy Izraele zavítal český premiér Mirek Topolánek. Během jeho několikahodinového pobytu žádná raketa do města u hranic s palestinským pásmem Gazy nedopadla. Terčem se však stalo sousední město Aškelon. Neřízené, podomácku vyráběné rakety, které jsou vlastně trubkou s trhavinou, přelétávají

kopec, který leží mezi pásmem Gazy a městem. Varovný systém vzápětí vyhláší poplach. Obyvatelé prý mají asi 15 vteřin na to, aby doběhli do krytu.

Pochopení pro izraelskou obranu před terorem vyjádřil Topolánek už v pondělí 10. 3. 2008 v Jeruzalémě. Zároveň zdůraznil, že je třeba pokusit se rozhybat hledání cesty k míru. "Byl jsem tu krátce. Nepociťoval jsem to, co pociťují občané Sderotu každý den. Ale i tak jsem pochopil, co znamená patnáct sekund mezi životem a smrtí," řekl premiér novinářům. "Nejlépe je věci vidět a zažít na vlastní kůži."

Ve Sderotu si prohlédl nejen domek, v němž raketa zasáhla přímo obývací pokoj, ale i továrnu prosperující potravinářské firmy Osem bratří Propperů, původem z českých Teplic, nyní významných izraelských investorů v Česku.

12.3. Ministr Langer: Ochrana vnějších hranic EU má být doménou členských zemí

Ministři vnitra EU na neformálním setkání ve slovinském Brdu kladli důraz na hledání účinnějších metod ochrany vnějších hranic unie. Zároveň se shodli na tom, že by ochrana měla zůstat doménou jednotlivých členských zemí. ČTK to v telefonickém rozhovoru sdělil český ministr vnitra Ivan Langer.

V této souvislosti se hovořilo o využívání unijní Agentury pro správu vnějších hranic (Frontex), která by podle většiny států EU, včetně České republiky, měla hrát nadále jen podpůrnou roli při ochraně hranic a aktivněji se například zapojovat při mimořádných situacích. Názor, že by Frontex měla být povýšena na "policii EU" je podle Langerova v menšině.

Ministři také jednali o vízové politice vůči třetím zemím, tedy hlavně ve vztahu ke Spojeným státům. Shodli se, že ty země, které nepřijmou systém biometrických pasů požadovaných Američany, nebudou moci být ani zařazeny do bezvízového styku s USA. Langer prohlásil, že se tak ukázalo, že samostatné vyjednávání Česka s USA o bezvízovém styku bylo správné. Jde o postup, který nikoho neomezuje a je v souladu s evropskou legislativou.

Velvyslanci členských států unie se v Bruselu shodli, že země unie budou moci o bezvízovém styku se Spojenými státy nadále jednat samostatně. Spolu s nimi se bude o cestování bez víz odděleně snažit za celou EU i Evropská komise, která doposud samostatný postup kritizovala.

Česko o bezvízovém styku podepsalo v únoru s USA memorandum. Stejnou cestou se vydaly Estonsko a Lotyšsko. V nejbližších dnech či týdnech podobné memorandum plánují podepsat i další státy, například Slovensko, Maďarsko či Litva.

12.3. Členské státy budou moci o vízech do USA dále jednat samostatně

Členské státy Evropské unie budou moci o bezvízovém styku se Spojenými státy nadále jednat samostatně. Zároveň se ovšem o cestování bez víz bude snažit i Evropská komise. Na tomto postupu se dohodli velvyslanci členských států unie, informovala novináře česká velvyslankyně při EU Milena Vicenová. Člen komise Franco Frattini nicméně znovu apeloval na země, které jednají samostatně, aby nevstupovaly do kompetencí EU.

"Cítila jsem mnohem větší pochopení členských zemí pro naši situaci," řekla o jednání česká velvyslankyně. Podle ní se Čechům podařilo dosáhnout toho, o čem usilovali od samého začátku.

Místopředseda EK a eurokomisař pro spravedlnost a bezpečnost Franco Frattini při setkání s ministry vnitra unijních zemí ve slovinském Brdu nicméně zopakoval již dřívější varování. "Očekávám, že členské státy přestanou vyjednávat s USA v oblastech spadajících do kompetence Evropské unie," citovala Frattiniho agentura

AFP. "Nemohu zabránit členským státům, aby podepsaly protokoly o dohodě. Politická dohoda je ale jedna věc, její realizace jiná," dodal. Podle něho podepsaná memoranda nejsou právně závazná - tím bude až jejich realizace.

Frattini, který se podle diplomatických zdrojů chystá opustit svůj úřad a zapojit se do politického života v Itálii, zdůraznil, že žádný členský stát nemůže zasahovat do kompetencí EU, přičemž uvedl jako příklad předávání osobních údajů. "Přístup k údajům EU nelze přijmout," prohlásil Frattini s tím, že tento princip má podporu všech členských zemí. Slovinský ministr vnitra Dragutin Mate, jehož země nyní unii předsedá, toto tvrzení potvrdil.

Český ministr vnitra Ivan Langer telefonicky ze Slovinska ČTK sdělil, že ministři konstatovali, že země, které nepřijmou systém biometrických pasů požadovaných Američany, nebudou moci být ani zařazeny do bezvízového styku s USA. Za vítězství pro Česko zároveň označil posun názorů, že země EU mohou postupovat samostatně. Podle něj samostatné vyjednávání Prahy s Washingtonem se tak ukázalo jako správné, přičemž jde o postup, který nikoho neomezuje a který je v souladu s evropskou legislativou.

Evropská komise dlouhodobě chce o vízech vyjednávat za celou unii a v úterý si pro takový postup dokonce sama schválila mandát. Neoficiálně se uvažovalo, že tento mandát by dnes schválili právě velvyslanci. Nakonec se o něm ale vůbec nehlasovalo a nadále o něm budou jednat unijní experti.

Česko se tak nyní bude při jednání s Američany držet takzvaného společného postoje, který velvyslanci schválili začátkem března. Ten nepopírá právo na bilaterální jednání, ale vyzývá členské státy, aby se při hledání dohody s USA držely evropského práva.

Češi mimo jiné v rámci společného postoje souhlasili s tím, že data, která si vymění s Američany, budou v souladu s dohodou o výměně dat cestujících v letecké dopravě mezi Evropskou unií a Spojenými státy (PNR). Komise se původně obávala, že kvůli dohodě mezi USA a ČR by mohli Američané odstoupit od dohody s Evropskou unií.

Současný vývoj napovídá tomu, že otázka bezvízového styku se Spojenými státy by se nakonec vůbec nemusela objevit na summitu EU, který začíná ve čtvrtek, navzdory tomu, že se s tím původně počítalo. "Myslím, že to nebude předmětem jednání Evropské rady (summitu), ale nemůžu předvídat," poznamenala Vicenová.

Americká víza nyní potřebují lidé ze všech nových zemí unie kromě Slovinců, tedy i Češi. Ze starých členských zemí v americkém bezvízovém programu není jen Řecko. Právě ČR k nevoli některých partnerů v EU podepsala letos v únoru s USA memorandum, které by mělo vést ke zrušení víz pro české občany.

12.3. USA kritizují v ČR korupci, diskriminaci Romů a postavení menšin

Přestože česká vláda chrání práva svých občanů, v zemi je nadále velkým problémem korupce a vynutitelnost práva. Tvrdí to výroční zpráva amerického ministerstva zahraničí o stavu lidských práv ve světě v roce 2007, podle níž jsou občas do korupce zapleteni i vysoce postavení vládní činitelé. Zpráva zmiňuje například aféru bývalého lidoveckého ministra Jiřího Čunka nebo někdejšího sociálnědemokratického premiéra Stanislava Grosse. Český premiér Mirek Topolánek americkou kritiku ostře odmítl.

"Ke zprávě ministerstva zahraničí USA můžu říct pouze to, že země, která umožňuje mučení zajatců, mě jen těžko může poučovat o tom, jak jsou porušována lidská práva u nás," reagoval premiér Topolánek. Čunek se k dokumentu nevyjádřil. Podobné problémy jako v České republice spatřují Američané i na Slovensku.

Podle americké zprávy přispívá ke zkorumpovanosti Česka politický tlak a někdy neefektivní postup policie. Dokument cituje také informace Světové banky, podle níž se situace zejména v oblasti vynutitelnosti práva od roku 1996 zhoršila. V ČR je prý stále na vzestupu úplatkářství - téměř čtvrtina podniků v zemi se snaží uplatit veřejné činitele ve svůj prospěch.

Přestože vláda chrání práva občanů a bezpečnostní složky se většinou vyhýbají neúměrnému násilí, jsou známy občasné incidenty s jednotlivci. Dokument například uvádí případ poslankyně Zelených Kateřiny Jacques, se kterou se při protestu proti prvomájové demonstraci neonacistů v Praze v roce 2006 střetl policista Tomáš Čermák.

V nedávných letech narušilo několik incidentů důvěru v nezávislou justici, uvádí zpráva. V této souvislosti připomíná mimo jiné snahu prezidenta Václava Klause nejmenovat soudce mladší 30 let či jeho spor o odvolání předsedkyně Nejvyššího soudu.

Zpráva se zmiňuje o občasném násilí na Romech, kterého se dopouštějí při různých příležitostech extremistické skupiny, včetně skinheadů, a zaznamenává projevy antisemitismu, zejména ze strany neonacistických organizací.

Připomíná také, že ostravský soud poprvé uznal případ nucené sterilizace romské ženy a že podobných kauz jsou v zemi ještě tři desítky. Romské děti mají podle Američanů omezené příležitosti ke vzdělání a pouze pár příslušníků romské dvoustetisícové menšiny bylo zapojeno do politického života. Dokument zároveň poukazuje na snahy vlády zmírnit strádání Romů, včetně přijetí dlouhodobého plánu na jejich integraci do společnosti.

Příslušníci národnostních menšin a ženy nemají odpovídající zastoupení v českém politickém životě a ve vládních funkcích, tvrdí americké ministerstvo zahraničí. Mezi 281 členy parlamentu je 41 žen, ve vládě jsou dvě a soudkyně patnáctičlenného ústavního soudu je pět, připomíná zpráva.

Značnou pozornost věnuje obchodování s lidmi a nucené práci, zejména v souvislosti se sexuálním zneužíváním, i když konstatuje, že se tak děje navzdory vládnímu úsilí situaci zlepšit. Cizinky, Češky a děti jsou příležitostně prodávány zločineckými gangy do příhraničních oblastí. Oběti těchto činů z 80 procent přijíždějí do České republiky legálně, poznamenává zpráva. Většina osob obchodujících s lidmi je zapojena do organizovaného zločinu a pochází z Ukrajiny, z Ruska a z východní Asie.

Dokument poukazuje na přetrvávající problém v zemi s domácím násilím a sexuálním obtěžováním, zejména na pracovišti. Upozorňuje také na postavení tělesně postižených osob, které mají údajně méně příležitostí k veřejnému uplatnění a jejichž nezaměstnanost je nepřiměřeně vyšší.

12.3. Od vstupu ČR do NATO uplynulo devět let

Před devíti lety učinila Česká republika zásadní krok, když se spolu s Maďarskem a Polskem připojila k tehdy 16 státům Severoatlantické aliance. Ve středu 12. března 2008 si připomínáme 9. výročí historické události, jakou byl vstup České republiky do Organizace Severoatlantické smlouvy

Od podpisu přístupu ČR do NATO se Česká republika dlouhodobě angažuje v mezinárodních operacích pod vedením NATO v Afghánistánu, na Balkáně a v Iráku. V letošním roce významně navyšuje rozsah i úroveň svého zapojení v operaci ISAF (International Security Assistance Force) v Afghánistánu. Rok 2008 představuje velký úspěch ČR na poli mezinárodní spolupráce v Afghánistánu: 21. 1. ministr zahraničních věcí Karel Schwarzenberg představil český Provinční rekonstrukční tým. Vlastní rozvojové a rekonstrukční projekty začala Česká republika realizovat v

provincii Lógar na jihovýchodě Afghánistánu. Po Litvě a Maďarsku je ČR třetí z nových členských států NATO, která zde řídí vlastní Provinční rekonstrukční tým. Do týmu, který působí v provincii Lógar, vysílá Ministerstvo zahraničních věcí odborníky z oblasti zemědělství, stavebnictví a geologie.

Za "odvahu a úsilí českých vojáků v Afghánistánu" poděkoval prezident USA G. W. Bush českému premiérovi M. Topolánkovi u příležitosti setkání v Bílém domě 27.2. 2008. "Chci také poděkovat za Vaši ochotu vyslat vojenské jednotky do Afghánistánu. Je účelné pomáhat novým demokraciím v jejich růstu," uvedl Bush a dodal, že "obě naše země jsou významnými partnery NATO." Vedle podpisu Memoranda o porozumění vedl premiér na své pracovní návštěvě Washingtonu důležité vyjednávání o umístění prvku protiraketové obrany na území ČR a budoucí podobě smlouvy NATO SOFA. Předseda vlády ČR Mirek Topolánek svůj pohled na tuto problematiku zevrubně popsal mimo jiné v projevu, který přednesl v sídle Heritage Foundation ve Washingtonu. "Transatlantická vazba je poutem, které neviditelně spojuje vyznavače svobody na obou stranách oceánu. Bez její existence by Evropa byla ve velkém bezpečnostním ohrožení. Ale Spojené státy by se bez ní ocitly v izolaci. Svoboda je nedělitelná a euroatlantická civilizace má také význam jen jako celek, ne soubor prvočinitelů," zdůraznil ve svém projevu premiér.

V souladu s prioritami zahraniční a bezpečnostní politiky je ČR dlouhodobě významně vojensky angažována v silách KFOR (Kosovo Force) v Kosovu. V této operaci také získala řadu neocenitelných zkušeností, mj. velením jednomu z mnohonárodních úkolových uskupení KFOR. ČR se rovněž podílí na působení NATO v Irácké republice. Pro potřeby Výcvikové mise NATO v Iráku (NTM-I – NATO Training Mission - Iraq) vyčleňuje instruktory z řad AČR.

13.3. Vojáci českého kontingentu v Afghánistánu cvičí v Německu

Osm desítek českých vojáků prodělává v těchto dnech dvoutýdenní náročné cvičení v Hohenfelsu, v jednom z největších amerických vojenských zařízení v Německu. Zkušení vojáci, kteří mají za sebou už několik zahraničních misí, se tentokrát připravují na nasazení v druhém kontingentu provinčního rekonstrukčního týmu sil ISAF v Afghánistánu. Základem mise bude sedmá mechanizovaná brigáda, do provincie Lógar odjedou vojáci vystřídat své kolegy v srpnu. Pod vedením českých i amerických instruktorů nyní nacvičují všechny možné situace, do kterých se tam mohou dostat.

Hlavním úkolem českých vojáků v Afghánistánu bude rozvoj provincie Lógar. Společně s civilními specialisty se budou podílet na rozvoji infrastruktury, zemědělství, energetiky či školství. "Nacvičujeme veškeré situace, které mohou v daném prostoru nastat. Je to zabezpečení prostoru pro vyjednávání, doprovod konvoje, reakce na takzvané improvizované nástražné systémy, reakce na atentátníky, na přepadení bojovými jednotkami a podobně," řekl Lipka. Denní výcvik představuje vždy nějakou situaci, kterou vojáci dopředu znají. "Vědí, že jdou například na prohledávací operaci, nebo zabezpečují konvoj, ale rozhodně nevědí, jestli při tom budou, nebo nebudou napadeni, jestli najedou na nějaký výbušný systém, jestli přijedou do vesnice, kde se k nim budou chovat přátelsky nebo naopak nepřátelsky," uvedl náčelník oddělení přípravy jednotek 7. mechanizované brigády Petr Blecha.

"Jsou skvělí, dobře se s nimi spolupracuje, mají skvělý přístup, jsou pozitivně a dobře vedeni svými veliteli, jsou velmi dobře připraveni na misi. Dlouho už tvrdě trénovali, aby se připravili, a jsem si jistý, že odvedou skvělou práci," komentoval kvality

českých vojáků Jeffrey Holachek z úřadu vojenského přidělence při velvyslanectví USA v ČR.

Američtí a čeští instruktoři podrobně sledují, jak vojáci situace řeší a probírají s veliteli možné varianty.

Právě s Američany bude druhý český kontingent v Afghánistánu na společné základně.

13.3. Rakouský parlament schválil dohodu s ČR o informování k Temelínu

Rakouský parlament schválil mezivládní česko-rakouskou dohodu, podle které se mimo jiné rozšiřují povinnosti při informování o dění v jihočeské jaderné elektrárně Temelín. Dokument je krokem ke splnění dlouholetého požadavku české strany, aby problematiku Temelína regulovala standardní úmluva, která by nahradila vysoce nadstandardní ujednání z Melku. Měla by přispět i ke zlepšení spolupráce při řešení sporů kolem jaderné energetiky obecně.

Novelu takzvané informační dohody mezi vládami České republiky a Rakouska schválila dolní komora parlamentu - Národní rada - hlasy poslanců vládních stran a proti hlasům opozice. Schvalování na české straně skončilo již v roce 2006. Dohoda také určuje mechanismy diskusí, konzultací a činnosti pracovních skupin k otázkám jaderných technologií.

Kritikům z řad rakouské opozice vyšla vládní koalice sociálních demokratů (SPÖ) a lidovců (ÖVP) částečně vstříc současným schválením usnesení, v němž vyzývá vládu, aby trvala na mezinárodněprávní závaznosti dosavadních ujednání kolem Temelína. To však opozici, jejíž návrhy doprovodných usnesení byly zamítnuty, neuspokojilo; její poslanci označili schválené usnesení za vážné oslabení protokolu z Melku, jímž ČR a Rakousko v roce 2000 formálně uzavřely s pomocí Evropské unie spory ohledně Temelína. Podobná kritika se ozvala i z řad protijaderných aktivistů.

Podle zmocněnce hornorakouské vlády pro atomová zařízení Radka Pavlovce údajně ztrácí smysl další práce meziparlamentní komise pro otázky bezpečnosti Temelína.

O tom, že by ale přece jen mohlo pomalu dojít ke změnám i ve strnule protijaderné pozici rakouské vlády, svědčí úterní (11. 3. 2008) vystoupení bývalého kancléře Wolfganga Schüssela (ÖVP) v parlamentu při projednávání obecných zásad energetické politiky. Schüssel prohlásil, že by Rakousko už nemělo stát v jaderné energetice stranou, protože růst jejího významu je skutečností.

13.3. Vondra odmítá, že by se kvůli ČR zpřístupnila USA data Schengenu

Vicepremiér Alexandr Vondra dnes v Bruselu odmítl, že by se díky záměru mezi Českem a Spojenými státy zrušit víza pro Čechy cestující za oceán mohly v budoucnu Američanům nějak zpřístupnit databáze evropského schengenského prostoru. Takové obavy v českých médiích vyjádřil předseda Evropské komise José Barroso.

"To jsou nesmysly. My jsme mnohokrát uvedli, že pokud jde o schengenské databáze... tak ty samozřejmě sdílet nebudeme. Tam jsou jasně upravena pravidla hry," řekl Vondra na úvod dvoudenního summitu Evropské unie.

Obavy, že by Češi na základě bilaterálně dojednaných dohod mohli poskytovat více údajů a osobních datech cestujících, než s čím počítají současné dohody mezi EU a USA, nebo že by mohli Američanům zpřístupnit schengenské databáze, zaznívaly z různých koutů či některých deníků.

Praha je však trvale odmítá a zdůrazňuje, že nemá v úmyslu jít nad rámec stávajících dohod, které jsou mezi EU a USA dojednány. Zdůrazňuje také, že nechce zasahovat do kompetencí, které jasně spadají pod křídla unie.

Obavy, že by se mohla komplikovat výměna dat mezi členskými státy v EU, ale vyplývají i z prohlášení některých unijních špiček. "Byl by opravdu velký problém mít hned několik rozdílných režimů mezi EU a USA. Je velice pravděpodobné, že některé země patřící do Schengenu prostě odmítnou sdílet informace se státy, které nebudou respektovat stejná pravidla," řekl předseda Evropské komise José Barroso v rozhovoru publikovaném na serveru idnes.

"Považuji za velké vítězství, že jsme postavili skupinu států, která dokázala zabránit tomu, aby nám komise nějak zakázala bilaterálně jednat s USA. Ta jednání budou pokračovat," prohlásil Vondra. Dodal, že státy o nich budou komisi samozřejmě informovat.

13.3. Zahájeno jarní zasedání Evropské rady

Ve dnech 13.-14. března se v Bruselu uskutečnilo zasedání Evropské rady. Na začátku každého jednání představitelé vlád členských států zhodnotili implementaci Lisabonské smlouvy, kterou za ČR v Lisabonu podepsal 13. prosince 2007 premiér Mirek Topolánek, který se zasedání zúčastnil.

Lisabonská smlouva, kterou 13. prosince v prostorách lisabonského kláštera sv. Jeronýma v podepsal premiér společně s ministrem zahraničních věcí K. Schwarzenbergem představuje reakci na dvojí rozšíření Evropské unie. V platnost by měla vstoupit v lednu roku 2009, v případě, že bude ukončena ratifikace ve všech 27 členských státech EU. Lisabonská smlouva přinese podstatné zohlednění vyššího počtu členských států EU a její větší akceschopnost. Evropská rada se zároveň zaměřila na ekonomické otázky, zejména na zhodnocení vlivů finanční a úvěrové krize na vývoj unijní ekonomiky. Ústředním bodem programu summitu byly globální klimatické změny a s nimi související ambiciózní závazky přijaté Uníí v březnu 2007. Tzv. energeticko-klimatický balíček předpokládá dosažení redukce emisí CO₂ o 20% a naopak nárůst podílu obnovitelných energií v rámci celé sedmadvacítky na 20% do roku 2020. Čelní představitelé členských států Unie v Bruselu projednali nově publikovanou studii, která varuje, že se v důsledku globálního oteplování v nejbližší době razantně zvýší počet uprchlíků směřujících do Evropy. Klimatické změny budou ostatně dominovat i červnovému summitu pod předsednictvím Francie. Podle oficiální zprávy agentury AP je v materiálu, týkajícím se dopadu klimatických změn na EU obsaženo varování, že Unie nesmí ztrácet čas v přípravách na dopad globálních klimatických změn na bezpečnost západní Evropy. Klimatické změny by podle citované zprávy mohly v budoucnosti způsobit migraci milionů lidí z Afriky a Středního východu do Evropy.

14.3. Topolánek kritiku zprávy o lidských právech brát zpět nehodlá

Premiér Mirek Topolánek na okraj summitu Evropské unie v Bruselu řekl, že nijak nelituje svých ostrých slov na adresu zprávy amerického ministerstva zahraničí o stavu lidských práv ve světě, která je kritická vůči ČR. Naznačil také, že podobné zprávy kvůli způsobu získávání dat, sloužících jako podklad pro jejich vznik, považuje za naprosto bezcenné.

"Ke zprávě ministerstva zahraničí USA můžu říct pouze to, že země, která umožňuje mučení zajatců, mě jen těžko může poučovat o tom, jak jsou porušována lidská práva u nás," řekl český premiér ve středu 12. 3. 2008. Nyní dodal, že to nehodlá brát zpět. Je přesvědčen o tom, že jeho reakce byla přesně taková, jak bylo třeba.

"Já si opravdu nemyslím, že jestli nějaké české neziskové organizace pošlou informace do Washingtonu a americká ambasáda je takovým způsobem propustí bez toho, že by je jakkoli komentovala, tak takové zprávy jsou pro nás absolutně bezcenné," prohlásil Topolánek.

Ve výroční zprávě amerického ministerstva zahraničí o stavu lidských práv ve světě v roce 2007 se mimo jiné tvrdí, že přestože česká vláda chrání práva svých občanů, v zemi je nadále velkým problémem korupce a vynutitelnost práva. Uvádí se v ní také, že jsou občas do korupce zapleteni i vysoce postavení vládní činitelé.

14.3. Češi se kvůli postoji k vizům do USA považují za vítěze nad EK

Češi se díky svému důslednému postoji ve složitém jednání o možnosti zrušení víz do Spojených států v rámci Evropské unie považují za vítěze nad Evropskou komisí. Vyplývá to z prohlášení premiéra Mirka Topolánka a vicepremiéra Alexandra Vondry po skončení prvního dne summitu EU v Bruselu.

Na vrcholné schůzce zástupců "sedmadvacítky" se prý o vízech ve čtvrtek 13. 3. 2008 oficiálně prakticky nehovořilo, ač se ještě během týdne zdálo, že by toto téma mohlo jednání šéfů států a vlád zkomplikovat. "Vůbec se o tom nejednalo. To je úspěch české diplomacie," řekl Topolánek.

Evropská komise totiž podle něj nakonec pod tlakem stáhla všechny své výhrady a přistoupila na možnost vyjednávání s USA jak na úrovni unijní, tak po bilaterální linii jednotlivých členských států.

ČR minulý měsíc k nevoli některých, hlavně západních partnerů v unii jako první podepsala s USA memorandum, které by mělo otevřít cestu ke zrušení víz pro Čechy cestující za oceán. Podobný dokument ale už podepsalo i Estonsko či Lotyšsko; chystají se k tomu i další země včetně Slovenska.

Topolánek řekl, že kolem celé věci vznikla velká řevnivost, která však prý byla dána spíše tím, zda komise uzná postup ČR za legitimní. To se podle něj nakonec stalo. "A to pokládám za velké vítězství. A to, že ostatní státy jdou za námi, tak jenom potvrzuje, že jsme zvolili správnou cestu," řekl premiér.

Vondra také připomněl, že se členské státy v uplynulých dnech shodly na společné pozici k otázce víz, která členským státům zaručuje možnost dvoustranných jednání s USA v určitých mantinelech. Pak si ale komise ještě navrhla mandát pro vyjednávání, které za EU jako celek s USA povede.

V něm se podle vicepremiéra ale výkonný orgán unie pokoušel České republice "opětovně svázat ruce". Čechům se prý však podařilo získat dostatek spojenců, aby případně mohli tento návrh zablokovat.

14.3. Šéfové vlád zemí EU jednájí o emisích a podpoře Středomořské dohody

Českou delegaci na dvoudenním jednání v Bruselu vede premiér Mirek Topolánek. Šéfové vlád zemí Evropské unie měli požehnat francouzskou iniciativu (návrh prezentuje německá kancléřka Angela Merkelová a francouzský prezident Nicolas Sarkozy) na užší sousedské vztahy mezi zeměmi Středomoří – tzv. Středomořskou dohodu. Definitivní „ano“ mají však státy EU říci až v červnu na summitu v Paříži. Do té doby se budou probírat různé detaily dohody. Na ni panují rozdílné názory. Jeden z nich představuje německá kancléřka Merkelová, která upozorňuje, že toto by mohlo dělit EU a odčerpávat společné fondy pro několik zemí a jejich dřívější kolonie.

Včera (13.3.) šéfové zemí EU mezi sebou jednali o boji s klimatickými změnami. Jednání probíhalo pouze v obecné rovině a konkrétnější závazky summit nepřinesl. Francie a Německo požadovaly záruky pro jejich těžký průmysl a zejména kancléřka Merkelová poukazovala na německou tradiční automobilovou výrobu. Předseda José

Manuel Barroso upozornil, že podhodnocení emisních limitů by mohlo způsobit ztrátu důvěryhodnosti EU.

Výsledek jednání nepřekročil výsledky loňského březnového summitu, kde se země EU zavázaly, že do roku 2020 se emise sníží nejméně o pětinu a podíl obnovitelných zdrojů se na konečné spotřebě energie zvýší o 20 procent. Jedním z mála závěrů je podle diplomatů dohoda na "jízdním řádu" boje s klimatickými změnami. Premiéři měli souhlasit s tím, že se na detailnějších opatřeních shodnou v prosinci letošního roku. V červnu by se měli dohodnout i na liberalizaci energetického trhu.

17.3. Sebevrah zabil v Afghánistánu českého vojáka, další dva zranil

Český voják zahynul při útoku sebevražedného atentátníka v provincii Hílmand v jižním Afghánistánu. Další dva utrpěli zranění, z toho jeden velmi vážné. Informoval o tom náčelník generálního štábu Vlastimil Pícek. Při incidentu zemřeli podle tiskových agentur také dva dáňští vojáci mezinárodních sil ISAF a čtyři Afghánci.

Podle Pícky byl vážně zraněný voják převezen do americké vojenské nemocnice v Kandaháru, kde ho lékaři uvedli do umělého spánku. Druhý raněný se po ošetření už večer vrátil k jednotce. Tělo zemřelého vojáka se do Česka vrátí přes Kábul.

"To, co se stalo, má svůj hluboký význam, přestože nás tato událost velmi bolí," uvedla ministryně obrany Vlasta Parkanová. Podle ní je tragické úmrtí dalším důkazem statečnosti vojáků i toho, že boj s terorismem bohužel přináší i oběti na životech.

Útok v okrese Girišk provedl sebevražedný atentátník, který najel s automobilem proti vojenskému konvoji jednotek ISAF. Vedle dvou Čechů utrpěl při incidentu lehké zranění jeden dánský voják. Mezi zraněnými je ještě jeden voják NATO, jehož národnost nebyla zveřejněna, a šest Afghánců. Od začátku roku v Afghánistánu zemřelo nejméně 27 příslušníků mezinárodních sil ISAF.

Postižení čeští vojáci patří k pětaticetičlennému kontingentu Útvaru speciálních operací (SOG), který je součástí ISAF. Podle armádního serveru je útvar určen k provádění akcí proti teroristickým a zvláště závažným trestným činům ve vojenských objektech, k ochraně důležitých osob určených ministerstvem obrany nebo k zabezpečení dalších lidí v zahraničí.

V Afghánistánu jde už o druhého českého vojáka, který přišel o život. Loni v květnu se na severu země na české vozidlo v konvoji při bouřce sesunula půda a jednoho muže zavalilo bahno a kamení.

České jednotky působí vedle Hílmandu i v dalších částech Afghánistánu. ČR v současnosti v Lógaru zahajuje činnost vlastního provinčního rekonstrukčního týmu (PRT), který by měl za pomoci asi 200 vojáků a přibližně deseti civilních expertů zlepšit hospodářskou i bezpečnostní situaci v provincii. Většina vojáků do Afghánistánu již odcestovala. Kromě toho v zemi také funguje asi stočlenná česká polní nemocnice v Kábulu. Celkem je v Afghánistánu kolem 330 Čechů, z rozhodnutí parlamentu by jich tam mělo sloužit 415.

17.3. Premiér a ministryně obrany vyjádřili hlubokou lítost nad úmrtím českého vojáka v Afghánistánu

V pondělí 17. března došlo v afghánské osadě Girišk k napadení vojáků sebevražedným útočником. Jeden příslušník mise byl smrtelně zraněn a dva příslušníci byli zraněni a jsou v nemocničním ošetřování.

Premiér a ministryně obrany vyjádřili hlubokou lítost nad úmrtím českého vojáka v Afghánistánu.

Premiér Mirek Topolánek potvrdil, že jeden z českých vojáků zemřel. Další dva jsou zraněni, jeden z nich velmi vážně. Událost podle něj vyšetřuje mezinárodní vojenská policie. Ministryně obrany uvedla, že tragické úmrtí představuje další důkaz statečnosti vojáků i toho, že boj s terorismem bohužel přináší i oběti na životech.

"To, co se stalo, má svůj hluboký význam, přestože nás tato událost velmi bolí," uvedla Parkanová

17.3. Mirek Topolánek v TV Prima k zahraničně-politickým tématům

Předseda vlády Mirek Topolánek v diskusním pořadu Nedělní partie na TV Prima zhodnotil své působení ve funkci předsedy vlády a vyjádřil se i k některým zahraničně-politickým tématům:

Ekonomika a veřejné finance

„Demografický vývoj v celé Evropě, až na výjimky asi dvou zemí, je negativní a všechny země musí dělat v těch veřejných pilířích prostě výrazné změny, které se setkávají s daleko větším odporem ještě než u nás, se stávkovým hnutím. A já tomu celkem rozumím. Málokdo se chce vzdát určité výhody a nezajímá ho, co bude za 50 let.

Jsme země, která opravdu prochází negativním demografickým vývojem. Nemyslím si, že to můžeme řešit nějakým, tak, jak měl ty Husákovy děti, nějakým propopulačním opatřením anebo dovozem mladých, zdravých a vzdělaných, jak to chtěl Vladimír Špidla. Domnívám se, že ta cesta je prostě opačná a tu, kterou se snažíme realizovat, a to je změna důchodového systému pro ty dnešní mladé a změna zdravotního systému obecně, protože tam ty nůžky se rozevírají velmi rychle. A to jsou kroky, které jsou logické.“

Rakety a radar

„Problém je, který bych popsal možná na příběhu, když se Daladier a Chamberlain vraceli z Mnichova, tak je vítaly rozjásané davy spoluobčanů a drtivá většina Francie považovala Daladiera za zachránce míru pro Francii. Byli vítáni jako hrdinové, zakrátko byla Francie obsazena. Nesouhlasím bytostně s politikou appeasementu. Myslím si, že naše role v tom světě je předcházet rizikům pro občany v této zemi. A jestliže je tady nějaká iniciativa Ne základnám, já rozumím té iniciativě proti raketám. Prostě nikdy nebudu dávat zelenou pacifismu, antiamerikanismu anebo, řekl bych, malé vůli k obraně proti terorismu a těm novým hrozbám, které existují. Budu vysvětlovat lidem, že opravdu patříme k nějakému civilizačnímu celku a že není možné potenciálně pouze konzumovat nějakou kolektivní obranu, že se na tom máme také podílet, že to je to nejmenší, co pro to můžeme udělat.“

„Je zde vláda, která něco domlouvá - Špidlova, Grossova, Paroubkova, teď Topolánková. Předložíme to parlamentu jako orgánu, který o tom může rozhodnout. Je to legitimní, demokratické rozhodnutí... Nevím, jestli se stejně tak lidé ptali v západní Evropě, když 14 zemí západní Evropy má na svém území nějakou americkou základnu, podstatně větší, leteckou, já nevím jakou. Toto je zařízení vysloveně obranného charakteru. Má eliminovat potenciální rizika z nosičů, z balistických střel, kdy ten Izrael konkrétně je v první linii a my hned v druhé.“

18.3. Litevský premiér Gediminas Kirkilas vyjádřil podporu výstavby radaru na území ČR

Předseda vlády Litevské republiky Gediminas Kirkilas na tiskové konferenci po jednání s premiérem Mirkem Topolánkem uvedl, že Litva podporuje úsilí České

republiky a Polska o zapojení do obranného protiraketového systému USA. "Evropa bude obranný systém potřebovat. Tento systém posílí transatlantické vztahy a bezpečnost Evropy a států NATO," uvedl G. Kirkilas. Zároveň potvrdil, že Litva má s Českou republikou velmi dobré bilaterální vztahy a vyjádřil zájem na dalším posilování vazeb mezi těmito dvěma státy. S premiérem Mirkem Topolánkem se v rámci jednání věnovali tématu investičních možností ČR v Litvě, kde v této době funguje několik českých společností. "Mohlo by jich být více," zdůraznil G. Kirkilas. Litevský premiér rovněž vyzdvihl zájem na intenzivní spolupráci v oblasti energetiky. Premiér Mirek Topolánek česko-litevské vztahy pojmenoval jako bezprostřední. "Litva i Česká republika jsou členy evropské rodiny a členy NATO. Plníme společné úkoly ve společných misích," připomněl premiér. "Spojuje nás starost o energetickou bezpečnost, diverzifikace energetických dodávek a východní dimenze evropské politiky," uvedl premiér s tím, že dalším ze společných témat obou zemí je také vyrovnání se se zločiny komunismu.

18.3. Premiér Mirek Topolánek se setkal s viceprezidentem Evropské komise

Viceprezident Evropské komise Jacques Barrot byl hostem předsedy vlády ČR Mirka Topolánka. Oba političtí představitelé se sešli v pražské Kramářově vile. Na setkání viceprezidenta s místopředsedou vlády pro evropské záležitosti A. Vondrou J. Barrot potvrdil, že ČR je vážným kandidátem na umístění agentury Galileo.

Tématem jednání byla dopravní infrastruktura, projekt Galileo a umístění sídla GSA (European GNSS Supervisory Authority), o které se Praha uchází. Satelitní radionavigace Galileo kromě jiného umožňuje přesně a nepřetržitě určovat, kde se nacházejí uživatelé mobilních telefonů a dalších komunikačních sítí. Technologie je běžně používána v dopravě, telekomunikacích, celních správách a zemědělství. Tyto služby dosud nabízejí na světě pouze dva systémy - americký GPS a ruský Glonass. Podle komisaře pro dopravu a místopředsedy Evropské komise Jacquese Barrota vytváří Zelená kniha otevírající konzultace o satelitních navigačních zařízeních "rámec, ve kterém jsou vyvíjena satelitní navigační zařízení." Především chce stimulovat diskusi mezi zainteresovanými stranami a podpořit nové ideje v oblasti možné úlohy veřejného sektoru v podpoře rozvoje těchto zařízení. EK tvrdí, že Galileo bude vyspělejší, efektivnější a spolehlivější než americký systém GPS.

S viceprezidentem EK J. Barrotem se v odpoledních hodinách sešel také místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra. Po jednání, které se uskutečnilo v pražském Lichtenštejnském paláci, A. Vondra potvrdil, že Praha je vážným kandidátem pro umístění agentury Galileo. Systém by měl být podle slov A. Vondry provozuschopný do roku 2012. Jacques Barrot jménem EK České republiky poděkoval za podporu, kterou projektu Galileo dlouhodobě poskytuje.

Dalším důležitým tématem rozhovoru byla vízová politika. A. Vondra připomněl, že Memorandum o porozumění v tomto týdnu podepsaly další tři státy, a vyjádřil naději, že se k tomuto trendu připojí i další evropské státy. "Jsme na začátku druhého poločasu," zdůraznil místopředseda vlády pro evropské záležitosti s tím, že další vyjednávání bude nadále probíhat paralelně s Evropskou unií a USA a zároveň budou nadále vedena bilaterální jednání česko-americká. "Jednání by měla být dokončena na jaře tak, aby bylo možné na podzim přistoupit k realizaci," potvrdil A. Vondra. V souvislosti s často diskutovanou kritikou ze strany EU A. Vondra deklaroval zájem ČR postupovat v jednáních s maximální transparentností, která umožní dořešit otázky spojené s dělením kompetencí EU a národních států ve věci vízové politiky. V závěru A. Vondra připomněl, že četnost návštěv představitelů EU v

ČR narůstá spolu s blížícím se předsednictvím ČR v Radě Evropské unie. "Radujeme se z toho, že se Praha dostává do centra pozornosti," uvedl A. Vondra.

19.3. V afghánské provincii začíná působit český rekonstrukční tým

Česko slavnostně zahájilo činnost vlastního provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) v afghánské provincii Lógar. Ceremoniálu se mimo jiné zúčastnil náčelník generálního štábu Vlastimil Pícek a náměstek ministryně obrany Martin Barták. V týmu by mělo působit asi 200 vojáků a přibližně deset civilních expertů mimo jiné na stavebnictví, zemědělství nebo hydrologii.

Otevření se zúčastnili i místní političtí představitelé, včetně guvernéra Lógaru. Pícek v telefonickém rozhovoru ČTK řekl, že PRT nejprve bude muset důkladně poznat místní prostředí. "Čeká nás především seznamování s možnostmi investování a rekonstrukce," uvedl Pícek. Podle dřívějších informací chtějí Češi v Afghánistánu navázat na projekty, které zahájili Američané. Čeká je proto dostavba několika škol nebo nemocnic.

Podle Pícku je bezpečnostní situace v provincii stabilizovaná. Velitel vojenského kontingentu Ivo Střecha již dříve uvedl, že bezpečnostní situace v jednotlivých okresech provincie se liší. "Taliban má stále prostor pro vyvíjení svých aktivit," dodal Střecha na adresu ozbrojeného islámského radikálního hnutí.

Lógar má velikost přibližně Pardubického kraje a žije v něm asi 350.000 obyvatel. Hlavním zdrojem jejich obživy je zemědělství, především pěstování zeleniny, ovoce, obilí a chov dobytka. Český tým by v zemi měl působit nejméně tři roky. Česko se po Litvě a Maďarsku stalo třetí novou členskou zemí NATO, která má vlastní PRT.

Cílem Čechů podle ministerstva zahraničí, které vybralo civilní odborníky, bude především přispět k tomu, aby země směřovala k právnímu státu a nepropadla se opět do chaosu. Diplomaté však také uvádějí, že rekonstrukční projekty může komplikovat špatná infrastruktura nebo nedostatek elektřiny.

Kromě Lógaru Češi například nadále působí v polní nemocnici v Kábulu. Vojsko také operuje na neklidném jihu země v provincii Hílmand, kde v pondělí 17. 3. 2008 při sebevražedném atentátu jeden český voják zahynul a další dva byli zraněni.

19.3. Německá vláda schválila zřízení dokumentačního centra vysídlenců

Německá vláda schválila zřízení střediska, které má v Berlíně připomínat poválečné dějiny vysídlování a exodů národnostních menšin v Evropě. Vůči takové instituci se dlouho skepticky stavěly zejména Polsko a Česká republika, odkud byly po válce vysídleny početné německé menšiny. Obě země se obávaly, že centrum bude prezentovat Němce vyhnané ze zemí střední a východní Evropy jako oběti a relativizovat vinu Německa na druhé světové válce. Schválení projektu vládou přivítalo mimo jiné Sudetoněmecké krajanské sdružení (SL).

Více než 60 let po válce má instituce, jejíž koncept spoluurčuje německá vláda, připomínat "století vyhánění" v Evropě a s ním spojené lidské utrpení, ale i integraci vysídlenců do společnosti. Současně s tím má být příspěvkem k usmíření. Podle německého ministra kultury Berndta Neumanna bude při realizaci centra "přirozeně" kladen důraz i na příčinu nedobrovolných přesunů obyvatelstva, již byla světová válka rozpoutaná nacistickou diktaturou.

Hlavní součástí dokumentačního centra má být stálá výstava, která by měla zmapovat nejen osudy 12 až 14 milionů etnických Němců, kteří po válce museli opustit domovy v zemích střední a východní Evropy, ale také vysídlování jiných národností. Těžištěm výstavy prý bude představení jednotlivých osudů. Kromě toho

bude středisko pořádat přednášky, další výstavy a mělo by rozvíjet i publikační činnost.

V nadační radě nové instituce mají zasednout mimo jiné zástupci německého parlamentu a vlády a předpokládá se i "přiměřená účast" německých vyhnanců a dalších skupin. Práce přípravné vědecké komise se mají zúčastnit i zahraniční experti, zejména z Polska, Česka a Maďarska.

Ve vztazích mezi Polskem a Německem bylo plánované centrum několik let jedním z hlavních neuralgických bodů. Polsko přestalo německý projekt napadat až po nedávném setkání premiéra Donalda Tuska s Merkelovou a definitivně mu dalo zelenou při únorové misi ministra Neumanna v Polsku. Tuskův zahraničněpolitický poradce Wladyslaw Bartoszewski prohlásil, že polská strana projekt akceptuje coby německou záležitost.

Český premiér Mirek Topolánek ještě v lednu po setkání s polským premiérem v Praze odpověděl úsečným "Ano" na dotaz, zda obě delegace mají proti koncepci centra výhrady.

Schválení projektu centra přivítaly Sudetoněmecké krajanské sdružení a německý Svaz vyhnanců (BdV). "Je to významný průlom v politice vůči vyhnancům," prohlásil dnes mluvčí sudetských Němců a poslanec Evropského parlamentu za Křesťanskosociální unii (CSU) Bernd Posselt.

S jeho umístěním se počítá poblíž Postupimského náměstí v centru Berlína a má fungovat jako pobočka Německého historického muzea. K tomu účelu má být s náklady 29 milionů eur (téměř 740 milionů korun) nedaleko Postupimského náměstí přebudován objekt Deutschlandhausu, v němž má dnes mimo jiné sídlo zemská organizace BdV. Ten celý projekt původně inicioval a v roce 2000 kvůli jeho prosazení založil nadaci Centrum proti vyháněním, jak se mělo jmenovat také dokumentační středisko.

V čele svazu i nadace stojí kontroverzní Erika Steinbachová, která se narodila v roce 1943 v tehdy okupovaném severním Polsku rodičům, kteří se tam přestěhovali ze západu Německa, a podle Varšavy tudíž ani není vyhnankyní. Jméno Steinbachové však němečtí představitelé v posledních měsících při diskusi o dokumentačním středisku takřka nezmiňovali.

V tiskovém prohlášení, které má ČTK k dispozici, vyjádřila Steinbachová naději, že centrum naplní německé vysídlence pocitem, že je Německo přijalo. "A generace pamětníků bude mít na konci života útěšný pocit, že jejich osud nebyl zapomenut, nýbrž že má pevné místo v kolektivní paměti naší vlasti," uvedla Steinbachová.

19.3. USA kvůli radaru uvažují o recipročních kontrolách Čechů v Rusku

Češi by v případě ruských kontrol na radarové základně, která by jako součást amerického protiraketového deštníku mohla vyrůst na českém území, měli mít podle Američanů možnost recipročně kontrolovat základny v Rusku. Je to jeden z amerických návrhů předložených při úterním jednání ministrů obrany a zahraničí Spojených států a Ruska v Moskvě, řekl českým novinářům v sídle NATO v Bruselu náměstek šéfky americké diplomacie Daniel Fried.

Spojené státy prý tuto možnost projednaly s Prahou předtím, než byla nabídnuta Rusům. Jednotlivé kontroly by prý mohli vykonávat vojenští atašé. "Na ambasádách jsou vojenští přidělcí. Je tedy možné si představit, že do náplně práce některých ruských vojenských pověřenců akreditovaných u ambasády by také patřila práce na základně," dodal Fried.

Český premiér Mirek Topolánek již v úterý 18. 3. 2008 takový kontrolní mechanismus připustil. Současně ale zdůraznil, že by nešlo o permanentní stav a navíc by takové

inspekce vždy podléhaly souhlasu České republiky. Možnost monitorovat podobná ruská zařízení by podle něj měli v takovém případě i čeští odborníci.

Podobný model Američané navrhnou rovněž ve vztahu k Polsku, kde by podle jejich představ měla být druhá část jejich evropské protiraketové základny - skupina protiraketových střel.

"Takto by Rusové, Češi, Poláci a Američané mohli mít přístup k zařízení protiraketové obrany té druhé strany," uvedl Fried. Podle něj by Spojené státy rovněž dovolily Rusům určitý "technický monitoring" vojenských zařízení. Jak by takový monitoring vypadal, Fried neupřesnil, ale důvěryhodný zdroj ČTK řekl, že by mohlo jít například o umístění kamer na základně, aby Rusové mohli sledovat tamní dění.

S návrhy Američanů by musely souhlasit všechny zúčastněné strany: Češi, Poláci i Rusové. USA údajně daly Rusku jasně najevo, že detaily dohod by musely být dojednány za účasti české a polské vlády. "Připomínám to proto, že na princip 'nic o vás bez vás' jsme rozhodně nezapomněli," doplnil Fried. Rusko podle něj návrhy zatím nepřijalo ani neodmítlo, ale "pochopilo, že jde o absolutní základ".

Češi a Poláci podle Frieda při rokování o americké protiraketové základně vystupují velice rázně, což Američany nutí vyjednat velmi dobré podmínky. "Nikdy by nás nenapadlo jednat o okolnostech, které spadají do kompetence české vlády," ujistil Fried.

19.3. Místopředseda vlády A.Vondra: Lepší je nechat hlídat radar přidělenci než agenty

„Mohu potvrdit, že jak možnost přítomnosti ruských tzv. liaison officers na zdejší ambasádě ruské, kteří by měli přístup na případnou radarovou základnu v Česku, tak i tu reciproční přítomnost Čechů v Moskvě předjednali Američané před svou návštěvou Ruska už s českou stranou,“ uvedla mluvčí MZV Zuzana Opletalová.

„Je lepší se dohodnout na oficiálním přidělenci, než když bude dvě stě ruských agentů shánět informace na vlastní pěst,“ znělo vyjádření Alexandra Vondry, místopředsedy vlády pro evropské záležitosti. Stejně tak mluvil náměstek ministra zahraničí Tomáš Pojar, který uvedl, že pokud bude monitoring fungovat recipročně, tak je to pro českou stranu věc představitelná.

K vyjádření českých představitelů došlo poté, co po skončení jednání ministrů obrany a zahraničí Spojených států a Ruska v Moskvě tuto možnost oznámil velvyslancům členských zemí NATO náměstek americké ministryně zahraničí Daniel Fried. Čeští důstojníci by podle náměstka Daniela Frieda mohli mít možnost provádět inspekce na ruských radarových základnách. Mohlo by k tomu dojít v případě, že budou Rusové chtít kontrolovat chod americké radarové základny plánované na území Česka. Konkrétní systém si musí, podle Frieda, dohodnout Česko a Rusko mezi sebou.

Podle mluvčí ministerstva zahraničí Zuzany Opletalové těsně před odletem Američanů do Moskvy mluvil se svým hlavním vyjednávacím protějškem panem Johnem Roodem český hlavní vyjednávač náměstek ministra zahraničních věcí Tomáš Pojar a také probíhaly konzultace koncem minulého týdne jak s polskou, tak i s ruskou stranou. „O reciproční výměně vojenských přidělců jednali naši představitelé s Američany již počátkem března v Bruselu na neoficiální schůzce ministrů zahraničí zemí NATO,“ dodala pro portál www.vlada.cz Zuzana Opletalová.

19.3. Vláda vydala konsolidované znění Lisabonské smlouvy

Úřad vlády zveřejnil konsolidovanou verzi Lisabonské smlouvy. Publikace je příspěvkem Útvaru místopředsedy vlády pro evropské záležitosti, Parlamentního

institutu a Odboru kompatibility Úřadu vlády do debaty o nové Smlouvě v české společnosti.

Konsolidované znění má umožnit v ucelené podobě posoudit změny, které zavádí poslední novela zakládajících Smluv EU. Je určeno jak politickým zástupcům, kteří budou rozhodovat o ratifikaci, tak představitelům akademické obce, novinářům, studentům, neziskové sféře i široké veřejnosti.

Dokument je k dispozici ke stažení na stránkách Úřadu vlády (<http://www.vlada.cz/scripts/detail.php?id=33003>) a informačním serveru Euroskop (www.euroskop.cz). V tištěné podobě bude zdarma k dispozici ve všech Eurocentrech.

„Českou republiku čeká nyní, stejně jako ostatní členy EU, ratifikační proces Lisabonské smlouvy, který by měla provázet vyvážená veřejná diskuse. Ta je hlavním předpokladem pro to, aby se nejen čeští zákonodárci, ale i občané mohli ztotožnit s textem, který do budoucna významně ovlivní naše působení v Evropské unii,“ uvedl místopředseda vlády pro evropské záležitosti Alexandr Vondra.

„Konsolidovaná verze Lisabonské smlouvy by měla tuto diskusi zjednodušit a povzbudit, neboť činí text čitelnějším a přehlednějším, i když smlouva vždy zůstane právnickým textem,“ dodal A. Vondra.

Evropská unie v prosinci loňského roku završila přijetím Lisabonské smlouvy sedm let trvající debatu o institucionální reformě Evropské unie. Unii se tak rozvázaly ruce pro řešení konkrétních problémů – odbourávání byrokracie, boje s terorismem, reformy sociálních systémů, imigrace, energetické bezpečnosti či globální konkurence. Smlouva mj. posiluje roli národních parlamentů, kterým umožňuje za určitých podmínek dát legislativním návrhům Evropské komise tzv. žlutou či oranžovou kartu. Oproti původně navrhované Ústavní smlouvě mj. neobsahuje Lisabonská smlouva klasické státní symboly jako vlajka či hymna. Z právního hlediska Smlouva o Evropské unii a Smlouva o založení Evropského společenství zůstávají v platnosti. Posledně jmenovaná se nově přejmenovává na Smlouvu o fungování Evropské unie. Na rozdíl od původní Ústavní smlouvy Lisabonská smlouva zakládající Smlouvy nenahrazuje, pouze je pozměňuje, podobně jako dříve Amsterdamská smlouva či Smlouva z Nice.

20.3. Obchodní obrat s Jemenem je podle Topolánka možné zvýšit

Prioritou česko-jemenských vztahů je podpora vzájemného obchodu, jehož obrat je určitě možné zvýšit. Řekl to v Jemenu premiér Mirek Topolánek, který je tam na pracovní návštěvě.

Topolánek se setkal se svým jemenským protějškem Alí Muhammadem Mudžavarem. Hlavním bodem jejich jednání byly ekonomické vztahy obou zemí. Český premiér také navštívil jemenskou Obchodní komoru.

Topolánek označil Jemen, kterému Česko poskytuje finanční podporu, za jednu z osmi prioritních zemí české rozvojové spolupráce. "Zaměřujeme se na oblasti, které, jak předpokládám, jsou pro vaši zemi důležité: vodní hospodářství, elektroenergetiku, vzdělání. Ročně se na rozvojové projekty vydá zhruba milion dolarů. ... Obrat vzájemného obchodu kolem deseti milionů dolarů lze určitě zvýšit," uvedl Topolánek. "O tom, že obchodníci předcházejí politiky, svědčí i to, že ekonomicky naše dvě země spolupracují už od počátku své samostatnosti po roce 1918, zatímco diplomatické vztahy se datují až od roku 1938," zdůraznil český předseda vlády ve svém projevu v jemenské Obchodní komoře.

Na cestě ho podle tiskové mluvčí Svazu průmyslu a dopravy Blanky Růžičkové doprovázejí zástupci 15 českých firem, kteří chtějí uzavřít několik nových

zahraničních obchodních kontraktů a dohod o spolupráci. Připravené smlouvy se týkají zejména projektů v energetice, potravinářském průmyslu, stavebnictví, energetice a dopravě.

Další zastávkou Topolánkovy zahraniční cesty byl Vietnam, kde se zdržel do 22. března.

20.3. Premiér Mirek Topolánek se setkal se svým jemenským protějškem

Předseda vlády ČR se v jemenském San'á setkal se svým protějškem Alím Mohammadem Mudžavarem. Hlavním tématem rozhovorů byly vzájemné ekonomické vztahy ČR a Jemenu. Premiér M. Topolánek označil Jemen jako jednu z osmi prioritních zemí české rozvojové spolupráce. "Zaměřujeme se na oblasti, které, jak předpokládám, jsou pro vaši zemi důležité: vodní hospodářství, elektroenergetiku, vzdělání. Ročně se na rozvojové projekty vydá zhruba milion dolarů. Věřím, že i tato návštěva přispěje k dynamičtějšímu vývoji hospodářských vztahů. Obrat vzájemného obchodu kolem 10 milionů dolarů lze určitě zvýšit," uvedl premiér M. Topolánek.

Podporu dobrých ekonomických vztahů oba premiéři shodně označili jako prioritní téma. "Obchodníci spojují svět. Většinou lépe než politici. O tom, že obchodníci předcházejí politiky, svědčí i to, že ekonomicky naše dvě země spolupracují už od počátku své samostatnosti po roce 1918, zatímco diplomatické vztahy se datují až od roku 1938," zdůraznil premiér M. Topolánek ve svém projevu u příležitosti návštěvy jemenské Obchodní komory. V souvislosti s vývojem demokracie v obou zemích premiér poznamenal, že nejdůležitějším prvkem, zakládajícím úspěšný vývoj demokracie v budoucnosti, je překonání dědictví minulosti. "V našem případě tím myslím čtyřicet let komunistické nadvlády, v případě Jemenu pak sjednocení," řekl.

21.3. Topolánek zahajuje jednání ve Vietnamu

Premiér Mirek Topolánek zahájil třídnenní návštěvu Vietnamu. V Hanoji se mimo jiné setkal se svým protějškem Nguyenem Tan Dungem a také slavnostně zahájil podnikatelské fórum. V sobotu 22. 3. 2008 se v Ho Či Minově Městě setkal s bohemisty a českými občany.

Premiér přijel do Vietnamu v době, kdy české velvyslanectví v Hanoji na čas přerušilo vyřizování víz a dlouhodobých pobytů pro Vietnamce v ČR. Důvodem byla podle dřívějšího vyjádření mluvčí ministerstva zahraničí Zuzany Opletalové neúnosná bezpečnostní situace před úřadem, kde se denně shromažďují stovky žadatelů. Ministerstvo proto během čtrnáctidenní pauzy posílilo bezpečnostní prvky v budově i v jejím okolí. Pro jednodušší úřadování také plánuje od dubna zavést telefonické objednávání žadatelů.

Komunistická poslankyně Zuzka Rujbrová-Bebarová v lednu ve sněmovně obvinila mimo jiné úředníky českého velvyslanectví v Hanoji z korupce při vydávání víz. Ministerstvo zahraničních věcí ale obvinění z úplatkářství popřelo a odmítlo jakoukoli souvislost mezi těmito problémy a personálními změnami. Návrhem opozičních poslanců na snížení rizika korupce a organizovaného zločinu při vydávání víz na českých zastupitelských úřadech v zahraničí se nedávno zabývala sněmovna, která ho však hned v prvním čtení zamítla těsnou většinou hlasů.

21.3. ČR s Vietnamem vytvoří skupinu, která bude řešit problémy s vízy

Česko s Vietnamem zřejmě vytvoří společnou expertní skupinu na úrovni náměstků ministrů, která bude řešit problémy spojené s vydáváním víz pro zájemce o práci v ČR. Premiér Mirek Topolánek to dnes řekl po setkání se svým vietnamským

protějškem Nguyenem Tan Dungem. Podle Topolánka by se skupina například měla zabývat drobnou kriminalitou spojenou s vydáváním víz, mezi kterou patří padělání dokladů.

"Česká ekonomika potřebuje tento typ pracovníků, což je vidět z enormního zájmu našich podnikatelů, na druhou stranu už to způsobuje problémy," řekl českým novinářům Topolánek. Podle něj je například problematické, že čeští podnikatelé pro rok 2009 žádají 45.000 pracovníků. "Přitom existuje důvodná obava, a v některých případech spíše jistota, že někteří na to místo ani nenastoupí," řekl novinářům.

Doplnil, že vláda usiluje o řízené přistěhovalectví, nikoli o "neřízenou a nekontrolovatelnou migraci". Topolánek konstatoval, že materiál pro vládu, který by se týkal práce Vietnamců v Česku, připraví ministerstva vnitra, zahraničí a práce a sociálních věcí.

V tuto chvíli Česko podle Topolánka eviduje dalších 15.000 pracovních žádostí, což komplikuje práci zastupitelského úřadu v Hanoji. "Chceme odstranit tu frontu (u velvyslanectví v Hanoji), která vytváří korupční prostředí," řekl novinářům premiér. Doplnil, že problém při vyřizování žádostí lze také řešit zavedením telefonického objednávání žadatelů. Ambasáda nyní na čas přerušila vyřizování této agendy. Již od dubna chce však kvůli dlouhým frontám před úřadem posílit bezpečnostní prvky v budově i v jejím okolí. Od léta také plánuje personální posílení úřadu.

Česko-vietnamská společnost nedávno tvrdila, že při vydávání víz na českém zastupitelském úřadě v Hanoji tamní zprostředkovatelé žádají úplatky. Ministerstvo zahraničí to však odmítlo s tím, že čeští konzulární pracovníci v žádném případě úplatky nepožadují.

Velvyslanec Česka ve Vietnamu Ivo Žďárek uvedl, že místní obyvatelé, kteří chtějí pracovat v jakékoliv zahraniční zemi, mohou vycestovat jen pomocí státních agentur. "Česká strana s tím nemůže nic dělat," řekl ČTK a ČT Žďárek. Hovoří se o tom, že Vietnamci usilující o práci v Česku musí platit agenturám několik tisíc dolarů. "Agentury mají určitý sazebník, který plní," konstatoval Žďárek. Ministerstvo zahraničí již dříve připustilo, že vydávání víz mohou zneužívat tamní zprostředkovatelské firmy. "My s tím nemáme nic společného," uvedla mluvčí resortu Zuzana Opletalová.

Žďárek řekl, že postup při vyřizování víz funguje na základě vietnamského práva. "Je třeba si uvědomit, že vysílání vietnamských pracovníků do zahraničí je součástí vietnamské státní politiky," doplnil. Podle něj je totiž vysílání pracovníků ven ze země pro Vietnam výhodné. "Průměrná mzda nekvalifikovaných dělníků se pohybuje kolem 60 až 80 dolarů za měsíc. Například v České republice budou mít plat kolem 1000 dolarů. Je to obrovský nepoměr," dodal.

Podle diplomacie poptávka po pracovní síle z Vietnamu, a proto také počet zájemců o dlouhodobá víza, rapidně narůstá. Zatímco v roce 2006 úřad evidoval přes 7000 žádostí, loni už to bylo přes 14.000 zájemců. Podle údajů Českého statistického úřadu mělo loni na podzim povolení k pobytu v ČR více než 45.000 Vietnamců. Po Slovácích a Ukrajincích jsou Vietnamci v Česku třetí nejpočetnější menšinou.

Vietnamský premiér také na setkání s Topolánkem zopakoval, že země má zájem o to, aby Vietnamci v Česku získali status národnostní menšiny. Topolánek uvedl, že Česko tuto možnost bude posuzovat.

21.3. Premiér M. Topolánek na setkání s vietnamským předsedou vlády Nguyen Tan Dungem ocenil vzájemné obchodní vztahy

Premiér Mirek Topolánek se setkal s předsedou vlády Vietnamské socialistické republiky Nguyen Tan Dungem. Premiér M. Topolánek ocenil roli Vietnamu v asijském regionu a vyzdvihl dynamický rozvoj vzájemných obchodních vztahů obou

zemí. Podle premiérových slov k této skutečnosti významně přispívá i početná skupina vietnamských krajanů v České republice. Z velkého počtu obchodních projektů, realizovaných českou stranou v hostitelské zemi, premiér označil jako významné především dva z nich. Prvním je energetický projekt o kapacitě 3000 MW, realizovaný firmami Škoda Praha a Electricity of Vietnam, na který je česká strana připravena poskytnout úvěr v hodnotě tří miliard USD. Jako druhý projekt, reprezentující sektor finančních služeb, premiér označil aktivitu finanční skupiny PPF, která v roce 2006 otevřela v Ho Či Minově Městě svoji kancelář a očekává, že brzy obdrží licenci.

"V roce 2007 obrat vzájemného obchodu činil 253 mil. USD, což představuje meziroční přírůstek 60,6 %. Český export dosáhl 65,9 mil. USD s růstem o 132 % a vietnamský vývoz 187,1 mil. USD s nárůstem o 44,9 %," informoval premiér Mirek Topolánek. V současné době se podle premiérových slov předpokládá podpis dvou kontraktů na vybudování velkého pivovaru v provincii Ha Nam a na dodávku technologického zařízení pro pivovar ve městě Haiphong.

Vietnamská strana českou vládu požádala o zvýšení rozvojové pomoci v oblasti školství a zdravotnictví. Konkrétně se jedná o vybudování rehabilitačního střediska pro zdravotně postiženou mládež, podporu vietnamských učilišť a zvýšení počtu stipendií pro vietnamské studenty.

Významným tématem bilaterálních jednání byla také početná vietnamská komunita v České republice. Premiéři se zabývali problémem nelegální migrace a udělování víz. "Je třeba zahájit vážnou diskusi o řízené migraci a eliminaci kriminality," zdůraznil premiér M. Topolánek s tím, že při současném tempu růstu vietnamské menšiny by tato mohla během několika let dosáhnout počtu 100 000." Jednání o uznání vietnamské menšiny je legitimní, je ale třeba odstranit veškeré problémy," potvrdil premiér a informoval, že víza budou řešena pomocí call center, která zásadně omezí fronty na vietnamské ambasádě.

Český premiér v rámci rozhovoru požádal o obnovení katedry bohemistiky na univerzitě v Hanoji.

23.3. Topolánek: Vietnamský režim je tvrdý, obchod může přinést změnu

Premiér Mirek Topolánek, který setkáním s generálním tajemníkem komunistické strany Nong Duc Manhem ukončil třídenní návštěvu Vietnamu, se domnívá, že tamní režim se chová velmi tvrdě. Podle něj ale investice přivedou k růstu střední třídy, což může způsobit určité změny.

"Střední třída si postupně vynutí změny v ochraně životního prostředí, v otázce lidských práv i v celé řadě standardů, které jsou pro nás běžné," uvedl ČTK Topolánek. To, že se vietnamský režim chová tvrdě, je podle něj vidět na každém kroku. "Já jsem z toho měl někdy až nepříjemný pocit," poznamenal s tím, že kapitalismus přináší svobodu. Nesouhlasí s názory, že je podobné země třeba nechat v izolaci. "Věřím právě na byznys. Věřím na investice," podotkl.

V zemích, kde obchodní politiku řídí stát, je podle něj třeba jednat s každým, kdo na ni má vliv. Myslí si, že ve Vietnamu je třeba ať už podle formálního nebo neformálního pořadí důležitosti jednat s premiérem Nguyenem Tan Dungem, s tajemníkem strany a s prezidentem Nguyenem Minh Trietem.

"(Vietnam) buduje takový ten typ tropického kapitalismu, ke kterému můžeme mít výhrady z hlediska centrálního politického řízení, nicméně z hlediska byznysu je to země v podstatě na tržních principech," řekl.

Na setkání s generálním tajemníkem vietnamských komunistů nevidí nic špatného. "Pokud chceme opravdu po státu licenci (v Ho Či Minově Městě) pro finanční skupinu

(PPF), pokud chceme s nimi uzavřít velký kontrakt, tak se nevyhnu minimálně formálnímu půlhodinovému setkání s tajemníkem," řekl Topolánek.

Jednání s Nong Duc Manhem podle něj bylo spíše shrnutím dřívějších rozhovorů, ze kterých vyplynuly některé obchodní zakázky. Zástupci českých firem, kteří Topolánka doprovázejí, plánují investice za desítky miliard korun do místní ekonomiky. Firma Škoda Praha, dceřiná společnost ČEZ, například chce v zemi stavět uhelnou elektrárnu. Developerská společnost Finep zase kanceláře nebo byty.

Součástí jednání byla i diskuse o Vietnamcích žijících v Česku. Topolánek po jednání s vietnamským premiérem mimo jiné řekl, že obě země zřejmě vytvoří společnou expertní skupinu na úrovni náměstků ministrů, která bude řešit problémy spojené s vydáváním víz pro zájemce o práci v ČR.

23.3. ČR dala Albánii pomoc v souvislosti s výbuchem muničního skladu

Tým příslušníků českého Hasičského záchranného sboru v Tiraně oficiálně předal materiální humanitární pomoc České republiky Albánii, která se vyrovnává s tragickými následky nedávného výbuchu muničního skladu. Do albánské metropole hasiči dopravili zdravotnický materiál v hodnotě asi 1,7 milionu korun, sdělil ČTK mluvčí hasičů Petr Kopáček.

"Tato pomoc je určena pro tamní zdravotnická zařízení, která musela zvládnout následky mohutného výbuchu," uvedl mluvčí.

Neštěstí se stalo v sobotu 15. března ve vojenském prostoru poblíž obce Gerdec asi 12 kilometrů od Tirany. Exploze patrně nastala při zneškodňování munice, pravděpodobně kvůli chybě některého z pracovníků. Nejméně 17 osob zahynulo a mnoho dalších utrpělo zranění. Stovky domů v obcích kolem skladu byly zničeny, přes 4000 lidí ze tří okolních vesnic muselo být evakuováno.

24.3. Topolánek ukončil cestu po Asii a Blízkém východě

Premiér Mirek Topolánek ukončil pětidenní cestu, během které postupně navštívil Jemen, Vietnam a Spojené arabské emiráty (SAE). Předseda vlády, kterého doprovází početná skupina podnikatelů, ve všech zemích jednal především o ekonomických vztazích.

Kromě účasti na semináři Dubajské obchodní komory se Topolánek také setkal s vládcem tamního emirátu Mohammadem bin Rašidem Maktúmnarem. České firmy mají o investice v SAE zájem. Například společnost Vítkovice Holding by v emirátu Abú Zabí chtěla stavět výškové budovy nebo hangáry.

24.3. Češi by prý mohli v Abú Zabí stavět unikátní halu na lyžování

Češi by v arabském emirátu Abú Zabí údajně mohli stavět unikátní halu na lyžování. Měla by být dokonce větší než podobný komplex, který již stojí v nedaleké Dubaji. Halu by prý mohla stavět společnost Vítkovice Holding. Opatrně to médiím tvrdily hospodářské zdroje během návštěvy premiéra Mirka Topolánka ve Spojených arabských emirátech (SAE).

Hala by měla být doslova přilepená na jednu z hor v pouštním Abú Zabí, kde většinu času vládne horké počasí. Měla by mít údajně délku až dva kilometry a šířku 200 metrů. Podobná hala v Dubaji má přitom délku 400 metrů a šířku 80 metrů. Areál by mohl prý být srovnatelný i s alpskými podmínkami. V dolní části komplexu budou ale zároveň golfová hřiště nebo restaurace.

Ředitel společnosti Vítkovice Holding Jan Světlík, který je rovněž v hospodářské delegaci českého premiéra, již v neděli (23. 3. 2008) uvedl, že na trhu v emirátech je

znovu zájem o ocelové výrobky. Vítkovice by tak mohly stavět i další speciální stavby, jako jsou výškové budovy nebo mosty. Firma by se také mohla zapojit do stavby nových rafinérií. Celková výše zakázky zakotvená v kontraktu, který představitelé firmy v SAE podepsali, se pohybuje kolem miliardy eur.

Setkal se také s vládcem tamního emirátu Mohammadem bin Rašidem Maktúmnarem. Český premiér ho pozval do ČR a vyzval dubajské investory, aby více investovali. Součástí debaty byla i vízová situace a Topolánek připomněl, že ČR nemá v tomto ohledu stejné postavení jako řada dalších členských zemí Evropské unie. Hodně by podle něj pomohlo otevření ambasády SAE v Praze.

Bývalé Československo se SAE navázalo průmyslovou spoluprací v 70. letech minulého století, kdy arabský stát vznikl. Podle ministerstva zahraničí v 90. letech vývoz do země stagnoval; od roku 2000 znovu ožívuje. Po Spojených státech je SAE největším českým exportním partnerem z mimoevropských zemí. Češi tam vyvážejí zejména výrobky ze skla. V roce 2006 vývoz ČR do SAE činil 485 milionů dolarů (asi osm miliard korun).

24.3. Premiér Topolánek se sešel s vládcem Dubaje

Šejch Mohamed bin Rašid Al Maktúmnar přijal předsedu vlády Mirka Topolánka ve své rezidenci. Oba představitelé spolu jednali o vzájemných vztazích a obchodní spolupráci. Tématem rozhovorů byl i podpis Memoranda v oblasti obrany. Premiér Mirek Topolánek mimo jiné připomněl otázku víz a uvedl, že Česká republika nemá v tomto stejné postavení jako jiné členské země EU. V závěru rozhovorů předseda vlády pozval vládcu Dubaje k návštěvě České republiky.

Šejch Mohamed bin Rašid Al Maktúmnar se narodil v roce 1948, je ženatý, má dvě manželky a šestnáct dětí.

25.3. Premiér Mirek Topolánek s palestinským velvyslancem Mohamedem Salaymehem diskutoval o možných oblastech spolupráce

Předseda vlády M. Topolánek s palestinským velvyslancem Mohamedem Salaymehem na svém úterním setkání hovořili o situaci na Blízkém východě. Ve světle toho, že ČR má zájem hrát aktivnější roli při řešení blízkovýchodního konfliktu, chce využít svého postavení země respektované oběma stranami konfliktu. "Domnívám se, že naše možnosti jsou v posilování role palestinského státu a jeho nejvyšších představitelů, prezidenta M. Abbáse a premiéra Saláma Fajáda v širším slova smyslu, tj. vytvoření silné administrativy, státních institucí, policie, soudu a navázání obchodních vztahů," uvedl premiér. "Jediným způsobem, jak eliminovat extremistické skupiny, je zvyšování životní úrovně obyvatel a potírání chudoby," dodal premiér. Za tímto účelem ČR na západním břehu Jordánu realizuje projekty spolupráce, ať už formou elektrifikace či školení palestinských policistů. Jako další možné oblasti působení ČR na palestinských územích byly identifikovány zavláždění pomocí slunečních kolektorů a školení palestinských soudců.

Součástí přijetí velvyslance M. Salaymeha bylo také předání dopisu pro palestinského předsedu vlády Saláma Fajáda s oficiálním pozváním k návštěvě České republiky. Premiér M. Topolánek má na uskutečnění této návštěvy velký zájem, neboť rozhovory se S. Fajádem vnímá jako zásadní krok směrem k dosažení stabilizace blízkovýchodní oblasti.

26.3. Český rekonstrukční tým v Afghánistánu on-line na www.prtlogar.cz

Na internetové adrese www.prtlogar.cz byl zahájen provoz informačního portálu českého Provinčního rekonstrukčního týmu v afghánské provincii Lógar. Tento informační portál je společným projektem Ministerstva zahraničních věcí ČR a Ministerstva obrany ČR.

Internetové stránky nabízejí informace o činnosti Provinčního rekonstrukčního týmu a fungování této unikátní mise přiblíží české veřejnosti téměř v přímém přenosu. "Stránka bude nejenom transparentně informovat o našich projektech, ale bude i kukátkem do našich životů," říká Václav Pecha, vedoucí civilní části Provinčního rekonstrukčního týmu.

Na www.prtlogar.cz budou zveřejňovány konkrétní projekty realizované českým týmem, ale i osobní blogy několika účastníků mise či příběhy lidí, kterým v jedné z nejchudších zemí světa ulehčili život Češi. Stránky obsahují také fotografie, krátká videa, informace o provincii Lógar a Afghánistánu.

Civilně-vojenská mise působí ve východoafghánské provincii Lógar od poloviny března. Tým pomáhá zajišťovat v afghánské provincii stabilní a bezpečné prostředí v podmínkách, které zatím neumožňují rozsáhlejší rekonstrukční činnost místních úřadů a mezinárodních institucí bez vojenské podpory. „Oceňujeme přítomnost civilních expertů v českém Provinčním rekonstrukčním týmu. Dokáží to, co není v silách vojáků. Rekonstrukční proces musí být v rukou odborníků a jakákoliv improvizace je plýtváním peněz,“ říká velitel 1. kontingentu AČR v ISAF-PRT Lógar plukovník Ivo Střecha.

26.3. Premiér Mirek Topolánek odmítl německý návrh na zřízení střediska připomínajícího vysídlování menšin v Evropě

Předseda vlády Mirek Topolánek se ohradil proti rozhodnutí německé vlády z minulého týdne. Zřízení střediska, které má v Berlíně připomínat poválečné dějiny vysídlování a exodů národnostních menšin v Evropě, se podle premiéra ČR účastnit nebude.

"Zaznamenal jsem záměr německé vlády vybudovat koncept „zřetelného mementa proti útěkům a vyháněním“. V této souvislosti připomínám, že česko-německé historické události spojené s 2. světovou válkou byly definitivně pojmenovány a uzavřeny deklarací v roce 1997. Zamýšlený koncept je německým projektem, kterého se Česká republika neúčastní a ani v budoucnosti o účasti neuvažuje," uvedl premiér Mirek Topolánek v prohlášení.

26.3. Česká republika uspěla v arbitráži, ČR bude uhrazena plná výše nákladů na právní zastoupení

Ministerstvo financí ČR informovalo o obdržení arbitrážního nálezu ve věci rozhodčího řízení mezi ČR a společností ArcelorMittal vedeného u ICC (International Chamber of Commerce) v Paříži, ve kterém společnost požadovala po ČR zaplacení 5,79 mld. Kč. Nároky ArcelorMittal byly odmítnuty.

Česká republika uspěla v arbitráži, ČR bude uhrazena plná výše nákladů na právní zastoupení

"Veškeré nároky ArcelorMittal byly odmítnuty a navíc bude ČR uhrazena plná výše nákladů na právní zastoupení (cca 500.000 EUR), " uvedl tiskový mluvčí Ministerstva financí ČR Ondřej Jakob. "Ve stejné věci úspěšně čelilo MF ČR žalobě od spol. Petrcile opět na stejnou částku 5,79 mld. Kč. V nejhorším případě tak mohla ČR zaplatit cca 11,6 mld. Kč za stále stejných 14 % akcií Nové huti. Nyní je jasné, že ČR nebude platit ani korunu. Paralelní žaloba spol. ArcelorMittal vůči ČR na základě

dohody o podpoře a ochraně investic s Nizozemím (londýnská BIT arbitráž) je stále od listopadu přerušena," upřesnil O. Jakob s tím, že jednání o kompromisním řešení pokračují, ale pozice ČR se dnešním verdiktem posílila.

27.3. Premiér na posledním rozloučení s poručíkem Milanem Štěrbou: Nezapomeneme, pane poručíku

V obřadní síni strašnického krematoria se ráno konal pohřeb vojáka Milana Štěrbu, který tragicky zahynul v afghánské provincii Hálmand 17. března. "Cítím hlubokou úctu před mužem, který nasadil to necennější, aby svět byl svobodnější a bezpečnější. Milan Štěrba padl, aby jiní žili," řekl premiér na pohřbu, který se uskutečnil s vojenskými poctami.

Premiér Mirek Topolánek padlého vojína, který byl ministryní obrany V. Parkanovou před několika dny povýšen in memoriam do hodnosti poručíka, označil za hrdinu. "Milan Štěrba se zařadil k lidem, kteří mají pevné místo v naší historii. K lidem, kteří mají velký díl zásluh na tom, že dnes můžeme žít v poměrném klidu a bezpečí. A že tak budeme žít i zítra. Za to mu patří náš nejhlubší dík. Žádná slova nemohou popsat ztrátu, kterou cítí nejbližší, rodina a přátelé padlého vojáka. Mohu říci jen to, co cítím jako představitel státu, který posílá své muže a ženy bojovat v zahraničních misích. Mohu vám říci jen tolik, vážení pozůstalí, jak velice si vážím všech, kteří riskují své zdraví a životy za svobodu ostatních. Jak velice si vážím Milana Štěrbu. Mohu a musím říci, že posílat naše muže a ženy do nebezpečí je vůbec tím nejtěžším rozhodnutím, jaké demokratický politik činí. A neměli bychom žádné právo ho přijímat, kdybychom zároveň neměli povinnost bránit svobodu. Svobodu jako nejvyšší a nedělitelnou hodnotu. Hodnotu všech lidí v každé zemi," zdůraznil premiér ve své smuteční řeči k pozůstalým. "Milan Štěrba bude jistě žít především ve vašich myslích a srdcích. Ale bude také žít v každém z nás ostatních. V lidech, které potkáte na ulici, v jejich tvářích, v jejich pocitu bezpečí bude vždy kus oběti, kterou váš Milan položil ve vzdáleném Afghánistánu," řekl premiér. "Váš syn, manžel a otec se obětoval pro nás. Pro naši svobodnou a bezpečnou existenci, pro naši budoucnost. V tomto smyslu jsme pozůstalými po Milanu Štěrbovi my všichni. Nezapomeneme, pane poručíku."

29.3. Premiér Mirek Topolánek se zúčastnil slavnosti zrušení hraničních kontrol na vnitřních schengenských letech

Předseda vlády Mirek Topolánek se zúčastnil zrušení hraničních kontrol na vnitřních schengenských letech. Dějištěm definitivního vstupu ČR do schengenského prostoru se stalo Letiště Praha Ruzyně. "Od dnešní půlnoci budeme moci svobodně cestovat nejenom přes hranice, přes hraniční přechody, ale samozřejmě i leteckými přechody na letištích ve 24 zemích schengenského prostoru. Stáváme se tím definitivně členy schengenského prostoru. Jsem rád, že právě moje vláda mohla rozhodujícím způsobem přispět k tomu, že stejně jako pro nás, tak pro občany dalších osmi nových zemí, padla tato omezující bariéra. Že jsme tímto přestali být občany druhé kategorie," uvedl premiér ve svém projevu u příležitosti této historické události. Nedávné zrušení vízové povinnosti pro občany ČR cestující do Kanady a předpokládané zrušení víz do USA premiér označil jako doklad skutečnosti, že vláda ČR má zájem na naplňování jedné ze základních lidských svobod, kterou je svoboda pohybu. "Myslím si, že dalším krokem musí být posílení volného pohybu pracovních sil a volného pohybu služeb. Bouráme tedy další zed' na naší cestě do skutečně svobodné Evropy," upozornil premiér. "Připadali jsme si, že patříme trochu do jiné

Evropy. Připadali jsme si jako evropští občané druhé kategorie. To dnešní půlnocí končí," zdůraznil premiér M. Topolánek.

Česká republika vstoupila do schengenského prostoru 21. 12. 2007. Tato historická událost byla výsledkem maximálního odborného a diplomatického úsilí vlády premiéra Mirka Topolánka. V době nástupu současné vlády totiž hrozilo, že se kvůli technickým potížím při zavádění nového Schengenského informačního systému (SIS II) rozšíření odloží až na rok 2010, nebo dokonce na neurčito. Vláda premiéra M. Topolánka však od počátku trvala na tom, aby k rozšíření Schengenu došlo v původním termínu, na konci roku 2007.

31.3. Celosvětový obchod se zbraněmi podle SIPRI loni po letech klesl

Celosvětový obchod se zbraněmi loni klesl o osm procent. Oznámil to Stockholmský mezinárodní ústav pro výzkum míru (SIPRI). Pokles přišel po šesti letech trvalého růstu, podle SIPRI je však zatím málo důkazů, že by tento sektor čelil dlouhodobějšímu úpadku. Česko a Slovensko podle daných čísel k významnějším vývozcům ani dovozcům zbraní nepatří.

SIPRI je nezávislé mezinárodní výzkumné pracoviště, které se specializuje především na otázky kontroly zbraní ve světě. "Je příliš brzy říct, zda jsme svědky začátku nového klesajícího trendu v transferech zbraní, nebo jde jen o výkyv," citovala agentura Reuters pracovníka SIPRI Marka Bromleyho.

Největším světovým dovozcem zbraní zůstává Čína, která si tento primát udržuje už od roku 2003, i když i čínský dovoz klesá. Loni na Čínu podle SIPRI připadalo 12 procent celosvětového importu. Za ní skončily Indie, Spojené arabské emiráty, Řecko a Jižní Korea.

Největším dodavatelem zbraní zůstávají Spojené státy, které se v letech 2003 až 2007 na celosvětovém vývozu podílely 31 procenty. Přes pokles v posledním roce zůstává na druhém místě suverénně Rusko (26 procent), následované Německem (deset procent), Francií (devět procent) a Velkou Británií (čtyři procenta).

Česko a Slovensko podle SIPRI v období 2003 až 2007 k významnějším vývozcům ani dovozcům zbraní nepatřily. Česko je ve zprávě citováno v souvislosti s loňskou dodávkou šesti dopravních vrtulníků Mi-8/Mi-17 a letos probíhající dodávkou šesti bitevních Mi-24 do Afghánistánu v rámci pomoci legální vládě, pěti cvičných letadel Zlín 242L do Chorvatska a asi 55 tanků T-72 do Gruzie. Slovensko loni vyvezlo jeden vrtulník Mi8/Mi-17 do Afghánistánu v rámci pomoci. Jako český dovoz v roce 2007 jsou uváděny tři radarové komplety Arthur ze Švédska a asi 90 přenosných kompletů proti vzdušným cílům RBS-70 ze stejné země, Slovensko loni podle SIPRI žádné zbrojní systémy nedovezlo.

31.3. Podle Parkanové americký radar v ČR pomůže také Izraeli

Nový americký protiraketový obranný systém, jehož radarová část má být umístěna v České republice, přispěje také k obraně Izraele. Prohlásila to v rozhovoru pro nedělní (30. 3. 2008) vydání izraelského listu Haarec česká ministryně obrany Vlasta Parkanová. Ministryně v Jeruzalémě jednala se svým izraelským kolegou Ehudem Barakem.

"Pokud tu vznikne účinná protiraketová obrana, omezí hrozbu představovanou Íránem i pro Izrael," řekla Parkanová během návštěvy židovského státu.

Česko a Spojené státy se na hlavní smlouvě k radarové základně na českém území definitivně dohodnou během následujících dní, tedy do zahájení summitu NATO v Bukurešti nebo během něj, očekává vyjednávač o smlouvě a první náměstek ministra zahraničí Tomáš Pojar. Nepotvrdil informaci Hospodářských novin, které s odvoláním

na premiéra Mirka Topolánka napsaly, že dohoda je již hotova. To, že podpis smlouvy se zřejmě blíží, nepřímo potvrdil ve Washingtonu také hlavní americký vyjednávač o protiraketové základně, náměstek šéfky americké diplomacie John Rood.

Silo s deseti protiraketovými střelami, jež má být součástí základny, má být umístěno v Polsku.

Írán představuje pro Izrael bezpečnostní hrozbu - i proto, že se nachází v dostřelu iránských raket Šaháb, upozornil podle mluvčího českého ministerstva obrany Andreje Čírta při jednání s Parkanovou Barak.

Česká republika podporuje Izrael v jeho boji proti terorismu, ujistila podle českého mluvčího Parkanová Baraka. Zároveň vyjádřila podporu úsilí židovského státu o rozvoj vztahů se Severoatlantickou aliancí.

Parkanová s Barakem hovořila také o větší vojenské spolupráci mezi oběma zeměmi a možných dodávkách izraelských obranných systémů do Česka, uvedl Čírtek podle sdělení, které obdržela ČTK. O možných obchodních dohodách v tomto odvětví odmítla Parkanová poskytnout bližší informace. Pouze upřesnila, že Češi "si jsou vědomi toho, že Izrael má velmi pokročilou technologii". Ministryně projevila zájem o prohlubování spolupráce například v oblasti přípravy a výcviku příslušníků ozbrojených sil.

**MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH
VĚCÍ**

4.3. V Jerevanu zatýkání, ČR tamním vývojem znepokojena.

V arménské metropoli policie zatkla třicítku opozičních aktivistů obviněných z rozpoutání víkendových nepokojů, při nichž bylo zabito osm lidí. Oznámil to generální prokurátor. V Jerevanu po víkendovém výbuchu násilí platí výjimečný stav, jehož součástí je cenzura.

Úřady vypnuly i arménské vysílání Rádía Svobodná Evropa a podle agentury AP zablokovaly jeho internetovou stránku v arménštině. "Třicet lidí bylo zadrženo za vyvolávání masových nepokojů, neuposlechnutí příkazů policie a násilí proti policistům," uvedla prokuratura. Arménský parlament zrušil imunitu čtyřem poslancům, obviněným ze zapletení do nepokojů. Dva jsou mezi zatčenými, o místě pobytu dvou dalších prokuratuře není nic známo. Násilnosti vypukly po více než deseti dnech opozičních demonstrací, které se domáhaly zrušení vítězství premiéra Serže Sarkisjana v prezidentských volbách.

Podle oficiálních výsledků Sarkisjan získal 19. února téměř 53 procent hlasů, což stačilo ke zvolení již v prvním kole. Jeho hlavní soupeř, bývalý prezident Levon Ter-Petrosjan obdržel 21,5 procenta hlasů. Ter-Petrosjan a jeho přívrženci odmítli výsledek uznat a označili volby za zmanipulované, i když podle západních pozorovatelů se odehrály vcelku v pořádku.

V sobotu večer 1. 3. 2008 protesty přerostly ve výbuch násilí a odstupující prezident Robert Kočarjan povolal armádu. Opozice nicméně hrozí, že bude v protestech pokračovat hned po zrušení výjimečného stavu. Vláda zase odmítla s opozicí vyjednat a policie už zatkla několik opozičních předáků, které obviňuje, že prý chystali ozbrojený převrat. Ve městě samém panuje už druhý den klid. Podle prohlášení náčelníka generálního štábu arménských ozbrojených sil generála Sejrana má armáda a policie situaci v pevně v rukou.

Mezinárodní scéna je vývojem situace v Arménii znepokojena, což se obráží i v reakci české diplomacie. "Použití síly a násilí proti pokojným demonstrantům je zcela nepřijatelné. Česká republika proto důrazně vyzývá arménskou vládu, aby zabránila dalším násilnostem v zemi a propustila zadržené osoby. Současně vyzývá všechny zúčastněné, aby přistoupili ke konstruktivnímu dialogu s cílem snížit napětí a řešit krizi pokojnou cestou," zdůraznilo prohlášení českého ministerstva. Dosavadní výzvy z Evropské unie, USA či Vatikánu k dialogu dosud zůstaly nevyslyšeny.

5.3. Ministr Schwarzenberg: Je třeba se vzepřít mocenským požadavkům

Ruska

Evropské země by se podle českého ministra zahraničí Karla Schwarzenberga měly snažit o větší provázanost s Ruskem, neměly by se však vyhýbat ani případné konfrontaci. Zejména v otázce amerických protiraketových základen je nutné vzepřít se mocenským požadavkům Moskvy, prohlásil ministr v rozhovoru pro německý týdeník Die Zeit.

"Kontakty s Ruskem je třeba udržovat na všech úrovních, nejen na té nejvyšší," řekl Schwarzenberg týdeníku. "Také je třeba vytvářet hospodářské vztahy. Musíme se však jednoznačně vzepřít mocenskopolitickým nárokům," dodal.

Jasným výrazem geopolitických požadavků Moskvy jsou podle Schwarzenberga i ruské hrozby kvůli plánům na výstavbu americké radarové a protiraketové základny v Česku a Polsku. "Rusko se domnívá, že v bývalých členských zemích Varšavské smlouvy má určité právo protestovat," řekl český ministr. Doplnil, že výstavba základen by rozhodně nevyvolala podobný odpor Moskvy, kdyby měly vzniknout v Británii či v Grónsku.

Ministra údajně ani nepřekvapuje, že Moskva chce na Česko a Polsko namířit své balistické střely. "Nikdo se ale nikdy neptal, kam tyto rakety dosud mířily," řekl Schwarzenberg. "Od Rusů je velmi milé, že nás nyní informovali, že míří na nás," dodal. Schwarzenberg se v rozhovoru rovněž vyjádřil pro vytvoření společné energetické politiky Evropské unie. Podle něj je nutná jednotná pozice evropských zemí v této otázce, a to nejen vůči Rusku.

5.3. Zasedání ministrů zahraničních věcí zemí NATO v Bruselu

První náměstek ministra zahraničních věcí ČR Tomáš Pojar se zúčastnil Zasedání ministrů zahraničních věcí zemí NATO, které se uskutečnilo v Bruselu. Zasedání bylo poslední politickou příležitostí k obsahové přípravě summitu NATO, který se uskuteční ve dnech 2. – 4. dubna 2008 v Bukurešti. Mezi hlavními tématy zasedání bylo rozšíření Aliance a aktuální situace v Kosovu.

6.3. Náměstek Pojar: I radar bez polské základny posílí bezpečnost Česka

I samotný radar bez antiraket, které chtějí USA umístit v Polsku v rámci plánu na vybudování evropské protiraketové základny, posílí bezpečnost České republiky. Novinářům to v Bruselu řekl první náměstek českého ministra zahraničí Tomáš Pojar. USA chtějí k nevoli Ruska i značné části české veřejnosti umístit radarovou část základny na českém území, přičemž v Polsku by byla desítky antiraket, které by v případě nebezpečí radar naváděl na cíl. Washington jedná s oběma státy samostatně. Zatím to vypadá tak, že Češi smlouvy s USA umožňující případné umístění radaru podepíší dříve než Poláci, zřejmě někdy kolem dubnového summitu aliance v Bukurešti.

"My vyjednáваме o radaru na území ČR, o protiraketovém systému a alianční architektuře tak, aby byla posílena bezpečnost ČR a Severoatlantické aliance," řekl Pojar v reakci na dotaz, zda by ČR do projektu šla i bez zapojení Polska.

"I samotný radar posílí bezpečnost ČR," dodal. Data z něj prý mohou posílit alianční schopnosti. Zároveň ale podle Pojara existují i jiná technická řešení, jak chránit území proti raketám dlouhého doletu, než jen s použitím antiraket zvažovaných nyní pro část základny v Polsku.

Česko dříve dávalo najevo, že radar na českém území a protiraketové střely v Polsku chápe jako celistvý projekt. "Ano, naše pozice je, že je to podmíněné. Pokud má systém sloužit svému účelu, tak tam nemůže být vynechán protiraketový prvek. Radar bez raket nejde, to je oficiální podmínka," řekl počátkem měsíce po návštěvě českého premiéra Mirka Topolánka ve Washingtonu český velvyslanec v USA Petr Kolář. Odpověděl tak na otázku listu Hospodářské noviny, zda je Česko závislé na polském postoji k protiraketové základně.

Polský ministr zahraničí Radoslaw Sikorski v Bruselu řekl, že vyjednávání Varšavy s Washingtonem o umístění základny na polském území se mohou táhnout ještě řadu měsíců. "Nečekám žádná nenadálá rozhodnutí," poznamenal. Vysocí představitelé USA ve středu uvedli, že věří, že se podaří s Polskem dohodnout do konce mandátu prezidenta George Bushe. Ten končí v lednu.

Pojar dodal, že nyní je na stole varianta, podle níž by byl radar v ČR a antirakety v Polsku. "Ale myslíme si, že nikdy není dobré další varianty vylučovat. Všechny varianty, které povedou k posílení bezpečnosti ČR, k posílení alianční bezpečnosti, jsou variantami, které budeme zvažovat," dodal Pojar, který se účastnil jednání šéfů diplomacií zemí NATO.

Nyní se podle něj ministři o protiraketové základně nebavili, v předvečer však s nimi hovořili zástupci USA, kteří nastínili poslední vývoj v této otázce. Téma se ale určitě

bude řešit na summitu aliance, který se uskuteční od 2. do 4. dubna v Bukurešti. Češi by chtěli, aby tam od aliance zazněla podpora systému a to, že je prospěšný pro celé NATO. Pojar soudí, že podpora projektu v alianci se nyní zvýšila.

"Debata, která byla před dvěma roky, před rokem, je dnes daleko informovanější, daleko jasnější. Myslím, že všichni teď velmi dobře vědí, že se jedná o systém, který přispěje k bezpečnosti nejen ČR a USA, ale i Severoatlantické aliance," poznamenal Pojar s tím, že nyní v NATO nikdo žádné zásadní výhrady nemá.

ČR nedávno s USA podepsala bilaterální memorandum, které by mělo vést v budoucnu ke zrušení víz pro Čechy cestující do USA. Náměstek Pojar k tomu nyní řekl, že mezi jednáním o radaru a vízech není přímá souvislost. Připustil nicméně, že určité nepřímé propojení existuje.

"Naše viditelnost ve Spojených státech, a to jak v Kongresu, tak možnost jednat na všech možných úrovních s americkou administrativou ve věci radaru a dalších bezpečnostních otázek, napomohla tomu, že jsme víza vždycky mohli zmiňovat jako věc, kterou je potřeba nějakým způsobem řešit," řekl Pojar.

6.3. Velvyslankyně Vicenová: Dosáhli jsme s EU společné pozice o vízech do USA

Evropská unie slevila ze své kritické pozice vůči České republice týkající se dvoustranného česko-amerického memoranda o zjednodušení vízového režimu. Včera (5.března) proběhlo v Bruselu pravidelné jednání Výboru stálých zástupců - velvyslanců členských zemí EU, které mělo charakter uzavřeného setkání a dojednaný dokument je tajný. Dokument je důležitý pro jednání ministrů vnitra a zahraničí, které proběhne příští týden ve slovinské Lublani. Na včerejším bruselském zasedání se podařilo naší diplomacii vysvětlit, a také zástupci jednotlivých zemí pochopili, proč Česká republika jednala s USA separátně. Naše republika našla v tomto jednání podporu nejen u nováčků v EU, ale také u Něcka, které nemá s USA bezvízový styk.

Po jednání česká velvyslankyně v EU Milena Vicenová uvedla, že se podařilo dosáhnout společného dokumentu, společné pozice týkající se vízového režimu s USA. „Našla jsem porozumění u mnoha členských států pro náš požadavek dosáhnout bezvízového styku se Spojenými státy a musím říci, že v tom rozhodně nejsme sami,“ dodala velvyslankyně Milena Vicenová ve zpravodajství Českého rozhlasu.

10.3. Ivan Jančárek se stal novým velvyslancem ČR v Brazílii

Ministerstvo zahraničních věcí České republiky v pondělí oznámilo, že panu Ivanovi Jančárkovi bylo 6. března 2008 uděleno brazilskou stranou agrément. Stal se tak designovaným velvyslancem České republiky v Brazílii. V čele ambasády v Brazílii tak Ivan Jančárek v budoucnu vystřídal dosavadního velvyslance Václava Hubingera. Ivan Jančárek se narodil 5. září 1964 v Karlových Varech, na Ministerstvu zahraničních věcí působí od roku 1988. V devadesátých letech postupně pracoval jako attaché na velvyslanectví ČSFR v Mosambiku, třetí tajemník velvyslanectví ČSFR v JAR, vedoucí Generálního konzulátu ČR v Kapském městě v JAR a jako vedoucí balkánského oddělení na ministerstvu zahraničí v ČR. V letech 1996 - 2001 zastával na velvyslanectví ČR ve Švédském království funkci velvyslaneckého rady, následně zástupce velvyslance. V letech 2001 - 2003 Jančárek působil jako ředitel odboru Evropské unie a západní Evropy, byl členem negociačního týmu pro přistoupení ČR do Evropské unie. V roce 2003 přijal funkci ředitele odboru Koordinace a vztahů s Evropskou unií, 2003 -2004 zastával funkci vrchního ředitele

ředitele Sekce EU na MZV ČR a 25. 10. 2004 byl jmenován mimořádným a zplnomocněným velvyslancem ČR v Dánském království. Ivan Jančárek hovoří anglicky, rusky, německy a portugalsky.

Je ženatý, se svojí ženou Andreou má syna Filipa a dceru Terezu.

10.3. Z jednání Rady GAERC v Bruselu: Závěry z jednání o Afghánistánu a humanitární krizi v Zimbabwe

V Bruselu se konalo pravidelné zasedání Rady pro všeobecné záležitosti a vnější vztahy (GAERC). Českou stranu reprezentoval první náměstek ministra zahraničních věcí Tomáš Pojar.

Jednání bylo zaměřeno na situaci v oblasti západního Balkánu, blízkovýchodní mírový proces, Afghánistán, Zimbabwe a Gruzii.

Rada GAERC vyjádřila znepokojení nad humanitární, politickou a ekonomickou situací v Zimbabwe. Podle závěrů Rady mohou stávající podmínky v této zemi ohrozit průběh svobodných parlamentních a prezidentských voleb. V této souvislosti Rada zaznamenala, že do dnešního dne Evropská unie neobdržela formální pozvání ze strany Zimbabwe, aby do země vyslala zástupce pozorovatelské mise EU. Vládu Zimbabwe proto Rada vyzvala, aby zajistila, že blížící se volby budou splňovat mezinárodní normy. Zástupci GAERC rovněž potvrdili zájem a vůli pokračovat ve využívání jakékoli příležitosti k udržení dialogu se zimbabwskou vládou. Upozornila, že veškeré nástroje, které v současné době EU proti Zimbabwe používá (vízová politika, zmrazení aktiv, zbrojní embargo), jsou namířeny výhradně na ty, kteří jsou zodpovědní za současný kritický stav země a především porušování lidských práv. V závěru Rada potvrdila, že situaci v Zimbabwe bude nadále pozorně sledovat a podporovat všechny snahy, které by vedly k posílení demokracie, stability, ekonomické obnovy země a nastolení respektování lidských práv.

V souvislosti s projednáváním situace v Afghánistánu Rada znovu potvrdila svůj závazek dlouhodobě podporovat lid a vládu Afghánistánu. Rada mimo jiné vyjádřila svoji podporu plánované mezinárodní konferenci, která se bude konat v Paříži v červnu tohoto roku. Pařížská konference se zaměří na zhodnocení pokroku implementace Afghánské dohody a plánování dalších společných kroků, které povedou k upevnění stability země. Doporučení, která Rada adresuje Afghánistánu, se týkají převážně přísnější ochrany lidských práv a zavedení národní antikorupční strategie. Rada rovněž opětovně zdůraznila výzvu k zastavení vykonávání trestu smrti a znovuzavedení de facto moratoria o jeho uplatňování.

12.3. Předání českého předsednictví Mezinárodního výboru pro připomínku, výzkum a vzdělávání o holocaustu Rakousku

V Černínském paláci došlo k předání předsednictví České republiky Mezinárodního výboru pro připomínku, výzkum a vzdělávání o holocaustu („Task Force for International Cooperation on Holocaust Education, Remembrance and Research“) Rakousku. Česká republika předsedala výboru jeden rok.

Mezinárodní výbor pro připomínku, výzkum a vzdělávání o holocaustu byl iniciován v roce 1998 tehdejším švédským premiérem Göranem Perssonem a formálně začal fungovat v rámci zakládající konference ve Stockholmu v roce 2000. V současnosti má 25 členských států a skládá se z vládních a mimovládních organizací. Jejich cílem je zachovávat vzpomínku na holocaust a podporovat výuku o holocaustu a výzkum holocaustu.

Předání se zúčastnili Miloš Pojar, zmocněnec pro předsednictví ČR v Mezinárodním výboru pro připomínku, výzkum a vzdělávání o holocaustu, Ferdinand

Trauttmansdorf, velvyslanec, ředitel Kanceláře pro mezinárodní právo MZV Rakouska a Margot Klestil-Löfflerová, mimořádná a zplnomocněná velvyslankyně Rakouska v ČR.

19.3. Po zrušení víz do Kanady přibylo Romů, kteří tam žádají o azyl

Kanada zaznamenala nárůst počtu Romů z ČR, kteří žádají o azyl poté, co byla před pěti měsíci pro Čechy zrušena vízová povinnost. Píše o tom kanadský deník Toronto Star. Podle listu se dá očekávat, že tento trend se dále prohloubí vzhledem k tomu, že víza byla nedávno zrušena také pro občany dalších čtyř východoevropských zemí. Víza pro české občany Kanada zrušila od 1. listopadu loňského roku. Od té doby se počet žádostí o azyl od českých občanů, ve velké většině od Romů, zvýšil na konci prosince 2007 na 83, zatímco v předchozím roce nežádal o azyl ani jeden Rom. V lednu letošního roku bylo zaznamenáno 45 dalších žádostí o azyl.

Tento vývoj podle Toronto Star vzbuzuje obavy, že by se mohla opakovat situace z roku 1996, kdy po zrušení cestovních omezení do Kanady přijely asi čtyři tisícovky českých Romů. Většina z nich tehdy získala status uprchlíka.

Tentokrát dala kanadská vláda podle listu neoficiálně na srozuměnou, že pokud by počet českých uprchlíků letos překročil hranici 580 případů, tj. zhruba dvě procenta všech předpokládaných žádostí o azyl, zavedla by prý vůči Čechům znovu vízovou povinnost.

Kanadský přistěhovalecký úřad uvádí, že nynější status quo mezi Českem a Kanadou je založen jen na diplomatických ujištěních. "Neexistují žádné takzvané dvouprocentní sankce, ale je důležité si uvědomit, že vízová agenda je pravidelně vyhodnocována," řekla deníku mluvčí úřadu Danielle Norrisová.

Odstranění víz je z hlediska obchodu a turismu výhodné pro obě země, řekl listu český velvyslanec Pavel Vošalík s tím, že užití tzv. dvouprocentní hranice ke stanovení vstupních podmínek pro Čechy není férové. Vošalík zpochybnil i legitimitu romských žádostí o azyl s tím, že čeští občané mohou nyní svobodně cestovat i pobývat v Evropě, pokud si myslí, že jim jejich vlast neposkytuje odpovídající bezpečnost.

Problém neoprávněných českých žadatelů o azyl v Kanadě by měla vyřešit dohoda o bezpečné zemi původu, řekl 1. března český premiér Mirek Topolánek v Kanadě, když tam byl na oficiální návštěvě. Pokud by se počet českých žadatelů o azyl výrazně zvýšil a přesáhl určenou hranici, hrozilo by možná opětovné zavedení kanadských víz. Topolánek se toho ale neobává. Také česká diplomacie současnou situaci nepovažuje za alarmující.

20.3. Mezinárodní den Frankofonie 2008

Pod záštitou ministra zahraničních věcí ČR Karla Schwarzenberga se uskutečnila v Černínském paláci slavnostní recepce u příležitosti Mezinárodního dne Frankofonie. Již tradičně se recepce zúčastnili zástupci frankofonních velvyslanectví, představitelé orgánů státní správy, kulturních institucí a škol a další osobnosti. Při příležitosti recepce proběhlo také slavnostní vyhlášení výsledků a předání cen vítězům frankofonní soutěže.

26.3. Ministerstvo zahraničí ČR odsoudilo zásah běloruského režimu proti opozičním demonstrantům

"Ministerstvo zahraničních věcí České republiky rozhodně odsuzuje zásah běloruských ozbrojených složek proti stoupencům běloruské opozice v Minsku dne 25. března 2008," uvádí oficiální prohlášení ministerstva zahraničí.

28.3. Ministr Schwarzenberg se zúčastnil neformální schůzky ministrů zahraničí členských států EU

Ministr zahraničních věcí ČR Karel Schwarzenberg se ve dnech 28. a 29. března 2008 zúčastnil neformální schůzky ministrů zahraničních věcí členských států EU (tzv. „Gymnich“), která se konala v obci Brdo pri Kranju ve Slovinsku. Mezi hlavní témata setkání patřila role Sýrie v blízkovýchodním mírovém procesu, vztahy EU a Ruska, západní Balkán, mezikulturní dialog a Tibet.

V rámci Gymnichu se uskutečnil pracovní oběd s ministry zahraničních věcí kandidátských zemí (Chorvatsko, Turecko, Makedonie) a pracovní jednání s ministry západního Balkánu.

29.3. EU vyzvala Čínu k ukončení represí a nastolení dialogu v Tibetu

Evropská unie vyzvala Čínu, aby ukončila represe v Tibetu a vedla s jeho exilovým vůdcem dalajlamou dialog o tibetských kulturních a náboženských právech. Uvedli to ministři zahraničí EU v prohlášení po neformální ministerské schůzce ve slovinském Brdu. Nenašli však podle očekávání společný postoj k tomu, zda se má bojkotovat zahajovací ceremoniál srpnových letních olympijských her v čínské metropoli Peking.

"EU odsuzuje veškeré násilí a vzdává úctu obětem (v Tibetu). Vyzývá k ukončení represe a žádá, aby se zatčenými osobami bylo zacházeno ve shodě s mezinárodními standardy," citovala ze závěrečné deklarace 27 šéfů diplomacií agentura Reuters.

Ministři rovněž vybídli ke "konstruktivnímu dialogu" Peking s dalajlamou, který se nedávno opět veřejně vyslovil pro nenásilný postup a autonomii, nikoliv nezávislost Tibetu, "o všech podstatných otázkách, jako je zachování tibetského jazyka, kultury, víry a tradic".

Většina ministrů byla podle Reuters na dvoudenním setkání ve Slovinsku proti bojkotu zahajovacího ceremoniálu, přestože francouzský prezident Nicolas Sarkozy, který bude v době konání her předsedat EU, tuto možnost v minulých dnech nevyloučil. Británie, která bude hostit příští olympiádu v roce 2012, řekla, že její ministr sportu se zúčastní zahajovacího a premiér Gordon Brown závěrečného ceremoniálu.

"Nikdo není pro bojkot olympiády a pokud jde o zahajovací ceremoniál, nikdo o něm nechtěl mluvit," uvedl šéf francouzské diplomacie Bernard Kouchner podle agentury AFP.

Česko vyjádřilo podle Reuters opačný názor. "Nevím, proč bychom měli být zastoupeni na zahajovací ceremonii," citovala agentura ministra zahraničí Karla Schwarzenberga.

"Tyto věci rády využívají diktátorské režimy," řekl údajně novinářům ve zřejmé narážce na olympiády z roku 1980 v komunistickém Sovětském svazu nebo 1936 v nacistickém Německu. "Po všech těch letech bychom měli vědět, čím hry jsou. A to podívané ve prospěch těch u moci, kteří těží z veškeré slávy a show takových her," citoval Reuters českého ministra.

31.3. Podle Schwarzenberga potřebuje Kosovo hlavně investice

Kosovo, které v únoru vyhlásilo nezávislost na Srbsku, musí podle českého ministra zahraničí Karla Schwarzenberga vyřešit problém chudoby. Bez velkého množství investic nebude země životaschopná a stane se živnou půdou pro bující nacionalismus. V rozhovoru pro dubnové číslo stranického měsíčníku německé sociální demokracie (SPD) Vorwärts to naznačil český ministr zahraničí Karel Schwarzenberg.

Šéf české diplomacie sice v rozhovoru jednostranné vyhlášení nezávislosti někdejší jihosrbské provincie označil za ukvapené, ale zároveň vyjádřil přesvědčení, že USA a evropské země, které už Kosovo uznaly, se postarají, aby země nezkrachovala.

V Srbsku a Kosovu hrozí, že neustále klíčící nacionalismus se přidruží k ožehavé sociální otázce, jak tomu bylo v Německu 30. let. "To mě u Kosova naplňuje největší obavou. Je to strašlivě chudá země se spoustou nuzoty a vysokou nezaměstnaností. Až tedy odezní euforie z nezávislosti, a to bude poměrně rychle, lidé zjistí, že se žádný z problémů nevyřešil," řekl Schwarzenberg.

V praxi Kosovo podle něj nepotřebuje jen policisty, celníky a soudce, tedy byrokraty, potřebuje peníze a výstavbu podniků a nejdříve vytvoření podmínek pro investice. Podle ministra je pomoc Kosovu především úkolem pro státy takzvané Kontaktní skupiny. Tu utvořily po bosenské válce v roce 1994 Velká Británie, Francie, Německo, Itálie, Rusko a USA.

Přestože Česká republika nepatří mezi největší státy Evropy, pokusí se i ona udělat, co může, dodal Schwarzenberg. Západní Balkán podle něj patří mezi základní oblasti zájmu české zahraniční politiky.

Kosovo vyhlásilo nezávislost na Srbsku proti jeho vůli 17. února a od té doby ho uznalo přes 30 zemí. Premiér Mirek Topolánek hodlá přesvědčit své ministry, aby schválili nezávislost Kosova už na středečním (2. 4. 2008) zasedání vlády. Zásadně proti uznání je zatím Rusko a Srbsko opakovaně prohlásilo, že samostatné Kosovo neuzná nikdy.

31.3. I podle USA může být dohoda o radaru v ČR hotova během pár dní

Dohoda mezi Spojenými státy a Českou republikou o umístění radaru americké protiraketové obrany na českém území je velmi blízko dokončení, uvedl ve Washingtonu náměstek ministryně zahraničí USA John Rood. Podle něho by mohla být hotová během několika dní.

Podobně jako Rood, který vede americký vyjednávací tým, se v Praze vyjádřil i český šéfyjednávající, náměstek ministra zahraničí Tomáš Pojar, který očekává, že hlavní smlouva by mohla být definitivně dojednána do nadcházejícího summitu NATO v Bukurešti nebo během něho.

Rood na výroční konferenci o americké protiraketové obraně ve Washingtonu také vyslovil naději, že státy NATO na summitu, který začne v rumunské metropoli ve středu 2. 4. 2008, uznají rostoucí nebezpečí možného nepřátelského raketového útoku a že se americkému projektu protiraketové obrany dostane jejich širší podpory. Spojené státy zaznamenaly v rámci NATO v této otázce velký pokrok. "Nálada v NATO je nyní výrazně odlišná," řekl Rood. Některé státy NATO původně projekt odmítaly, nebo se k němu stavěly rezervovaně. Nyní si podle Rooda jeho význam pro bezpečnost uvědomuje všech 25 členských států NATO.

Alianční podpora je důležitá i z českého vnitropolitického hlediska, protože vládní Strana zelených podmiňuje svůj souhlas s výstavbou radaru širším zapojením amerického projektu do systému NATO. Bez hlasů zelených by zřejmě dohoda při ratifikaci neprošla parlamentem.

Rozhovory s polskou vládou o umístění základny s deseti protiraketovými střelami postupují a budou dokončeny brzy po jednáních s českými partnery, řekl před novináři šéf americké protiraketové agentury MDA, generál Henry Obering. Shodně se vyjádřil i Rood, který uvedl, že i když je stále s Polskem třeba dohodnout některé důležité otázky, neočekává žádné nepřekonatelné překážky.

Pokud budou jednání s oběma hostitelskými státy dokončena letos, výstavba radarové základny i sil s protiraketovými střelami by mohla začít příští rok, uvedl Obering.

Podle Rooda nic nenasvědčuje tomu, že příští americký prezident, který vzejde z listopadových voleb, od projektu ustoupí. I když uznal, že vůči protiraketovému systému existuje v USA opozice, demokratičtí kandidáti Barack Obama a Hillary Clintonová systém neodmítají, uvedl. Republikánský kandidát John McCain ho podle něho podporuje.

Rood, Obering a náměstek ministra obrany USA Gordon England na konferenci, již se do konce týdne účastní přes 1200 zástupců vojenských, průmyslových, obchodních a vědeckých kruhů a významných firem, poukázali na podle nich znepokojující aktivity Severní Koreje a Íránu. Írán, jak uvedli, pracuje na vývoji raket, které doletí do střední Evropy nebo Izraele, i na střelách dlouhého doletu schopných zasáhnout cíl v dalších částech světa. Obering předpokládá, že takové zbraně by Írán mohl mít ve výzbroji v příštím desetiletí, kdy také Pentagon plánuje dokončení protiraketových objektů v České republice a Polsku. Se Spojenými státy nyní spolupracuje na protiraketovém systému 18 zemí a další se do projektu chystají zapojit, uvedl na konferenci Obering. Loni se uskutečnilo deset úspěšných testů protiraketových střel; celkem bylo úspěšných 26 z 27 zkoušek, připomněl. Do konce letošního roku by mělo být na amerických základnách na Aljašce a v Kalifornii rozmístěno 40 antiraket. Další jsou na námořních lodích a mobilních pozemních odpalovacích zařízeních. Radary jsou ve Spojených státech, Japonsku, Británii a v Tichém oceánu.

Český velvyslanec ve Washingtonu Petr Kolář na konferenci připomněl, že zhruba 70 procent občanů se vyslovuje proti výstavbě radaru. Uvedl ale také, že vojenská spolupráce s USA může pomoci české ekonomice, obchodu a posílení vědeckých kontaktů. "Chceme se bránit, nechceme nikoho atakovat," prohlásil. V této souvislosti připomněl, že protiraketový systém, který má zničit nepřátelskou raketu ještě před dopadem na zemi, má předcházet útoku.

ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH

5.3. Předseda ČSSD se setkal se zástupci iniciativy NE základnám!

Předseda ČSSD Jiří Paroubek se setkal se zástupci iniciativy NE základnám Janem Tamášem, Janem Májíčkem a Ivanou Novomestskou. Tématem jednání byla problematika možného umístění základny americké protiraketové obrany na území ČR.

Zástupci iniciativy informovali předsedu ČSSD Jiřího Paroubka o nadcházejících protestních akcích v Praze i dalších městech republiky. „15. března se od 14:00 hodin uskuteční velká protestní akce proti radaru. Nejde jen o pochod z Hradčanského náměstí, pozveme lidi i na debaty fóra a další happeningy po celé republice,“ přiblížil mluvčí iniciativy Jan Tamáš. Zástupci iniciativy zároveň zdůraznili, že budou v krajích bedlivě sledovat, který z kandidátů se ohledně radaru pozitivně či negativně vymezuje. „Ve volbách to bude pro zástupce naší iniciativy signál koho volit a koho ne,“ řekl mluvčí Jan Májíček. Zástupci iniciativy zároveň popsali program své nadcházející cesty do USA. Předseda ČSSD slíbil iniciativě NE základnám plnou podporu při protestních akcích.

5.3. Festival Jeden svět 2008 začal

Zahájení festivalu se uskutečnilo v Pražské křižovatce, odsvěceném kostele sv. Anny. Během slavnostního zahájení festivalu byla již tradičně udělena cena Homo Homini za přínos v oblasti lidských práv za rok 2007. Cena Homo Homini za rok 2007 byla udělena třem barským aktivistkám Su Su Nway, Phyu Phyu Thin, Nilar Thein, které se aktivně účastnily srpnových a zářijových demonstrací a které reprezentují řady odvážných barských žen bojujících za ochranu lidských práv a nastolení demokracie. Protože jsou všechny tři oceněné ženy v současnosti nucené se skrývat, cenu převzala Lae Lae Nwe (barská opoziční aktivistka a bývalá politická vězenkyně).

Zahájení proběhlo souběžně v kině Lucerna a Světozor uvedením dokumentu Lisy F. Jacksonové Kongo: hluboké ticho, oceněného Zvláštní cenou poroty na festivalu v Sundance, za osobní účasti režisérky.

Na základě situace, o níž přináší svědectví zahajovací film festivalu Kongo: hluboké ticho, se společnost Člověk v tísni rozhodla věnovat 500.000 korun z humanitárního fondu Klubu přátel Člověka v tísni na pomoc znásilněným ženám v Demokratické republice Kongo.

Filmový festival Jeden svět byl zahájen kromě Prahy také ve městě Hrodna v západním Bělorusku. Festival s lidskoprávní tematikou v Bělorusku organizuje občanská iniciativa Za svabodu. Hnutí Za svabodu bylo založeno v roce 2006 demokratickým kandidátem na prezidenta Aljaksandrem Milinkevičem. Hnutí je společnou platformou pro demokratické aktivisty z politické, ale také kulturní i sociální oblasti, jejichž cílem je demokratizace země. Úvodní projekce festivalu v Hrodně se zúčastnil i český chargé d'affaires v Bělorusku Vladimír Ruml. „S nápadem promítat dokumenty Jednoho světa v Bělorusku přišli naši běloruští partneři před časem sami. Otevírat lidskoprávní témata, obzvláště před větším publikem, je ale v Bělorusku velmi odvážné a my doufáme, že se organizátoři festivalu nedostanou do potíží,“ řekla koordinátorka běloruských projektů společnosti Člověk v tísni Kateřina Špácová. Festival zahájil film o kubánské diktatuře Cuba libre, v několika následujících dnech pak byly promítnuty další čtyři filmy o totalitních režimech a boji proti nim.

10.3. Česká televize získala od EK ocenění za spotřebitelskou osvětu

Nejvíce pro informování spotřebitelů o jejich právech a povinnostech loni v Česku udělal podle Evropské komise pořad Testoviny České televize. Ocenění zástupcům ČT předala eurokomisařka pro ochranu spotřebitele Meglena Kunevová. Celkový vítěz pochází z Finska, stala se jím kampaň upozorňující zejména mladé lidi na rizika nakupování přes internet a mobilní telefon.

Informace a rady pro spotřebitele veřejnoprávní televize od začátku letošního roku vysílá každý všední den v podvečer na ČT1 v rámci pořadu Černé ovce. Pořad podle Kristiny Taberyové, vedoucí útvaru Výzkumu programu a auditoria ČT, průměrně sleduje téměř 600.000 diváků starších 15 let.

Mezi největší témata Černých ovcí patří v současnosti podle režiséra pořadu Františka Kölbela firmy nabízející nebankovní půjčky, různé nabídkové akce, které si jako zákazníci vybírají hlavně starší lidi, stálíci jsou průtahy reklamací. Pro tvůrce pořadu je důležitá zpětná vazba diváků. "Píší svoje příběhy, které se často pohybují na hranici absurdity a pro nás je úkolem zjistit, kde je problém," řekl režisér Köbel.

11.3. Ve Vídni se koná sympozium k Pražskému jaru 1968

Dvoudenní vědecké sympozium pod názvem "Pražské jaro: konec jedné iluze?" začalo ve Vídni. Je to jedna z mnoha akcí, které se letos v Rakousku uskutečňují ke 40. výročí reformního hnutí v bývalém Československu.

Jako lektori se sympozia účastní především historikové z ČR, Slovenska, Rakouska a Německa a také někteří protagonisté tehdejších událostí v čele s Ludvíkem Vaculíkem a Antonínem J. Liehmem.

Jednotlivé příspěvky jsou rozděleny do pěti okruhů a pokoušejí se analyzovat politické a společenské předpoklady vývoje v roce 1968, literární a dramatickou tvorbu provázející reformní období, vlastní průběh Pražského jara, následující normalizaci a konečně mezinárodní souvislosti demokratizačního pokusu v Československu.

Představitel rakouského ministerstva zahraničí Emil Brix v úvodu zdůraznil, že právě rok 1968 a následující pomoc Rakouska československým reformátorům a disidentům jsou spíše výjimečným obdobím, kdy se Češi a Rakušané nehádali, ale vzájemně spolupracovali a pomáhali si. Vyjádřil přání, aby se na toto období a tehdejší vztahy podařilo navázat.

Liehm řekl, že Pražské jaro nebyla žádná exploze, ale výsledek dlouhého procesu, na jehož konci se sešli nejrůznější lidé, kteří jinak neměli mnoho společného. Vyjádřil názor, že pro většinu tehdejších aktérů to nebyl ani žádný projekt, ale spontánní potřeba udělat něco pro otevření společnosti. A v narážce na název sympozia řekl, že to nebyla ani žádná iluze.

12.3. Mluvčí Ne základnám informoval v Kongresu o náladách proti radaru

Předseda české Humanistické strany Jan Tamáš, který stojí v čele iniciativy Ne základnám namířené proti vybudování amerického protiraketového radaru nedaleko Prahy, informoval ve Washingtonu zástupce Kongresu USA o opozici, kterou tento záměr vyvolává mezi českými občany. Podle nedávného průzkumu odmítají radar dvě třetiny Čechů. Krátce se sešel s demokratickým kongresmanem Williamem Delahuntem a k obšírnější diskusi s poradci poslanců za Demokratickou stranu Ellen Tauscherové a Roberta Wexlera.

V některých bodech se jejich názory shodují s postoji českých aktivistů proti radaru, řekl Tamáš v telefonickém rozhovoru s ČTK v New Yorku. Jde například o to, že zbrojením se situace ve světě nevyřeší. Ne všichni naopak podle něho souhlasí se

stanoviskem českého hnutí, že Írán není bezpečnostní hrozbou. Právě obranou proti případnému útoku z Íránu nebo ze Severní Koreje americká vláda budování protiraketového štítu odůvodňuje.

"Jejich problémem na celém projektu je to, že se vláda Spojených států snaží projekt protlačit bez jakékoli diskuse v Kongresu a že to dělá i proti vůli většiny obyvatel České republiky," shrnul Tamáš názory představitelů, s nimiž se sešel. "Zmiňovali také, že pokud by se nějaká základna měla stavět, tak když ji někdo nechce, mohla by se postavit na jiném místě, kde třeba veřejné mínění je stavbě nakloněné," konstatoval.

Američany informoval, že iniciativa Ne základnám považuje záměr na vybudování radaru za krok k novým závodům ve zbrojení, že Írán nechápe jako aktuální hrozbu a že řada českých občanů je proti základně kvůli obavám o životní prostředí.

Informovanost amerických představitelů o náladách mezi českou veřejností je podle Tamáše různá. "Někteří měli spíš povrchní představu, někteří naopak upozorňovali, že jde o velmi zásadní téma, ale bohužel se o něm velmi málo ví," řekl.

Ve Spojených státech systém protiraketové obrany zpochybňují někteří demokratičtí politici. Z jejich iniciativy Kongres loni podmínil zahájení výstavby protiraketových prvků ve střední Evropě souhlasem hostitelských států.

Svoji týdenní cestu do USA označil Tamáš za začátek výraznější kampaně proti radaru, která se má rozvinout ve Spojených státech. Hnutí Ne základnám spolupracuje s několika americkými humanistickými a protiválečnými organizacemi, které se také podílely na přípravách programu jeho návštěvy a jejichž členové se zúčastnili i rozhovorů v Kongresu.

Za měsíc se na pozvání amerických partnerů zúčastní konference proti zbrojení v Omaze ve státě Nebraska a poté vystoupí na řadě přednášek na východním pobřeží USA. Na rozdíl od nynější cesty, jejíž náklady si hradil sám, se na příští návštěvě budou americké organizace účastnit i finančně, dodal.

Už tuto sobotu promluví na mezinárodní konferenci Left Forum 2008 v New Yorku, kde je jedna ze sekcí věnována rozšíření protiraketového štítu do střední Evropy. "Budu mluvit jako hlavní řečník o zkušenostech z našeho boje proti zřízení základny v Česku," řekl Tamáš.

Během své návštěvy se setkal také s významným americkým intelektuálem, humanistou, anarchistou a lingvistou, devětasedmdesátiletým profesorem Noamem Chomskym, který se k iniciativě Ne základnám přihlásil už v jejích počátcích v roce 2006. Nyní natočil pro Humanistickou stranu videovzkaz s podporou elektronické petice proti radaru, kterou o víkendu strana odstartuje na webové stránce www.nenasili.cz.

"Chceme, abychom tak do měsíce měli milion podpisů, z toho alespoň půlku z České republiky a zbytek ze zahraničí," řekl Jan Tamáš.

14.3. Na Lipském veletrhu táhnou čtenáře i čeští autoři

Šestice českých spisovatelů letos na Lipském knižním veletrhu představuje svá díla při autorských čteních. Podle hlavní organizátorky českého stánku Jany Chalupové jde z tohoto hlediska o jednu z největších českých účastí na veletrhu, který je známý také jako místo setkávání autorů s jejich čtenáři. Na některé z nich dnes nezbyly židle například při autorských prezentacích Ivy Procházkové či Michala Viewegha.

Právě Viewegh patří i za hranicemi své vlasti mezi osobnosti, které na západ od českých hranic udržují povědomí o tvorbě českých spisovatelů střední a mladé generace. Román Případ nevěrné Kláry vyšel nově v němčině pod názvem Der Fall untreue Klára a úryvky z něj si přišly poslechnout desítky návštěvníků lipského

veletrhu. Viewegh připouští, že částečně za svou popularitu vděčí i zfilmování svých děl.

Lipský veletrh je především příležitostí pro mladé talentované autory prorazit do světa. Týká se to například oceňované debutantky Markéty Pilátové, která bude ze svých děl číst německému publiku v sobotu.

Podle Chalupové do němčiny není překládáno dostatečné množství českých knih, ale někteří spisovatelé jsou tu už velmi populární. "Michal Viewegh, Jáchym Topol nebo Jaroslav Rudiš a Irena Rousková už mají do němčiny přeloženu většinu románů. Jsou to autoři, kteří jsou tu už renomovaní a ví se o nich," řekla Chalupová.

Příjemně překvapena zájmem o své vystoupení byla česká autorka knih pro děti a mládež Iva Procházková. Čtenářský koutek haly 2, která byla věnována literatuře pro děti a mládež, byl během čtení Procházkové zaplněn do posledního místa, někteří mladí posluchači museli stát nebo sedět na zemi.

Procházková žila v 80. letech v emigraci v Německu a Rakousku a její knihy tehdy vycházely pouze v němčině. "Myslím, že tady mám svůj okruh příznivců jak mezi mládeží, tak mezi učiteli, nakladateli a knihovníky," řekla Procházková ČTK po čtení z její předposlední knihy *Wir treffen uns, wenn alle weg sind*, která v češtině vyšla pod názvem *Tanec trosečníků* (2007). Kniha, která byla v Německu oceněná Cenou Friedricha Gerstäckera za literaturu pro mládež, nejdříve vyšla v němčině, ale její autorka své příběhy píše vždy česky, byť je poté do němčiny většinou sama převádí.

18.3. Havel spoluautorem nové výzvy k propuštění kubánských disidentů

Evropská unie by měla veřejně odsoudit porušování lidských práv na Kubě a požadovat okamžité propuštění všech tamních politických vězňů. Uvádí se to ve výzvě, jejímiž spoluautory jsou bývalý český a československý prezident Václav Havel a francouzský filozof André Glucksmann a kterou otiskl rakouský deník *Der Standard*.

Výzvu s názvem *Co Evropa dluží disidentům* Castrova režimu podepsali i další členové Mezinárodního výboru pro demokracii na Kubě, mimo jiné bývalý slovenský prezident Milan Kučan, bývalý litevský prezident Vytautas Landsbergis, bývalý estonský premiér Mart Laar, bývalá kanadská ministryně obrany Kim Campbellová nebo bývalý polský ministr financí Leszek Balcerowicz.

Autoři a signatáři výzvy připomínají, že je to právě pět let, co kubánský režim tvrdě zasáhl proti různým občanským iniciativám a pozatýkal 75 jejich představitelů, kteří se odvážili otevřeně mluvit o tom, jak vypadá život na Kubě. Z nich 52 zůstává stále vězněno.

Není to ani 20 let, co byla politickým odpůrcům na hranicích Evropské unie odepírána základní práva na svobodu mínění a vyjadřování, co žili v neustálém strachu z pronásledování a snili o tom, co bylo Evropanům na Západě samozřejmostí. Kubánský režim se udržuje u moci stejnými prostředky jako bývalé komunistické vlády v Jugoslávii, Polsku, Maďarsku, Československu, Bulharsku, Rumunsku, Estonsku, Litvě nebo Lotyšsku: tím, že pomocí propagandy, cenzury a násilí udržuje ovzduší strachu, uvádí se ve výzvě.

Věříme, že právě bývalé komunistické země střední a východní Evropy by na základě podobné historie a zkušeností měly více než kterákoli jiná oblast světa podporovat demokratizační hnutí na Kubě. Před pěti lety se přiblížil mnoha bývalým satelitním státům Sovětského svazu sen o členství v Evropské unii. Umožnili to kritikové režimu a lidé, kteří se zasazovali o šíření demokracie. Teď přišel čas, abychom vyrovnali svůj dluh tím, že pomůžeme těm lidem na Kubě, jejichž sny se už příliš dlouho odkládají, zdůrazňují autoři výzvy.

22.3. Na festivalu v Tiburonu v USA získal ocenění český animátor

Český animovaný film režiséra Jana Baleje *Jedné noci v jednom městě* získal na mezinárodním filmovém festivalu v kalifornském městě Tiburonu cenu Zlatý kotouč. Byl oceněn v kategorii Nejlepší animace. Organizátoři to oznámili na internetové adrese festivalu.

V letošním ročníku bylo na festivalu, jehož mottem je Rozumět světu skrze film, promítáno na 242 filmů z více než 90 zemí. Česká kinematografie měla poměrně silné zastoupení - vedle *Jedné noci v jednom městě* se představily filmy *Tajnosti*, *Marta*, *Roming* a *Bestiář*. Loni zde byla promítána *Knih rekordů Šutky*, předtím pak *Skřítek*, *Příběhy obyčejného šílenství* nebo *Nevěrné hry*.

Balejův snímek je první český film, který v Tiburonu získal festivalové ocenění.

Film *Jedné noci v jednom městě* získal i Českého lva 2007 za nejlepší výtvarný počin, vyhrál například Grand Prix na festivalu Monstra v portugalském Lisabonu, další ceny si přivezl například z festivalů v Třeboni nebo Bukurešti. V loňském roce byl promítán na několika desítkách festivalů a v současnosti se jeho projekce plánují například v Maďarsku, Turecku, Singapuru, Irsku, Hongkongu nebo Argentíně.

27.3. Předseda Paroubek prý zjistil, že dohoda mezi USA a Ruskem je na spadnutí

Dohoda mezi Spojenými státy a Ruskem týkající se možnosti rozmístění prvků amerického protiraketového deštníku v České republice a v Polsku je na spadnutí, prohlásil po jednání v ruském parlamentu šéf opoziční ČSSD Jiří Paroubek. Na schůzce mu to prý řekl předseda zahraničního výboru Státní dumy, ruské dolní parlamentní komory, Konstantin Kosačov. Paroubek také uvedl, že čeští vyjednávači nedokázali mít na konečnou podobu dohod takový vliv jako jejich polští kolegové.

"Myslíme, že chápeme i určité základní rysy té dohody. Významnou roli při té dohodě sehrála nikoli česká, ale polská vláda. Myslím, že to bude určité překvapení pro českou veřejnost," poznamenal Paroubek, jehož strana stavbu amerického radaru v českých Brdech odmítá. Předseda vlády Mirek Topolánek (ODS), který nynější cestu zástupců nejsilnější opoziční strany do Moskvy označil za "smrtící" pro Českou republiku, je podle Paroubka "zjevně duševně vyčerpan".

"Pan Topolánek v těch jednáních s Američany projevil kolosální neschopnost cokoli dohodnout," řekl Paroubek s tím, že čeští vyjednávači se měli "alespoň přiblížit jednacím potenciálům" polského premiéra Donalda Tuska. O konkrétních podrobnostech blížící se rusko-americké dohody, které se od Kosačova dozvěděl, však nechtěl předseda ČSSD hovořit.

Topolánek zahraniční politiku ČSSD znovu kritizoval. "Není oficiální osobou, nemá žádný mandát pro vyjednávání a jeho soukromé názory mě nezajímají," reagoval na Paroubkovo vyjádření předseda vlády. Zdůraznil, že o případné výstavbě amerického radaru v Brdech rozhodne výhradně česká vláda, parlament a prezident. "Není možné, aby se dohodl kdokoli jiný, aby toto rozhodnutí padlo mimo území našeho parlamentu a české vlády," řekl Topolánek novinářům.

Není také možné, aby kdokoli bez souhlasu České republiky rozhodl i o případných inspekcích ruských odborníků na základně USA v Česku, dodal.

Rusko původně prvky protiraketového deštníku v Evropě odmítalo s tím, že se jedná o hrozbu strategické rovnováhy ve světě i ruské národní bezpečnosti. Poté, co před několika dny v Moskvě američtí ministři zahraničí a obrany Condoleezza Riceová a Robert Gates předložili oficiálně zatím nezveřejněné návrhy mající ruské obavy rozptýlit, se zřejmě ruská strana s existencí systému smířila.

"Shodli jsme se s ruskou stranou, že pro umístění radaru nejsou žádné podstatné důvody. A pokud někdy v budoucnu budou, možná to změní i náš pohled na věci," zopakoval názor ČSSD její předseda Paroubek.

Kosačov novinářům po jednání řekl, že problematika protiraketové obrany je problémem především mezi Ruskem a USA. "Mrzí nás, že Česko se stalo rukojmím této situace. Problematika protiraketové obrany v Evropě se projednává nad hlavami obyvatel ČR a Polska, dokonce mimo struktury kolektivní bezpečnosti, jichž je Česko plnoprávným členem, tedy NATO a EU," zdůraznil Kosačov. Postup zvolený českou vládou mu prý nepřipadá správný, protože protiraketový systém je podle něj neefektivní a nemůže řešit problémy, se kterými se v nynějším světě setkávají USA, Severoatlantická aliance a také Rusko. "Musíme postupovat společně. Pokud jsou snahy jednostranně vytvořit systém, který navíc u potenciálního partnera vyvolává obavy, to mi připadá jako krajně nevhodné řešení, které je navíc českému národu vnucováno shora," uvedl ruský politik.

Obsah:

PREZIDENT ČESKÉ REPUBLIKY	1
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY POSLANECKÁ SNĚMOVNA	7
PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY SENÁT	9
VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY	12
MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ	51
ČESKÁ ZAHRANIČNÍ AKTIVITA NA DALŠÍCH ÚROVNÍCH	60

Není-li u jednotlivých příspěvků uvedeno jinak, bylo použito informací ze zdrojů ČTK

ISSN 1210-5619

Zahraniční politika České republiky – Data.
Vydává odbor zpracování informací
Ministerstva zahraničních věcí ČR, Praha.
Odpovědný redaktor PhDr. Vladimír Chaloupka